

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
546

Subotica, 20. rujna 2013. Cijena 50 dinara

MARKOTIĆ PRIMIO ČELNIKE
HRVATSKE ZAJEDNICE

PROMOVIRANA
»NOVA RIJEČ«

BOJAZAN RODITELJA
I DALJE TRAJE

NOVI PREDSEDNIK
HAD-A

INTERVJU
MARINKO STANTIĆ

SLAVLJA U SRIJEMU

PROSLAVA U SOTU I
200 GODINA CRKVE U RUMI

Javno komunalno preduzeće „SuboticaGas“ - Subotica
Szabadkai Gázművek Kommunális Kőzvállalat - Szabadka
Javno komunalno poduzeće „Suboticaplin“ - Subotica

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58
tel: 024/641-200, fax: 024/641-220
Dežurna služba : 024/641-211

Svaštara ONLINE *Informativne novine u Svaštari*

[illegible]

www.svastara.rs

VOJVODANSKA Svaštara

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostore NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

**NAJBOLJA PONUDA U GRADU -
UVJERI SE,
MI SMO APSOLUTNI HIT!**

Hardver & softver: bogat izbor + atraktivne cijene
Internet: brz, stabilan, pouzdan
Web dizajn, web hosting i registracija domena
Servis računala i stručna potpora

**POSJETI NOVU TIPPNET PRODAVAONU!
OD 9.9. DO 14.9. ČEKAJU TE DAROVI,
POPUSTI, BROJNE POVOLJNOSTI!**

**Čekamo te na staroj adresi,
u novoj prodavaoni s još bogatijom
i raznovrsnijom ponudom!**

**TIPPNET
INTERNET**
Karađorđev put 2,
Subotica
024/555-765
www.tippnet.rs

Hrvatsko nacionalno vijeće, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i
Novinsko izdavačka ustanova „Hrvatska riječ“

raspisuju nagradni literarni i likovni

NATJEČAJ

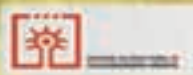
za učenike osnovnih i srednjih škola koji pohađaju nastavu
na hrvatskom jeziku ili predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture,
kao i za učenike – članove hrvatskih udruga kulture u Vojvodini

na temu

Ravnica i klasovi pjevaju

Autori najboljih radova bit će nagrađeni na svečanoj akademiji
u povodu 100. obljetnice rođenja Alekse Kokića,
14. listopada 2013. godine u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici.

Radove na standardnom hrvatskom jeziku
ili bunjevačkoj i šokačkoj ikavici dostaviti na adresu:
Hrvatsko nacionalno vijeće,
Preradovićeva 13, 24000 Subotica
Rok za predaju radova je 7. listopada 2013. godine

u čast 100. obljetnice rođenja
pjesnika Alekse Kokića

Ravnica mirše
blagim
jesenskim vjetrovom
duge su njive
opet uzorane.
Sjeme zlatnog
zita
pada ko tih
proletna kiša
u brazde mekane
i crne,
u brazde obasjane...

A. Kokić

Obrana od Kacina

Do danas nije uređeno pitanje financiranja Vojvodine, iako je po Ustavu to trebalo biti urađeno još 2008. godine. Postoji ustavna garancija od sedam posto, ali je ona stalni predmet sporenja. Zakon o nadležnostima, Statut i još neki zakoni su pred Ustavnim sudom, istaknuo je predsjednik Skupštine AP Vojvodine István Pásztor sudjelujući na konferenciji »Vojvodina – izazovi demokratske konsolidacije autonomije« održanoj u Europskom parlamentu u Bruxellesu.

Zahvaljujući velikom broju nacionalnih zajednica, koje su povijesno vezane za područje Pokrajine, nastao je obrazovni sustav koji paralelno funkcionira na više jezika i time predstavlja jedinstveni primjer u Europi, istaknuo je Ándor Deli, potpredsjednik Vlade APV. Istaknuo je i potrebu harmonizacije zakona iz područja obrazovanja i Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina.

Pokrajinski tajnik za međuregionalnu suradnju i lokalnu samoupravu Branislav Bugarski prezentirao je viziju razvoja AP Vojvodine i način na koji je Pokrajina, zahvaljujući prekograničnoj suradnji, uspjela apsorbirati europske fondove.

Zastupnici Europskog parlamenta su imali jedinstven stav o tome da su multietničnost i multikulturalnost Vojvodine veoma važni u procesu pridruživanja Srbije Europskoj Uniji. Među ostalim i zbog iskorištavanja pretprijetnih, a potom i kohezionih fondova EU koje mogu iskoristiti samo autonomne jedinice, kao što je Vojvodina, prenijeli su mediji sa sjedištem u Vojvodini.

No, od svega toga u široj javnosti Srbije je odjeknula samo ocjena Jelka Kacina, izvijestitelja Europskog parlamenta za Srbiju, da je sada pravi trenutak za otvaranje pitanja ustavnog i zakonskog uređenja autonomije Vojvodine i da se treba riješiti i pitanje financiranja Pokrajine.

A zatim su uslijedila reagiranja i podsjećanja na lik i djelo Kacina (koji je trenutačno u posjetu Beogradu) s osobitim naglaskom na njegovo »ponašanje« prema Srbiji devedesetih godina.

Od reagiranja izdvaja se ono pokrajinskog DSS-a, po kojem je Ustav i donesen da bi se Srbija »obranila od takvih kao što je Kacin«. Svi oni koji misle kako bi razlozi donošenja ili izmjene Ustava trebali biti vladavina prava, zaštita ljudskih sloboda, privatne svojine i konsolidacija demokracije, izgleda da žive u zabludi. Nažalost, kao i oni koji smatraju da se Ustav treba poštovati. Takav, kakav je.

J. D.

20. rujna 2013.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Veleposlanik RH Gordan Markotić

**SUSRET S ČELNICIMA HRVATSKE
ZAJEDNICE U SRBIJI.....7**

TEMA

Školstvo u šokačkom Podunavlju

**BOJAZAN RODITELJA I DALJE
TRAJE.....8-9**

INTERVJU

Vlč. Marinko Stantić

DANAS NE ŽIVIMO PO ISTINI..12-13

SUBOTICA

Rad subotičke skupštine u blokadi?

IZBORI ILI NOVA KOALICIJA?.....23

DOPISNICI

Godina velikog jubileja

**200 GODINA ŽUPNE CRKVE U
RUMI.....24-25**

KULTURA

Smotra dječjih pjevača i zborova

PJEVAČI ZA BUDUĆNOST.....32

SPORT

Petar Tikvicki, v.d. predsjednik NK
Zrinjski 1932

**NITKO NAS JOŠ NIJE NADI-
GRAO.....49**

Mato Groznica novi predsjednik HAD-a

Nedavno sam putovao kroz Mađarsku i iznenadio sam se kada sam na ulazu u mnoga sela vidio natpis »područje pokriveno kamerama« i »građansko redarstvo«. Čak sam vidio i te redarstvenike sa službenim vozilima. Koliko sam shvatio, građani se prijavljuju za članstvo u mjesnim organima reda. Čuo sam kako patroliraju recimo u nekim pograničnim selima i pomažu policiji identificirati ilegalne prelaske granice. Oni alarmiraju malobrojnu policiju koja reagira u slučaju kršenja zakona. Nikada me ti civilni dragovoljni redarstvenici nisu zaustavili, za razliku od regularne policije i pogranične policije. No, i da me zaustave, ne bih mnogo brinuo. Ne bavim se krijumčarenjem ljudi, ne švercam, ne radim ništa protuzakonito, ponekad odvezem djecu na kupanje i to je sve. Pretpostavljam da uljudni mještani koji brinu za svoju sigurnost predstavljaju manju neugodnost od toga da naletim na nekog izgrednika ili lopova.

No, stvar uopće nije tako jednostavna. Ipak se na neki način u intimu pojedinaca miješaju ljudi koji nisu profesionalni čuvari reda. Za vrijeme rata za američku neovisnost postojale su slične skupine koje su se zvale militia – militanti, to jest milicija. To su naoružane skupine koje čuvaju red u svojim sredinama i pojavljivale su se u barem 30 država svijeta tijekom raznih povijesnih razdoblja.

I kod nas postoje inicijative da građani počnu sami sebe štiti od vala kriminala. Teško je prihvatiti da se društvo urušava i da nitko više nije siguran od očajnika koji nemaju izvor prihoda do otimanja od onih koji još uvijek nešto imaju. Razumijem otpor prema uvođenju sličnih postrojbi, to bi bio težak neplaćen posao i ne poznajem puno ljudi s tolikim osobnim integritetom koji su dorasli takvoj zadaći.

Pogledao sam malo i što se na zapadu nudi za povećanje sigurnosti. S obzirom da i tamo uslijed krize dolazi do pitanja funkcionalnosti sustava, počela je recimo privatizacija zatvora. Privatne zaštitarske tvrtke počele su dobijati ovlasti za održavanje javnog reda u nekim aspektima. Mislim da su implikacije jasne. Oni s dubokim džepom moći će osigurati sebi i red i zaštitu. Pravo, a posebno pravda će biti privilegija bogatih. Liberalni kapitalizam podijelit će ljude na prvu i drugu kategoriju.

I na koncu, što je bolje? Tražiti rješenje u anakronim lokalnim milicijama ili u privatnim redarstvenim formacijama koje štite samo bogate? To nitko ne zna, a čini se da ne znaju ni oni koji bi se time trebali baviti. Stoga se javnosti može činiti da se članovi tih raznih odbora za sigurnost niti ne bave svojim poslom.

Nikola Perušić

Hrvatsko akademsko društvo (HAD) nastojat će upotpuniti vlastito područje rada, planira reorganizirati svoje ustrojstvo, te stvoriti klimu za prihvatanje novih, mladih kadrova koji tek postaju akademski građani unutar hrvatske zajednice. Istaknuo je to novi predsjednik HAD-a mr. *Mato Groznica*. On je na sjednici Skupštine ovoga društva održanoj u nedjelju, 15. rujna, izabran na dužnost predsjednika nakon isteka mandata dr. *Slavena Bačića*. Tijekom sjednice izabran je i novi Upravni odbor HAD-a.

»HAD mora i dalje ostati mjestom i izvorom novih iskoraka u svim područjima znanosti, kao što je to bio i do sada«, kaže mr. Mato Groznica.

Imajući u vidu okolnosti u kojima su vremenom osnovane ustanove i institucije u okviru hrvatske zajednice, uloga HAD-a je malo promijenjena u odnosu na ranije razdoblje, ukazuje naš sugovornik.

»Poznato je da je HAD bio okupljalište akademski obrazovanih Hrvata i na čelu brojnih inicijativa unutar hrvatske zajednice su bili upravo članovi HAD-a. U tom kontekstu bih mogao reći da je HAD bio rasadište naših najvrljijih kadrova. Sada je potrebno prilagođavanje HAD-a novonastaloj situaciji i novo profiliranje, kako ne bi dolazilo do preklapanja aktivnosti. Ali to ni u kom slučaju ne znači prekid suradnje s bilo kojom od institucija ili pojedincom.«

Društvo će nastaviti s okupljanjem akademski obrazovanih Hrvata s ciljem da svi skupa pomognemo boljitku našeg naroda na ovim prostorima. Poseban naglasak ćemo staviti na mlade intelektualce, one koji sada završavaju fakultete, ukazuje mr. Groznica.

On smatra da mladih kadrova ima u zajednici i da treba raditi na drugom problemu.

»Nedovoljno je raširen glas o postojanju HAD-a i o njegovim aktivnostima. U tom smislu nas čeka napor da mi aktivnosti društva predstavimo široj javnosti i da raširimo glas o našem postojanju i djelatnostima, kako dosadašnjim tako i planiranim. Mislim da ćemo tako postići veću privlačnost društva i da mladim intelektualcima bude čast da su članovi Hrvatskog akademskog društva.«

Radi postizanja bolje učinkovitosti u radu HAD-a bilo bi potrebno sačiniti analizu institucionalnog djelovanja, što bi moglo podrazumijevati i nekakvu vrstu reorganizacije, kaže Mato Groznica. On dodaje kako u središte djelovanja treba postaviti sekcije i njihove voditelje. HAD će nastaviti s djelatnostima kojima se do sada bavio, poput nakladništva, znanstveno-istraživačkog rada, filmske produkcije, predstavljanja knjiga, tribina i okruglih stolova.

»Ova će udruga i dalje ostati mjesto gdje će se okupljati i opredmećivati stvaralački potencijal hrvatskog naroda u Vojvodini i Srbiji«, zaključuje mr. Mato Groznica.

Siniša Jurić

VELEPOSLANIK GORDAN MARKOTIĆ RAZGOVARAO S ČELNICIMA HRVATSKE ZAJEDNICE U SRBIJI

Očekuje se veća pozornost prema Hrvatima u Srbiji

Novi veleposlanik Republike Hrvatske u Beogradu *Gordan Markotić* u prostorijama Generalnog kon-

Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Predsjednik DSHV-a Petar Kuntić prenio je za program

EU. On poznaje sve probleme s kojima ćemo se mi kao država susretati na tom istom putu. Uz to, novi je veleposla-

Sastanak s novim predstavnikom Republike Hrvatske u Srbiji bio je očekivan, imajući u vidu ranije susrete Petra Kuntića sa sadašnjim veleposlanikom Gordanom Markotićem, kada su njih dvojica razgovarali o položaju hrvatske zajednice u Srbiji, podsjetio je Kuntić.

»Među ostalim je zaključeno kako bi u perspektivi trebalo češće obilaziti hrvatski puk. Na taj bi se način davala snaga i jasna poruka da u Zagrebu brinu o ovdašnjoj hrvatskoj zajednici.«

Susret je održan uoči veoma skorog posjeta predsjednika Hrvatske *Ive Josipovića* Srbiji, ali i hrvatskoj zajednici, što bi se, prema sadašnjim informacijama, moglo odigrati u Srijemskoj Mitrovici, dodaje Kuntić.

S. J.

Susretu u Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Subotici nazočili su Darko Sarić Lukendić, Petar Kuntić, Mata Matarić, Vesna Prčić, Tomislav Žigmanov, Ivan Karan i Zlatko Načev.

zulata u Subotici je u petak, 13. rujna, razgovarao s predstavnicima hrvatske zajednice u Srbiji. Nju su predstavljali čelnici Hrvatskog nacionalnog vijeća, Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, NIU »Hrvatska riječ«, te

na hrvatskom jeziku Radio Subotice pozitivne dojmove sa sastanka.

»Prvi dojmovi su veoma povoljni. Radi se o iskusnom političaru i administratoru koji je dugo boravio u Europi i radio na hrvatskom putu u

nik otvorena osoba spremna na razgovor. Nadam se da će to biti jedan od rijetkih veleposlanika u posljednje vrijeme koji će puno češće posjećivati značajnu pozornost krajevima gdje žive Hrvati nego što je to bilo ranije.«

PREDSJEDNIK NIKOLIĆ PRIMIO VJERODAJNICE OD HRVATSKOG VELEPOSLANIKA GORDANA MARKOTIĆA

Hrvatska podržava Srbiju na putu prema Uniji

Predsjednik Srbije *Tomislav Nikolić* primio je u utorak u Beogradu vjerodajnice novih veleposlanika Danske, Hrvatske, EU i Grčke - *Michaela Borg Hansena*, *Gordana Markotića*, *Michaela Devenporta* i *Konstantinosa Ikonomidisa*.

Nikolić je, primajući vjerodajnice od novoimenovanog veleposlanika Hrvatske u Beogradu Gordana Markotića, izrazio uvjerenje da će dvije zemlje nastaviti unapređivati regionalnu i bilateralnu suradnju, a da će Hrvatska, kao nova članica EU, i dalje podr-

žavati Srbiju na njenom putu prema Uniji.

»S obzirom na veliki značaj međusobnih gospodarskih odnosa za prosperitet dviju zemalja, sigurnost u regiji i buduće integracijske procese na zapadnom Balkanu, iskreno se nadam da će u narednom razdoblju doći do još snažnijeg razvoja svih oblika bilateralne ekonomske suradnje, kao i suradnje u svim drugim oblastima«, rekao je Nikolić Markotiću.

»Strateška orijentacija Srbije je da ubrzano ide prema članstvu u EU. Uvjeren sam da će

Hrvatska nastaviti pružati nam podršku na europskom putu, te da će nam i dalje prenositi svoje veliko iskustvo stečeno tijekom procesa pristupanja«, rekao je predsjednik Nikolić.

Markotić je potvrdio spremnost Hrvatske da pruži svu moguću pomoć Srbiji u pristupnim pregovorima s EU, za koje je izrazio uvjerenje da će brzo započeti i biti uspješno okončani, i dodao da Zagreb ima »čvrstu i iskrenu želju i namjeru« da se u najskorije vrijeme riješe preostala otvorena pitanja u odnosima dviju zemalja.

»Iako imamo još otvorenih pitanja u našim međusobnim odnosima, duboko vjerujem da ćemo ih rješavati u duhu dobrosusjedskih odnosa, te da ćemo pri tome manje biti okrenuti prošlosti, a više vođeni našom zajedničkom europskom budućnošću«, rekao je hrvatski veleposlanik.

»Uvjeren sam, također, da jedino tako možemo donijeti boljitak našim narodima, te trajno učvrstiti stabilnost i prosperitet, ne samo u našim međusobnim odnosima, već i u regiji u cjelini«, kazao je Markotić.

ŠKOLSTVO U ŠOKAČKOM PODUNAVLJU

Bojazan roditelja i dalje traje

Bez jasnog plana i jasne vizije teško je očekivati opipljivije rezultate

Na prostorima Sombora i Podunavlja, na kojima živi značajan broj Hrvata, u posljednjim je desetljećima evidentan konstantan pad nataliteta. Ta pojava ne zaobilazi ni pripadnike hrvatske nacionalne zajednice, naprotiv, kod njih je čak i izražena. Najpreciznija slika stanja najvidljivija je u školama. Na temelju kretanja broja učenika iole pažljiviji analitičar će prilično precizno predvidjeti i perspektivu određenoga mjesta u dolazećim godinama. Statistika je precizna, ali neumoljiva. Tako Grad Sombor u odnosu na prošlu godinu bilježi pad broja upisanih prvaša sa 787 na 721. Preciznija slika stvori se na bazi podataka da je prošle godine u samom Somboru upisano 452 prvaša, a ove 412, a u isto vrijeme u selima je zabilježen porast broja prvaša s prošlogodišnjih 335 na 407.

U Bačkom Monoštoru je prošle godine upisano 32 prvaša, ove 28, a u Bačkom Bregu je također zabilježen pad toga broja s 11 na 8. U Bezdanu je evidentiran osjetan porast upisanih, od prošlogodišnjih 31 na ovogodišnjih 40 prvaša. U Lemešu je prošle godine upisano 24 prvaša, ove 23. Sonta je zabilježila osjetan rast broja upisanih, od prošlogodišnjih 37, na ovogodišnjih 48. U Baču je ove godine upisan 41 prvaš, raspoređen u dva odjela, a u Plavni je i prošle i ove

godine upisano po 12 prvaša. Jedino podatke o stanju u OŠ »Aleksa Šantić« Vajska od ravnatelja Živka Petkovića nismo uspjeli dobiti, s obrazloženjem da ih ne smije dati ukoliko nismo akreditirani!?

SOMBOR

Vrlo je šaroliko stanje i glede korištenja prava na izobrazbu na materinjem jeziku. Najzanimljiviji je podatak da u školama u Somboru, koji je i administrativno, gospodarsveno, obrazovno i kulturno središte Zapadnobačkog okruga, sa zamjetnim prisustvom predstavnika hrvatske zajednice u lokalnom političkom životu, s podružnicom DSHV-a i s dvjema institucijama kulture s hrvatskim predznakom u nazivu, još uvijek nije zaživio niti hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture kao izborni predmet, a pogotovo cjelovita nastava na hrvatskom jeziku. U okolnim selima, u kojima hrvatska populacija živi u osjetnijem broju, hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture izučava se kao izborni predmet.

U Bačkom Monoštoru postoji višegodišnji kontinuitet, pa se tako i ove godine, od upisanih 28 prvaša za ovaj predmet opredijelilo 21 djetete. Iako su pokušaji stalno prisutni, još uvijek se nije uspio formirati odjel s cjelovitom nastavom na hrvatskom jeziku. »Već u lipnju, pri upisu prvaša, imamo podatak tko

će se opredijeliti za izborni predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Monoštor nije veliko mjesto, pa se vijesti brzo šire. Mislim da najveći utjecaj na roditelje budućih prvaša imaju roditelji sadašnjih učenika, pa kad im oni kažu kako je to za djecu dobro i zanimljivo, njihova živa riječ je najbolja promidžba. Škola odlično surađuje sa svim političkim i kulturnim strukturama u mjestu, pa je i to jedan od bitnih čimbenika u tom procesu. Odjel s cjelovitom nastavom na hrvatskom jeziku još nismo uspjeli formirati. I ove smo godine pokušali animirati roditelje, bez uspjeha. Nama kao školi to bi odgovaralo, imali bismo jedan odjel više, no konačnu odluku ipak donose roditelji«, kaže ravnateljica OŠ »22. oktobar« Marija Mrgić.

I u OŠ »Moša Pijade« u Bačkom Bregu ove jeseni je zaživjelo izučavanje hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture. »Mi smo već nekoliko godina pokušavali uvesti ovaj predmet, pa nikako da dobijemo suglasnost. Kako sada na ovim prostorima imamo našu Brežanku prof. Marinu Balažev, ove smo godine krenuli bez suglasnosti. Suglasnost smo tražili u redovitoj proceduri, pravodobno, međutim još uvijek nemamo odgovora ni od naše školske uprave, niti od nadležnih pokrajinskih tijela. Za ovu godinu imamo pet-

naestak učenika od 1. do 8. razreda prijavljenih za hrvatski jezik. Na prvi pogled to je malo, no to je ipak skoro četvrtina, jer imamo sveukupno 68 učenika u našoj školi. O formiranju odjela na hrvatskom jeziku stoga je iluzorno i razmišljati«, kaže ravnateljica Renata Koporan.

BAČ

U OŠ »Vuk Karadžić« u Baču ove je godine upisan 41 prvaš. Za izučavanje hrvat-

Prvašići u Sonti

skog jezika s elementima nacionalne kulture nije bilo prijavljenih. »U koordinaciji s političkom zajednicom naše općine pokušali smo sve, od organizacije zajedničkih roditeljskih sastanaka, do individualnih razgovora s roditeljima prvaša hrvatske nacionalnosti, za sada nije bilo pozitivnoga ishoda. Mi ćemo i ubuduće nastojati realizirati

ovu ideju, no sve ovisi o volji roditelja», kaže ravnateljica *Snežana Čemerikić*. U OŠ »Ivo Lola Ribar« u Plavni hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture izučava ukupno 25 učenika od 1. do 8. razreda. »Mi smo mala škola, imamo svega 95 učenika. Ukoliko uzmemo u obzir nacionalnu i dobnu strukturu žitelja Plavne, mislim da možemo biti zadovoljni što nam toliki broj djece izučava ovaj predmet«, kaže ravnateljica *Miroslava Paravina*.

SONTA

Broj učenika u OŠ »Ivan Goran Kovačić« u Sonti u posljednjih desetak godina se poprilično stabilizirao i varira od 305 do 315, a ovo je izuzetna godina, s upisanih 48 prvaka. U odnosu

svega 5 ili 6 roditelja koji su izrazili želju da im djeca uče na hrvatskom. Ne mogu definirati njihove razloge. Priču smo počinjali strahovima. Strahovi su do sada već naveliko nestali, a sada je prisutna bojazan roditelja da će im dijete biti na neki način obilježeno i izdvojeno iz svih ustaljenih tokova u svojem okruženju. Svjedoci smo i kako u dvojezičnim školama ima praktičnih problema. Pretpostavljam da su to u većini problemima kadrovske naravi. Znam samo da naša škola nikako ne bi mogla osigurati kvalitetnu nastavu na hrvatskom jeziku za učenike od 5. do 8. razreda. Za izborni predmet imamo učiteljice koje su prošle edukacijske seminare u Hrvatskoj i svoj posao obavljaju vrlo kvalitetno.

sнимimo situaciju i izvučemo decidan zaključak u smislu – to je zbog toga i toga. Mislim da demografska kretanja u našoj populaciji, koja dovode do smanjenja broja žitelja Sonte, pa i broja žitelja pripadnika hrvatskog dijela populacije, a osobito stalnih odlazaka mladih, dovode do vrlo opasnog osipanja hrvatskog korpusa. Kad je cijela ova priča bila na početku ponešto se uradilo na brzinu, bez cjelovite koordinacije. U lokalnim sredinama, od mjesta do mjesta, često je bio jako uočljiv nedostatak suradnje između subjekata s hrvatskim predznakom. Ne može ravnatelj škole ići napadno uvjeravati djecu i roditelje, to mu je protivno opisu posla. Upravo stoga postoje operativci, koji su trebali uraditi više po tom pitanju. HNV se trudi, stavljajući u prioritete neka pitanja poput nabave besplatnih udžbenika, besplatnog prijevoza svih učenika odjela na hrvatskom jeziku. To su vrlo afirmativne akcije i to pozdravljam. Ali, tu je opet došlo do nesklada. Od Tavankuta pa na jug prisustvo HNV-a se ne osjeća u dovoljnoj mjeri. Afirmativne akcije kod nas su na rubu događanja. Podijeli se nešto besplatnih udžbenika, od prošle godine djeca koja uče hrvatski jezik dobila su za Sv. Nikolu sitne poklone, ali nas zaobilaze krupnije akcije, u smislu potpore roditeljima koji će upisati djecu u odjeljenja na hrvatskom ili hrvatski kao izborni. Davno započeta priča da će sva djeca biti proporcionalno nagrađivana nekakvim ljetovanjima u Republici Hrvatskoj, nažalost, posljednjih godina se odvija u krugu Subotice i najbliže okolice. Jednostavno,

sustavnog poticaja nema, mi smo Platformu o školovanju na hrvatskom jeziku donijeli davno, skupina čiji sam bio sudionik novu je radila nekoliko mjeseci prije ostavke, pa se bojim da je sve ovo ona čuvena Radićeva – da lutamo poput gusaka u magli. Ukoliko nemamo jasan plan i jasnu viziju, nikada nećemo imati ni nekih opipljivijih rezultata. Čini mi se da je upravo tu problem HNV-a. Ne kažem da ne postoji volja, da ne postoje ljudi koji se trude, ali se ne mogu oteti dojmu da je sve ovo više manifestacijske, da ne kažem prigodničarske naravi«, kaže ravnatelj prof. *Zvonko Tadijan*.

SREDNJEŠKOLCI

Bolna je točka i izobrazba srednješkolaca na hrvatskom jeziku, koja je vezana isključivo uz Suboticu. I u gimnaziji i u politezničkoj školi zanemariv je, odnosno samo simboličan, broj učenika iz Podunavlja i Srijema. Uz sve pogodnosti, poput besplatnih udžbenika i besplatnog prijevoza, nešto ipak nedostaje. Učenici iz regija udaljenih od Subotice smješteni su u učenički dom, pa im ta nadoknada za prijevoz i nije potrebna. Tako smo u situaciji da je učenik gimnazije koji putuje iz Tavankuta stimuliran besplatnim prijevozom, a istodobno, roditelji učenika iz Podunavlja ili iz Srijema sami moraju platiti smještaj svojega djeteta u učeničkom domu. Ukoliko se tome pribroje i troškovi vikend-odlazaka djece roditeljskim domovima, dolazi se do cifre koja ih stavlja u vrlo neravnotežan financijski položaj.

Ivan Andrašić

na prošlu, s upisanih 37, porast je evidentan. Od upisanih, za katolički vjeronauk se prijavilo 35, a za izborni predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture 16 učenika. »Od 2003. godine pokušavamo oformiti i odjel s cjelovitom nastavom na hrvatskom jeziku, međutim kroz sve ove godine imali smo

No, s druge strane, ne možemo nikako zaniijekati da jednostavno nemamo kvalificiranog nastavnika hrvatskog jezika. Mislim da je jedna od realnih zapreka i velika sličnost srpskog i hrvatskog jezika. Logika jednog dijela roditelja je – pa zašto bi dijete išlo na hrvatski, kad ga već 'zna'? Jednostavno, ne postoji način da realno

ROĐENI LEMEŠANIN, DR. SC. TIBOR LITTVAY, HRVATSKI STRUČNJAK ZA ŠUME

Sve počinje od sjemena

Gupčeva lipa

Dr. sc. *Tibor Littvay* jedan je od vodećih hrvatskih stručnjaka za šumarsku genetiku. Rođen je u Lemešu, do osamnaeste godine živio je u Somboru, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Osim toga što iz Lemeša podrijetlo vodi dio njegove obitelji, Lemeš je još na jedan način važan u njegovom životu. No, o tome nešto kasnije. Poziv za razgovor tijekom posjeta roditeljima u Somboru dr. Littvay prihvatio je sa zadovoljstvom. Možda iz potajne želje da mu pokažemo jedno od kulturnih sastajališta i »znamenitosti« Sombora - kafe »DesArts« razgovor smo zakazali baš tamo. Ispostavilo se, međutim, da našeg sugovornika tamo dobro znaju, jer je i pokraj višedecenijskog odsustvovanja iz Sombora očuvao veze sa svojim prijateljima.

IDEJA VODILJA - UNAPREĐENJE ŠUMARSTVA

Priča nam da je iz Sombora u Zagreb otišao 1967. godine na studij. Slučajnost je bila da je u to vrijeme šef katedre za genetiku na Šumarskom fakultetu u Zagrebu bio Lemešanin, akademik *Mirko Vidaković*. »On je bio ekspert Ujedinjenih naroda za šumarsku genetiku. U vrijeme kada sam ja upisao fakultet vratio se iz Pakistana, gdje je radio na osnivanju šumarskog fakulteta«, priča nam dr. Littvay o ovoj lemeškoj »vezi«. Godinu i pol nakon okončanja studija ukazala mu se prilika za posao u Šumarskom institutu i tamo je ostao, završio magisterij i doktorat. Ideja vodilja tijekom svih ovih godina bila mu je unapređenje šumarstva, jer, kako kaže, sve počinje od

sjemena. »Profesor Vidaković započeo je jedan veliki projekt osnivanja klonskih sjemenskih plantaža šumskog sjemenja. Jednostavno rečeno, to je proizvodnja sjemenja u određenim prostorima koji su ograđeni kao voćnjaci. Osamdesetih godina ja sam se počeo baviti mišlju da počnem cijepiti hrast lužnjak i prve klonske sjemenske plantaže hrasta lužnjaka nastale su devedesetih godina. To znači da mi u jednom voćnjaku proizvodimo šumsko sjeme. Sljedeći korak je bio da počnemo proizvoditi sjeme koje je kvalitetnije od onoga koje dozrijeva u prirodi. Sada u Hrvatskoj imamo na nekoliko mjesta po 40 hektara velike voćnjake za šumsko sjeme«, zaustavljam ovdje našeg sugovornika uz molbu da pojašni kakvog praktičkog značaja ima takav način proizvodnje šumskog sjemenja. Bit je, kaže, vegetativno razmnožavanje kojim se zadržavaju sve karakteristike odabranog matičnog stabla. S odabranog stabla skida se kalem grančica koja se kalemi na podlogu.

»Prilikom proizvodnje sjemenja u voćnjacima sigurno znamo kvalitetu sjemenja, a drugo, možemo planirati urod. Svako stablo s kojeg smo skupili plemke je označeno i ima svoj broj koji je zaveden u registar i vi točno znate podrijetlo te biljke«, priča ovaj šumarski stručnjak i dodaje još jednu važnu činjenicu. Kaže da do prije dvadeset pet, trideset godina nije bilo problema oko proizvodnje sjemenja u šumama. No, desilo se da sjemenja u šumama više nema dovoljno i sjeme s klonskih plantaža sada pripomaže obnovi šuma. »Oko 70 posto stabala hrasta u Spačvanskom basenu u Hrvatskoj u idućih dvede-

setak godina bit će pred sjećom. Međutim, broj sušaca povećao se za 30 posto i ja se nadam da će biti velika potražnja za žirom iz naših voćnjaka«, kaže dr. Littvay.

GUPČEVA LIPA

Kao jednog od projekata, na kome je spojio lijepo i korisno, naš sugovornik se prisjeća poziva gospođe *Marije Krušelj* iz Turističke zajed-

nice Donje Stubice, koja se javila tražeći pomoć oko očuvanja Gupčeve lipe za koju se po legendi vjeruje da je još iz doba Matije Gupca. »To stablo je staro, njegova unutrašnjost više ne postoji i ono se ne može sačuvati fizički. Krenulo se s projektom očuvanja genetske strukture tog 'legendarnog stabla', odnosno očuvanja i spašavanja genofonda. Predloženo je da se

sakupe plemke i da se osnuje matičnjak plemki, odnosno živi arhiv od 40 do 50 stabala. Živi arhiv je osnovan u selu Hižakovec, koje je po legendi rodno mjesto Matije Gupca. Svake godine proizvede se po 50 komada novih cijepova, odnosno genetskih kopija matičnog stabla iz Stubice. Tako se došlo na ideju da svim školama koje nose ime Matije Gupca poklonimo po jedan 'živi suvenir Hrvatskog

zagorja'. U ovaj je projekt bila uključena i škola iz Tavankuta koja također nosi ime Matije Gupca. Pročulo se to pa su nas počeli zvati i drugi. Tako su nas iz Siska zvali zbog hrasta julijusa, taj projekt vodi mladi kolega iz Hrvatskog šumarskog instituta dr. sc. *Mladen Ivanković*, koji smo na isti način spašavali. Imamo poziv iz Konavla za jedan čempres za koji kažu da

je takav da trebaju tri čovjeka za obuhvatiti ga, postoji jedan zeleni hrast kod Zadra, u Drenovcima kod Vinkovaca ostao je samo jedan jedini drenak, pa se prišlo reintrodukciji drenka«, nabraja naš sugovornik.

GOSPODARI ŠUMA

»Što se tiče šumarstva, niti Hrvatska, niti Srbija, kao ni cijela srednja Europa, nemaju se čega stidjeti, jer mi kao šumari gospodarimo malim prostorima s velikom biološkom raznolikošću. Za razliku od finskog, poljskog, ruskog ili kanadskog šumarstva, gdje su za naše pojmove ogromni prostori. Oni posijeku šume i dok stignu s jednog kraja na drugi one već narastu«, u šali kaže naš sugovornik. »Mi znamo za svako stablo kako se razvija, što će biti na njegovom mjestu kada se posječe. Izuzetno se slažemo s kolegama s ovih prostora, jer nemoguće je raditi samo u jednom kraju. Sada pokušavamo probiti jedan veliki zajednički projekt o štetama koje rade divlje svinje, a te štete su velike i na poljoprivrednim i na šumskim prostorima. Rekao bih da smo mi šumari jedna 'zeleni religija', kaže dr. Littvay.

Naš se sugovornik ove godine sprema u mirovinu. Kaže, imao je fin i lijep posao, mnogo je putovao, pa je zahvaljujući svome poslu obišao i mnoge egzotične destinacije, kao ekspert OECD-a boravio je u Keniji iz koje se nedavno vratio. Obecava da ćemo ga kao umirovljenika češće vidati i u svom Somboru. Spreman je i pomoći svome gradu kada je riječ o oblasti u kojoj je stručnjak.

Zlata Vasiljević

ZANIMLJIVOSTI

Od našeg sugovornika doznajemo i neke zanimljive podatke. Kaže, kuriozitet je da Velebit ima više vrsta biljaka nego cijela Europa. Finska ima samo 22 vrste stabala, ali su to ogromna prostranstva i tamo jedno lovište ima oko dva milijuna hektara, kolika je cijela površina šuma u Hrvatskoj ili Srbiji. Spačvanski basen ima oko 40.000 hektara u Hrvatskoj i 16.000 u Srbiji i to je najveći kompleks hrasta lužnjaka na svijetu.

VELEČASNI DR. SC. MARINKO STANTIĆ, ŽUPNIK SOMBORSKE ŽUPE SVETI KRIŽ

Danas ne živimo po istini

Mislim da je problem čitavog svijeta, a ne samo mladih, to što se

*danas ne živi po istini. * Cilj je postao - ugoda pod svaku cijenu.*

Bez žrtve i zalaganja. To je ono što upropaštava svijet

Razgovor vodila: Zlata Vasiljević

Velečasni dr. sc. Marinko Stantić župnik je u župi svetoga Križa u Somboru od 2006. godine. Skrbi o župi koja ima oko 3.500 vjernika, ali to je samo jedan dio njegova angažmana. Bio je inicijator i pokretač »HosanaFesta«, osnivač je Humanitarno-terapijske zajednice za pomoć ovisnicima »Hosana« u Starom Žedniku, predaje vjeronauk, godinu dana proveo je kao doktorant na Pedagoškom fakultetu u Somboru. Dovoljno tema i razloga za razgovor.

HR: Prije osam godina bili ste jedan od inicijatora pokretanja Festivala hrvatskih duhovnih pjesama »HosanaFest«. Ovoga će vikenda biti održan još jedan festival, što zapravo znači da je vaša zamisao iz 2005. godine zaživjela i da je ovaj festival postao tradicija. Je li festival opravdao vaša očekivanja i ideju koja vas je vodila kada ste ga osmišljavali?

Prvi festival je održan 2006. godine. Za taj prvi festival pripremali smo se godinu dana, jer smo željeli festival što bolje organizirati, da bude na ponos nama Hrvatima na ovim prostorima. Cilj nam je bio i povezati domovinsku crkvu s nama koji smo ostali izvan

domovine. Tako su nam izvođači prvo bili uglavnom iz Hrvatske, vremenom su se počeli pojavljivati i izvođači iz Bosne i Hercegovine, a probudili smo i našu mladež u Vojvodini. Možemo reći kako je cilj postignut. No, festival ima još jednu dimenziju, a to je pomoć Humanitarno-terapijskoj zajednici za pomoć ovisnicima »Hosana«. Već na drugom festivalu imali smo oko dvije tisuće posjetitelja, ali više bih volio da drugi kažu koliko im je »HosanaFest« pomogao na putu vjere. Mi se trudimo što bolje i kvalitetnije napraviti ovu manifestaciju. Cilj nam je bio Boga slaviti na melodijama koje vole mladi i pokazati da se Bogu možemo radovati i na onome što volimo, što izvire iz našega srca, što je naš talent, tako da svi mladi koji pjevaju, skladaju ili pišu mogu svoje talente iskazati kroz ovaj festival.

HR: Pred nama je i ovogodišnji »HosanaFest«, koji će biti održan u nedjelju 22. rujna u 20 sati u Dvorani sportova u Subotici, pa evo i prigode da ga najavite.

Nastup sudionika je u nedjelju, a zapravo za izvođače festival traje dva dana. Prvog dana dolaze izvođači i toga dana imamo duhovnu obnovu, koja se u posljednje vrijeme održava u Zajednici »Hosana«. U Zajednici će biti održana i sveta misa i na njoj će jedan naš bivši štićenik Predrag Vidakov dobiti blagoslov, što je proslava završetka njegova trogo-

dišnjeg boravka u zajednici i jednogodišnjeg razdoblja od izlaska iz zajednice.

Ove godine, kao i prošle, generalni pokrovitelj je Zagrebačka županija, kojoj iskreno zahvaljujem. Pomogli su i Grad Subotica, Pokrajinsko tajništvo za kulturu i javno informiranje, Ministarstvo kulture Republike Srbije, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Beogradu i konzulat u Subotici, HNV, DSHV, HKC »Bunjevačko kolo«, kao i mnoge obitelji koje na smještaj primaju naše izvođače. Ove godine na natječaj je pristiglo 28 pjesama, a stručno povjerenstvo odabralo je 14, pridodali smo i prošlogodišnje pobjednike, tako da imamo ukupno 15 pjesama. Broj sudionika se povećava i raduje me da »HosanaFest« dobiva svoje mjesto u srcima mladih. Za ovu godinu imamo najavljene dolaske iz Zagreba, Osijeka, Vukovar a Đakova, a vjerujem da će biti i Subotičana, Somboraca i posjetitelja iz drugih dijelova Vojvodine.

HR: Već ste spomenuli Humanitarno-terapijsku zajednicu za pomoć ovisnicima »Hosana«, čiji ste osnivač i koju vodite i danas. Na koji se način pomaže mladima u toj zajednici?

Mnogo je njih prošlo kroz zajednicu, ali nažalost dosta njih odustane od tretmana koji traje tri godine. Deset momaka je uspješno do kraja završilo program. Sada rade, žene se, neki već imaju i djecu. Zajednica je oaza koja pruža pomoć, ne uz pomoć medikamenata, već isključivo koristimo molitvu, rad i razgovor. Smatramo da nije problem droga, alkohol ili kocka, nego uzrok zbog kojega je netko posegnuo za tim. Zato radimo na jačanju duhovnosti, a za to se traži vrijeme i kroz

taj trogodišnji program nastojimo u njima probuditi talente koje imaju, ali ujedno i da im pomognemo da riješe svoje traume i probleme koje nose unutar sebe i zbog kojih su se sakrivali u poroke. Program po kojem radimo nastao je 1983. godine u Italiji u Zajednici »Čenakolo«. Smatramo da je učinkovit i da može pomoći. To što mnogi odustanu od problema je, rekao bih, današnjeg društva, jer se želi sve na brzinu, što lakše, i iz tog razloga mnogi se danas odlučuju za metadonske centre, koji su u stvari samo zamjena za drogu. Mislim da je to i razlog što se osjeća jedna praznina, što se tiče zajednica, svuda na svijetu, a ne samo kod nas. Poručio bih roditeljima da se ne zavaravaju, jer metadon je samo zamjena za drogu. Priznajem da medicina može do određene mjere pomoći i uvijek sam za suradnju, ali onda trebamo prepustiti Bogu da zaliječi duhovni dio.

HR: Plan oko otvaranja zajednice »Hosana« u Somboru star je nekoliko godina. Bilo je tu problema pravne naravi, ali su oni konačno razriješeni. Što je sada problem?

Radilo se o trampima dvaju objekata, jednog koji je bio u vlasništvu Crkve i jednog u vlasništvu Grada Sombora. Ta je trampa okončana i zahvaljujem na tomu Gradu Somboru. Zgrada koju smo dobili je na Bezdanskom putu, a riječ je o ruiniranom objektu nekadašnje škole. Mi sada imamo prostor, ali nemamo sredstva za obnovu. Budući da je program poluizoliranog tipa i da štitenici u njemu ostaju tri godine smatram da je potrebna promjena mjesta boravka. Suradujemo sa zajednicom u Međugorju, gdje šaljemo naše štitenike, ali ima i onih koji su imali problema sa zakonom i

zbog toga ne mogu preko granice, pa bi dobro bilo da ovdje imamo još jednu kuću.

HR: Narkomanija je bila i tema vašeg rada koji ste radili na Pedagoškom fakultetu u Somboru. Bili ste angažirani godinu dana u sklopu projekta Vlade Vojvodine. Što ste izučavali i do kakvih ste rezultata došli?

Pokrajinsko tajništvo za znanost i obrazovanje otvorilo je prošle godine natječaj »Pravo na prvu šansu«, na koji su se mogli javiti svi oni doktori znanosti koji nisu bili stalno uposleni. Tema mog istraživačkog rada bila je – »Droga nema zadnju riječ«. Istraživanje je završeno, rad je napisan i sada bi se trebao negdje publicirati. Radio sam s pet skupina ispitanika u kojima su bili mladi ovisnici, njihovi roditelji, medicinsko osoblje, policija i oni koji se odvikavanjem od droge bave radom kroz zajednicu. Zaključak je da je međusobna suradnja svih ovih skupina potrebna. Ne treba nikoga isključivati, jer svi mi možemo pomoći ovisniku, samo treba napraviti suradnju i dijalog kojega, kako ja mislim, još nema. Droga jest problem društva i ovisnicima se može pomoći samo ukoliko se u akciju uključe svi.

HR: Predajete i vjeronauk u Srednjoj poljoprivrednoj školi u Somboru, pa ste i na ovakav način u stalnom kontaktu s mladima. Kakve su nam danas mlade generacije koje stasavaju?

Odgoj koji djeca dobivaju unutar obitelji danas je, rekao bih, vrlo upitan. Roditelji u utrci za poslovima i osiguravanjem osnovne egzistencije nemaju dovoljno vremena posvetiti se svojoj djeci. Mislim da je problem čitavog svijeta, a ne samo mladih, to

što se danas ne živi po istini. Puno je dvoličnosti, licemjerja, ljubomore, grabežljivosti, puno je tih loših strana unutar čovjeka. Upravo bi život po istini trebao biti onaj koji će pomoći čovjeku da sretnije živi. Kroz razgovor s mladima potičem ih da žive u istini i da govore o svojim problemima. Danas se je cilj – ugoditi pod svaku cijenu. Bez žrtve i zalažanja. To je ono što upropaštava svijet.

HR: Župa u kojoj ste od 2006. godine ima oko 3.500 vjernika. Kakva je suradnja sa župljanima?

Nažalost, malo je među njima mladih. Ne znam zašto puno bolju suradnju imam s mladima koji su mi daleko, nego s onima tu blizu. Ideja mi je da ovdje u župi formiramo, kako sam to nazvao, vjerske parlaonice na kojima bi se razgovaralo o vjeri. Da dodemo do istine zbog čega čovjek ne vjeruje, jer mislim da je jedan od razloga zašto ljudi ne vjeruju to što nisu upoznati s vjerom i što Boga doživljavaju kao suca koji samo gleda kada će kazniti neki naš propust. Mnogi smatraju da je grijeh nešto dobro, a zabranjeno, a grijeh je nešto loše, što nas uništava i unesrećuje. Zato mi je cilj da doprem do svih ljudi, da vidimo što je istina, koji su nas motivi vodili. Bogu nije katastrofa naš grijeh, već je katastrofa ostati u tome grijehu. Zašto netko vodi opak način života? Zato što ne vidi dobro koje se nudi? Mnogi danas već kreću s primisli da se ne isplati biti dobar, da se kroz prevare može doći do cilja, da će biti ismijani ako žive po dobru. Što se tiče župske zajednice mogu reći kako imamo dobar tim suradnika u Pastoralnim vijeću, koji su spremni angažirati se za dobrobit drugih.

PROSLAVA IMENA MARIJINA U SOTU

Pokažimo svima što znamo i imamo

Manifestacija se održala u župnom dvorištu, pokraj obnovljene crkve sv. Katarine u Sotu.

Na poticaj vlč. Nikice Bošnjakovića župljani su ga uredili i izgradili binu koja će biti korištena za nastup folklornih društava, duhovnih bdijenja, betlehemske štalice i manifestaciju koja će se od ove godine održavati svake godine na blagdan Imena Marijina

U staroj srijemskoj župi Sot, u spilji Gospe Lurdske je u nedjelju, 15. rujna, na dan proslave Imena Marijinog, uz nazočnost velikog broja vjernika kako iz šidske općine tako i iz Republike Hrvatske, kao i uglednih uzvanika, održano središnje misno slavlje koje je predvodio biskup mons. Đuro Gašparović.

Spilja Gospe Lurdske pokraj župne crkve svete Katarine u Sotu postoji još od davne 1928. godine, koju je kao zavjet dala sagraditi jedna ugledna obitelj. Od tada je na tom mjestu počelo okupljanje vjernika i pobožnost Gospi na njezine blagdane. Župljani Sota su primali goste na taj dan i slavili ga kao svoj kirbaj.

JOŠ LJEPŠE I SVEČANIJE

Župnik u Sotu vlč. Nikica Bošnjaković imao je želju da se proslava Imena Marijina nastavi obilježavati u ovoj župi, ali na još ljepši i svečaniji način nego što je to do sada bilo, uz nazočnost još većeg broja vjernika, na mjestu čašćenja Gospe uz Ime Marijino. Vlč. Bošnjaković je pozdravljajući

20. rujna 2013.

Misno slavlje je predvodio mons. Đuro Gašparović uz župnika vlč. Nikicu Bošnjakovića

nas je danas okupila ovdje, da doživimo taj susret s Isusom Kristom i s njom«, istaknuo je biskup Gašparović.

NASTAVA NA HRVATSKOM JEZIKU I U SOTU

A nakon svečanog misnog slavlja vjernici su se uputili prema dvorištu župne kuće i crkve svete Katarine. Na tom mjestu, koje je sada raščišćeno i gdje je uz pomoć župljana Sota izgrađena bina, održan je drugi dio proslave, manifestacija »Pokažimo svima što znamo i imamo«, kada su se predstavile sve sekcije Hrvatskog kulturnog društva »Šid«. Ova manifestacija postat će tradicionalno dešavanje u Sotu, pogotovu što je najveći broj članova društva upravo iz ovog mjesta. Prije početka programa vlč. Bošnjaković se zahvalio i prethodnom župniku u Sotu vlč. Zdravku Čabracu u njegovim nastojanjima i radu s vjernicima na učvršćenju vjere i nacionalnog identiteta župljana, kao i na obnovi same crkve.

Pokraj velikog broja posjetitelja, misnom slavlju i svečanosti su nazočili i gosti iz Subotice - predsjednik Izvršnog odbora HNV-a Darko Sarić-Lukendić, glavna urednica tjednika »Hrvatska riječ« Jasminka Dulić i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov, koji se tom prigodom obratio skupu:

»Radosni smo danas ovdje biti s vama, iz razloga što se divimo svemu onome što radite na planu očuvanja i vaše vjere i vaše kulture. Hrvatska zajednica u Vojvodini je vrlo šarolika. Ima nas od ravnog Srijema, do Bačke i Banata, no Šid u posljednjih nekoliko godina, na kulturnoj mapi Hrvata u Vojvodini, ima izu-

vjernike, koji su se okupili u velikom broju, i zahvaljujući se biskupu što je ponovno za kratko vrijeme došao u šidsku općinu, poručio:

»To je samo znak koliko imate na srcu sve nas. Ovaj dio Srijemske biskupije zaista je specifičan u svom pogledu raseljenosti, a čini ga 14 sela. Ovo je povijesni dan, jer vi, koji ste pastir

Srijemske biskupije, dolazite u ovaj sotski melem po prvi put u Gospinu spilju, gdje svatko može pribjeći Gospi i ovoj prirodi i preporučiti se Majci Božjoj«, istaknuo je vlč. Nikica Bošnjaković.

Najmlađi župljani Sota su tom prigodom uručili biskupu darove domaće proizvodnje specifične za ovo podneblje, a to su kulen, rakija i domaći

pekmez. Biskup se zahvalio na riječima dobrodošlice i darovima i izrazio zadovoljstvo što je ponovno u šidskoj općini:

»Lijepo je ponovno biti zajedno s vama, a to je sve zahvaljujući našem dragom župniku, koji nas zna okupiti. Ovo je sveto mjesto na kojem mi danas častimo i slavimo Blaženu Djevicu Mariju, koja

Biskup Đuro Gašparović ČITAJTE »HRVATSKU RIJEČ«

Poslije kulturno-umjetničkog programa biskup Gašparović se zahvalio medijima, a pogotovo tjedniku »Hrvatska riječ«, koji redovito prati i izvještava o svim kulturnim i vjerskim dešavanjima u Vojvodini, pogotovo u Srijemu, te je pozvao sve nazočne da redovito čitaju ovaj tjednik.

zetno visoko mjesto. To je posljedica djelovanja HKD-a »Šid«, čiji ćemo dio programa vidjeti ovdje. Naše divljenje je tim veće, jer znamo što je značilo biti Hrvatima ovdje, sve donedavno. Vremena se mijenjaju, odnosi između Hrvatske i Srbije napreduju, ono što je bilo ne ponovilo se i vjerujte neće se ponoviti. Zato punim plućima hrabro svedočite svoju vjeru i budite vezani i za druge odrednice našega identiteta. Čuvajmo kulturu, služimo se jezikom i upišite svoju djecu na izborni predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. To su naša zakonska prava, a na nama je da u svakoj situaciji očitujemo ono što jesmo, ponosni Hrvati, ponosni katolici«, istaknuo je u svom obraćanju Žigmanov.

I predstavnici HNV-a izrazili su zadovoljstvo što su ponovno u Sotu, ističući velike pomake od posljednjeg dolaska od prije dvije godine:

»Od tada smo uspjeli otkloniti proceduralne i pravne prepreke koje su se ispriječile pred nama, a tiču se službene

uporabe jezika i pisma u općinama Sot i Batrovci. Donijeta je odluka na temelju višegodišnjeg inzistiranja čelnih ljudi hrvatske zajednice da se Zakon konačno počne primjenjivati i u ovoj općini, što ranije nije bio slučaj. Jedna od najznačajnijih vjesti je što će od ove školske godine početi nastava na hrvatskom jeziku u Sotu, gdje će se izučavati hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Smatram to iznimno značajnim, jer se u tom predmetu ne uči samo hrvatski jezik, nego se istovremeno potiče i njeguje pripadnost hrvatskom narodu. Zahvaljujem i vlč. Nikici Bošnjakoviću koji je svojim djelovanjem i edukacijom sa svojim župljanima mnogo doprinio tome«, istaknuo je Sarić Lukendić.

USPJESI ŠIDANA

A tijekom programa nazočni posjetitelji imali su priliku uživati u prelijepim skladbama, nošnjama i igrama članova folklornih skupina i tamburaške sekcije HKD »Šid«, a

svojim koreografijama predstavio se i folklorni ansambl iz Ljube. Inače, najstarija folklorna skupina HKD »Šid« sa svojom koreografijom »Običaji svadbe« umjetničke voditeljice *Dubravke Čikarić* predstavice se na predstojećem pokrajinskom takmičenju, koje će biti održano 21. rujna u Vrbasu:

»To je za nas fantastičan uspjeh i prevazilazi sva naša očekivanja s obzirom da smo

jedno od mlađih društava. Kada smo išli na općinsku smotru, smatrali smo da je važno sudjelovati i nismo očekivali da ćemo ući u izbor najuspješnijih. Ova koreografija je jako uspješna, a veliki doprinos u njenom izvođenju dala je naša umjetnička voditeljica *Dubravka Čikarić*«, izjavio je predsjednik HKD »Šid« *Josip Hodak*.

S. Darabašić

O ZNAČAJU MANIFESTACIJE :

Zoran Mendan, Sot:

»Do sada se ova manifestacija kod nas nije održavala i drago nam je što će to biti tradicionalno, s obzirom da je veliki broj djece iz Sota učlanjen u HKD Šid. Ovo je dobar potez, jer je to mogućnost da se svi okupimo, a evo danas su nam tu gosti i iz Hrvatske koji su nekada živjeli u Sotu i to nam je pri-

lika da se družimo. Drago nam je što su tu gosti i iz HNV-a i drago mi je što će doći do primjene hrvatskog jezika u službenu uporabu«.

Zlatko Bačić, Budimci:

»Drago mi je da smo se skupili u ovolikom broju te vidjeli svoje prijatelje i rodbinu. Iako dolazim često ovdje, nisam imao priliku vidjeti neke ljude koje sam vidio danas. Nekada sam živio u Sotu, ali sam za vrijeme rata otišao u Hrvatsku. Drago mi je što će se ova manifestacija održavati svake godine i dolaziti ću, jer svatko najviše voli svoj kraj u

kojemu se rodio«.

Slavko Avgustinović, Ilok:

»Ja sam rođen ovdje i tu mi majka živi, ali sada živim u Iloku. Kada sam se vratio iz progonstva u Sotu je sve išlo unazad, a sada sve ide naprijed. Oduševljen sam, dolazim svake nedjelje na misu ovdje, a sada imam još više volje još češće dolaziti u Sot i prisustvovati vjerskim i kulturnim dešavanjima«.

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 20. do 26. rujna 2013.

20. RUJNA 1777.

U posebno podignutom zvoniku pokraj kapele sv. Roka, u središtu grada Subotice, prvi put su se oglasila zvona koja je izradio peštanski majstor-zvonoljevač *Gol*.

20. RUJNA 1927.

Temeljem koncesije za prijevoz putnika motornim vozilima, gradska je uprava izdala odobrenje za obrt vlasniku autobusnog poduzeća *Károlyu Szabó Batancsu*. Autobusi su prometovali od 7 do 20,30 sati – od Gradske kuće do Senčanskog groblja, te od Gradske kuće do kemijske tvornice »Zorka« i obratno. Uz 81 fijaker, također u funkciji javnog prijevoza, u tom razdoblju gradom prometuje i oko 30 automobila.

21. RUJNA 1779.

U nazočnosti kraljevskog povjerenika izabran je prvi Magistrat (Gradsko vijeće) slobodnog kraljevskog grada Maria Theresiopolis, u sastavu: sudac, plemići *Luka Vojnić*, te vijećnici *Petar Josić*, *Károly Leopold Kovács*, *Albert Kopunović*, *Stipan Kulunčić*, *Josip Mamužić*, *Martin Mamužić*, *Šime Perčić*, *Šime Romić*, *Tomo Rudić*, *Nikola Szagmeister* i *Ivan Sučić*.

21. RUJNA 1957.

Objavljivanjem prve knjige u ediciji »Mala bibliote-

ka« časopisa »Rukovet« utemeljena je sustavna nakladnička djelatnost pri ovom književnom glasilu. Bila je to zbirka pjesama trojice mladih subotičkih pjesnika *Jakova Orčića*, *Ivana Pančića* i *Ante Zolnaića* pod naslovom »3 x 20«, knjigu je grafički uobličio slikar *Imre Sáfrány*.

22. RUJNA 1779.

Izabrani su činovnici mariatherezijanske (subotičke) gradske uprave. To su: *Mihovil Perčić*, komornik, *Josip Baić*, povjerenik, *Jakov Sarić*, staratelj Siročadskog stola, te bilježnici *Đuro Beširević* i *Josip Vojnić*. Još prije ovoga izbora potvrđen je izbor *Antuna Parčetića* kao glavnog bilježnika. Vrtarar je *Danijel Fodor*, a rukovatelj pošte *István Andor*. Također je izabrano 10 kaplara i 7 pandura, odnosno vojnika.

22. RUJNA 1996.

Koncelebriranom misom, koju je predvodio sarajevski kardinal *Vinko Puljić*, održana je središnja proslava 100. obljetnice crkve svetog Roka u Keru. Njena izgradnja je započela 1894. a okončana 1898. godine.

23. RUJNA 1982.

Umro je arhitekt *Baltazar Bolto Dulić*, glasoviti projektant, inženjer Državnih željeznica, predavač u Građevinskoj školi, te Višoj građevinskoj školi, pred-

sjednik Društva inženjera i tehničara Subotice (1945. – 1954.). Projektirao je više desetina zgrada, industrijskih objekata, javnih zdanja, crkava i dr. Bavio se restauratorskim zahvatima u Subotici, širom Vojvodine, u Crnoj Gori i Makedoniji.

24. RUJNA 1984.

Premинуo je *Blaško Vojnić Hajduk*, pjesnik, publicist, bibliograf, leksikograf, dugogodišnji ravnatelj Gradske knjižnice u Subotici, koji je od jedne relativno skromne gradske knjižnice stvorio bogatu knjižnicu od preko 300 tisuća knjiga, rukopisa i dr. Uz dvije zbirke pjesama što ih je objavio, najčitanije mu je djelo: »Moj grad u davnini – Subotica (1391.– 1941.)«. Rođen je 3. veljače 1910.

24. RUJNA 1993.

Državna, odnosno nadležna prosvjetna vlast donosi odluku da će ubuduće – suprotno višedecenijskoj i nimalo slučajnoj i bezrazložnoj praksi – djeca u subotičkim osnovnim školama prvo učiti ćirilicu, a potom latinicu. U tom smislu će se tiskati novi udžbenici.

25. RUJNA 1704.

Nakon neuspjela pokušaja osvajanja segedinske utvrde, koju su branili graničari Subotičkog vojnog šanca, ustanici *Ferencza Rákócziya* bili su prinuđeni na povlačenje, te je 25.

rujna sklopljeno primirje. Zahvaljujući tome veći dio izbjeglica mogao se vratiti na svoja ognjišta i posjede. Naši su ljudi odmah priornuli obradi zemlje, ponadavši se kako je s porazom kuruca došao kraj patnjama. Prerano. Ipak, nije tako bilo.

26. RUJNA 1778.

Gradsko vijeće zatražilo je od franjevac da im upute tri nastavnika za nacionalnu i trojicu za latinsku školu – i to po jednog: Ilira, Mađara i Nijemca. Tada su za privremene učitelje postavljeni *Jakov Hoffbauer* i *Ferenc Beck*, a nešto kasnije i *Pavle Skenderović*. Osnovna škola je tada imala tri razreda i tri učitelja, a njen je upravitelj bio gradski vijećnik *Petar Josić*.

26. RUJNA 1893.

U Karlovcu je rođen dr. *Mihovil Katanec*, odvjetnik, istaknuti politički i kulturni djelatnik. U Suboticu dolazi početkom dvadesetih godina XX. stoljeća. Bio je jedan od osnivača, te dirigent subotičkog »Hrvatskog pjevačkog društva Neven«, a također i visokopozicioniran u HSS-u. Dao je zapažen prinos nacionalnom, političkom i kulturnom osvještavanju hrvatskog življa u Bačkoj. Nakon raspada Kraljevine Jugoslavije angažira se »Društvu bačkih Hrvata« u Zagrebu. Umro je 25. ožujka 1973.

U SUBOTICI SE 24. I 25. RUJNA ODRŽAVA IV. JAZZIK FESTIVAL

Jazz u gradu

Osim svjetski priznatih jazz izvođača Wallacea

Roneya, Matije Dedića, Rolanda Balogha, Zoltána

Balogha, Aleksandra Dujina, Jazzik u svoja dva

dana trajanja sadrži zanimljive workshopove u

Muzičkoj školi, izložbe fotografija, predavanja

U dva dana Jazzik festivala, 24. i 25. rujna, subotička publika će imati priliku čuti prestižne jazz glazbenike, među kojima će glavna zvijezda biti američki trubač *Wallace Roney* sa svojim kvintetom. Nastupit će također svjetski priznati hrvatski jazz pijanist *Matija Dedić* sa *Zvonimirom Šestakom* (kontrabas) i *Krunom Levačićem* (bubanj), te dvojica istaknutih glazbenika najnovije generacije mađarske jazz scene - gitarist *Roland Balogh* i pijanist *Zoltán Balogh* s *Józsefom »Pluto« Horvathom* (bas) i *Jozsefom Bordasom* (bubnjevi), kao i poznati vojvođanski pijanist *Aleksandar Dujin* sa svojim kvartetom: *Vojislav Savkov* (sax), *Fedor Ruškuc* (kontrabas) i *Miroslav Karlović* (bubanj).

Najavljen je i promotivni nastup benda *Dirty Mind* koji je prosinca prošle godine dobio nagradu za najbolju jazz kompoziciju na festivalu Omladina u Subotici, a kao i prošle godine prvu festivalsku večer na sceni »Jadran« Narodnog kazališta otvorit će učenici jazz odsjeka Srednje muzičke škole u Subotici, koji je inače jedini takve vrste u Vojvodini otvoren 2008. godine.

MALI, ALI VAŽAN FESTIVAL

Ono što već na prvi pogled ovaj četvrti po redu Jazzik razlikuje od prijašnjih jest vrijeme njegovog održavanja. Organizatori ističu kako su festival nastojali vezati uz travanj, budući da je to mjesec jazzu u Americi, no, to je za njih značilo posuđivati novac te onda čekati natječaje tijekom godine i tako vraćati sredstva.

Upravo zahvaljujući srednjoškolskom jazz odsjeku i festivalu Jazzik, Subotica posljednjih godina postaje jedan od najživljih »jazz gradova«, a kako ističe umjetnički direktor festivala *Gábor Bunford* ova glazba svoje uporište ima u dobroj publici i kulturi ovog grada.

»Smatram da je Jazzik festival potreban Subotici, zato što je Subotica kao grad bila

20. rujna 2013.

jedan od najstarijih kulturnih središta još u velikoj Jugoslaviji i ranije u monarhiji, i mislim da je jazz glazba dio naše kulture. Premda potiče s američkog podneblja, danas je jazz glazba u koju smo svi mi unijeli neke naše etno motive ili naše improvizacije, naš život smo unijeli u jazz. Subotici treba jazz festival, jer ima publiku za to», kaže Bunford.

Gabor Bunford

On dodaje da upravo zbog zainteresiranosti publike, odnosno nedostatka dovoljno velike dvorane koja bi mogla primiti sve zainteresirane, organizatori ne idu na veliku reklamu festivala.

»Naše su ambicije da Jazzik preraste u festival koji će napuniti jednu veliku dvoranu budućeg kazališta, a tada ćemo moći dovesti više poznatih imena. Ovako ostajemo jedan mali ali veoma važan festival na kojem su ljubitelji jazz-a mogli poslušati jednog *Al Fostera*, *Carlu Cook* ili ove godine *Roneya*, to su svjetske mega zvijezde jazz-a. Imali smo goste iz Brazila, Njemačke, Austrije, svake godine imamo izvođače iz Mađarske i po jedan domaći bend. Imamo jako

dobru suradnju s Muzičkom školom i veoma je važno da učenici jazz odsjeka, najbolji među njima, dobiju šansu da nastupe na festivalu i budu predgrupa jednom *Al Fosteru*, *Roneyu* ili nekoj zvijezdi, koji će naravno i njih čuti iz backstagea. To njima puno znači», kaže Gábor Bunford.

ZANIMLJIV PRATEĆI PROGRAM

On napominje da Umjetnički savjet festivala uvijek pozorno odabira bendove koji će nastupiti, jer se u konceptualnom smislu želi ponuditi mainstream koji može služiti više generacija. »Mogu reći da smo napravili jedan komercijalizirani festival na kojemu se jazz može lijepo slušati. Subotičani imaju sluha za jazz i ostaju na koncertima do kraja, a i osobno kao glazbenik mogu reći da subotička publika dobro osjeća tu glazbu. Primjerice, kada dobijemo pljesak na kraju izvedbe – to je kliše. Pljesak poslije solo dionice također je očekivan, ali subotička publika osjeti u

sred tih solo dionica kada se desi nešto super, kada nešto eksplodira – taj pljesak je jako bitan za glazbenike, jer on znači da je publika osjetila to nešto, dobili smo feedback i odmah je koncert fenomenalan. Svi koji su nastupali ovdje pohvalili su publiku«, ističe Bunford.

Poput velikih jazz festivala širom svijeta koji u svojoj koncepciji osim koncerata imaju brojna prateća izdanja i obrazovne programe, i Jazzik u svoja dva dana trajanja sadrži zanimljive workshopove u Muzičkoj školi, izložbe fotografija, predavanja, što su sve prateći programi otvoreni i besplatni za zainteresirane. Primjerice, saksofonistkinja *Jasna Jovičević* držat će u Muzičkoj školi radionicu joge za muzičare, koja je zbog tehnike disanja osobito zanimljiva puhačima, te kreativnu radionicu »Zvuk ptica«, što će biti prvi koraci improvizacije za najmlađe do deset godina. Jazz pjevačica *Jelena Jovović* iz Beograda držat će radionicu za pjevače. »Jazz i filmska naracija« naslov je pred-

vanja koje će održati *Milan Alimpijević*, a u Američkom kutku bit će otvorena izložba »Sav taj jazz« fotografa *Aleksandra Plačkova*.

»Želim istaknuti da radionice nisu namijenjene samo učenicima jazz odsjeka, već u njima može sudjelovati tko god želi, bit će veoma dobrih i isplati se zbog toga doći, a to je zapravo bitna stvar, jer Jazzik nisu samo koncerti nego i sudjelovanje u jazzu. Također, jazz festival ne može proći bez jam session koji će se odigravati u cafeu Sax, gdje ću svirati ja sa svojim drugarima i svi koji dođu su dobrodošli«, pozvao je Bunford.

Da će ovogodišnji Jazzik biti dobar obećavaju i izvršne producentice *Sanja Bunford* i *Nadica Momirov*, a festival su podržali: Veleposlanstvo SAD, Grad Subotica, Pokrajinsko tajništvo za informiranje i kulturu, Ministarstvo kulture, te mnogo prijatelja Jazzika, dok je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata podržao gostovanje hrvatskog benda *Matija Dedić* trio.

S. Mamužić

SUBOTIČKO NARODNO KAZALIŠTE GOSTUJE U HNK

»Čudo u Poskokovoj Dragi« pred Osječanima

S predstavom »Čudo u Poskokovoj Dragi« *Ante Tomića*, u režiji *Snežane Trišić* subotičko Narodno kazalište gostuje sutra, 21. rujna, u Hrvatskom narodnom kazalištu u Osijeku. Ova predstava subotičkog kazališta proglašena je najboljom na 5. Međunarodnom festivalu ambijentalnog teatra Tvrdava teatar u Smederevu održanom u srpnju, na kojemu je nagrada za najboljeg glumca dodijeljena *Srđanu Sekuliću* i *Marku Makiviću*.

S predstavom »Čudo u Poskokovoj Dragi« Narodno kazalište sudjelovalo je ove godine i na 37. Danima satire Fadila Hadžića (5. do 21. lipnja) u Satiričkom kazalištu Kerempuh u Zagrebu.

Hit roman *Ante Tomića* »Čudo u Poskokovoj Dragi« (objavljen 2009.) neobična je priča o mentalitetu Dalmatinske Zagore u kojoj se isprepliću elementi vodvilja, stare holivudske komedije, triler, romana ceste i komedije zabune.

S. M.

Čija je Dužijanca?

Dužijancu su osmislili salašari - ratari, bunjevački Hrvati, katolici, o svom trošku

Na Takmičenju risara

Ovi dana se javno raspreda o Dužijanci. O njoj divani podiko upućen, a najviše raspredaju neupućeni. Tušta naroda slavi dan žetve, el dan plovova zemlje (npr.: Bavarci). Vrimenom su ratari, naše dide bunjevački Hrvati – jel kadgod je bilo samo taki Bunjevaca, skontali da se u obitelji na salašu, na kraju risa (ručne žetve), zafale Bogu na sačuvanom žitištu od vatre i ampe (nevrimena), risarima (žeteocima) za srićno urađen poso i na rodu žita. Toj zafali su nadili ime DUŽIJANCA (od dožnjeti). Bît joj je pojam: salašar - ratar – bunjevački Hrvat – ris - dužijanica – zafala Bogu na rodu žita. Ako se iz bîti uzme el doda makar jedan pojam, onda dužijanica nije izvorna, sakati se el svojata. Kad je dužijanica, ta salašarska dika, počela bost oči varošćanima, prija stotina godina dospila je najprija u Crkvu, a vrimenom i u našu varoš.

TAL SALAŠARA BUNJEVAČKIH HRVATA

Jedan sam od toliki koji je radio ris i slavio obiteljsku dužijancu, zato sam se priklonio onima koji priče sknavljenje bîti dužijance. Nju su osmislili salašari - ratari, bunjevački Hrvati, katolici, o svom trošku. Mogu se njezinom slavlju pridružiti Madžari, Srbi, dapače i drugi narodi; pravoslavci, protestanti i drugi virnici, pa i nevirci – al je niko ne mož svojatat. Ovaj tal salašara, kulturno blago bunjevački Hrvata, zajedno sa nama kao gosti mogu slaviti i svi drugi ljudi, štovaoci tuđi kulturni vridnosti.

Analitičarima: okanite se sliditi detoiranog (deto – isto, kako je rečeno) nauka onog pridnjaka, koji je okrenio čurak opako i više nije bunjevački Hrvat, a javno se razmeće zlobom i kiti sknavljenjem Dužijance. On se od tog praznog divana izdašno kruvari,

pride i njegov sin. Okanite se ponavljani nakana da je dužijanica gradska. Ona jeste uzdignuta na visinu značajne priredbe, ona jeste podržana od gradskog poglavarstva, jel su varoški oci pripoznali još prija nekoliko decenija važnost i značaj njeznog slavljenja u životu varoši. To je čila istina povodom gradskog značaja dužijance. A, kojekake demagoške floskule kao: (ona je) finansiraju je građani Subotice..., jednako pripada svima (narodima?)..., ne smi imat nacionalni ili virski predznak..., jel svi ljudi jednako seju, žanju ... itd. spada u svagdašnji politički lakrdijaški primitivizam. Zato je raspredanje grlatog pridnjaka o dužijanci nalik kredlikinom kukurikanju u korlatu.

U nas je politika brimenita hasnom, obično je i deto moći tj. možmo kako očemo, iako podikoji krajče zdilu znanja – na priliku kao o dužijanci. A, ako baš očete da vas puk uoči kao političare koji tiradu mak na konac, kuražite se krupnijim zalogajima od Dužijance. Imate ih pun vondir.

ZAŠTO ĆUTITE?

Moćnici, lako je vama okomit se na dužijancu, pala vam kašika u med, jel da o njoj bilo šta da kažete, napišete niko vam ne mož ništa. Oni koji znadu štogod kazat tima ne dopuštate da svoje mišljenje sućele s vašim mišljenjem. Tako je puku pridstavljena vaša istina (imate moć), njoj se drugi ne protive tj. ne misle tako ko vi (nemaje moć to javno iskazat). Zašto se niko od vas nije odvažio i dao bilo kaki osvrt na koju drugu priredbu smotre DUŽIJANCA. Na priliku: zašto ste baš svi, ama baš svi nimaci i ne

date osvrt na za organizacijom najzahtivniju priredbu Takmčenje risara. Zašto ćutite? Zar vama ništa ne znači priredba koju vam pokazivaje blizo dvi stotine marnе čeljadi, koja u jednom danu i odjedared pokazivaje uživo razvoj risa od srpa do kombaja. Tu priredbu je najprija iznidrila smotra DUŽIJANCA, prija hamade (skoro) pedeset godine. Gordi smo na priredbu Takmičenje risara, jel dosad u Sridnjoj Europi do danas niko nije pokazo taku priredbu sa toliko pojedinosti.

Po ugledu na nas počeli su i drugi priredivači žetveni svečanosti pokazivat ris i u radu ponike poljodilske mašine, ali do sada ih niko nije sve pokazo odjedared u radu i na jednom mistu. Mi, koji smo to osmislili i uradili dičimo se osobito kosačicom rukovetačicom, američkom Mc Cormick (serije F!) kaku nema ni jedan muzej u nas i u komšinskim državama (nastale iz bivše SFRJ, Madžarska, Slovačka). To je prva poljodilska mašina koja je, pod prvom polovicom XIX. v. počela risare odminjivat u najtežem poslu, u ručnom košenju žita. Taka kosačica je počela radit u subatičkim žitištima sridinom XIX.vika, a *Kalor Sarić* je na taku kosačicu plaćo porciju (porez) 1860. g.

Zašto o tom ćutite. Zašto? Zato, jel se većina najgrlatiji analitičara nisu makla u atar, a oko torana varoške kuće iz prikrajka vrebaje šta će moć zabavit. Tu je koren njeve tlapnje o dužijanci. Analitičari: DUŽIJANCI se možete diviti, a ako to niste kadri onda o njoj zanovetajte – to je vaš domet. Trećeg nema.

DANIJEL KOVAČ, GLASNOGOVORNIK OSNOVNOG SUDA U SUBOTICI

*Primjenjivanje prakse izdržavanja
zatvorske kazne u kućnim uvjetima*

Kućni zatvor

Po ugledu na ostale gradove u Srbiji i Subotica je započela s praksom kućnog zatvora, točnije mogućnošću služenja kazne izvan zatvorske jedinice. Uz tzv. »nanogice ili narukvice«, osuđenici na kraće zatvorske kazne na teritoriju subotičke općine, ukoliko im to sud odobri, u prilici su »tamnovati« u vlastitom domu. Tko može imati ovaj privilegij i koji su zakonski okviri za izricanje ove kaznene mjere, pojasnio nam je glasnogovornik Osnovnog suda u Subotici *Danijel Kovač*.

»Izvršenje kazne zatvora u prostorijama u kojima osuđeni stanuje je novi institut koji je zaživio u praksi koncem 2010. godine. Postoje određeni uvjeti propisani zakonom pod kojima netko može izdržavati kaznu na ovaj način, a kao glavni uvjet je izrečena kazna do godinu dana zatvora. Kazna se izriče fakultativno, a

prilikom izricanja sud uzima u obzir sve okolnosti izvršenog kaznenog djela i samu ličnost izvršitelja kaznenog djela – godine života, težinu počinjenog djela i sl.«, rastumačio je novu zakonsku mjeru glasnogovornik Osnovnog suda Danijel Kovač.

PROSTOR IZDRŽAVANJA KAZNE

Što se sve može smatrati prostorom za izdržavanje kazne kućnog zatvora i na koji način se vrši kontrola i nadzor ovih osuđenih lica?

»Pod stambenim prostorijama u kojima se može realizirati izdržavanje kazne kućnog zatvora se smatraju one u kojima osuđena osoba ima prebivalište i boravište, no nije potrebno da osuđena osoba bude i vlasnik istog prostora. Ukoliko to nije slučaj potrebna je suglasnost vlasnika navedenog prostora

za provođenje ove mjere nad osobom koja stanuje ili boravi pod njegovim krovom. Izdržavanje zatvorske kazne izvan zatvorske jedinice se može provoditi na dva načina, uz elektronički nadzor ili bez njega, ukoliko nije moguće osigurati ovaj način kontrole na daljinu. Ovisno o tehničkim mogućnostima prostora u kojem će se služiti kazna sud donosi odluku o korištenju elektroničkog nadzora i tada se osuđenoj osobi stavlja tzv. »nanogica ili narukvica«, koja je u stvari odašiljač putem kojeg se u centrali može vršiti nadzor ili kontrola je li se osuđena osoba pridržava uvjeta izdržavanja kazne i ne napušta limitirani teritorij prostora u kojem izdržava kaznu.

U slučaju nepostojanja tehničkih uvjeta za elektronički nadzor, pripadnici policije nenajavljeno izlaze na teren ili telefonski pozivaju osuđene osobe u njihovim domovima ili prostorima gdje izdržavaju kaznu i na taj način kontroliraju poštovanje ovakvog načina izdržavanja kazne.«

IZUZETNI SLUČAJEVI

Na pitanje pod kojim uvjetima osuđena osoba koja služi kaznu u kućnom zatvoru može napustiti određeni limitirani prostor, Danijel Kovač pojašnjava specifične situacije i izuzetne slučajeve kada je to dozvoljeno:

»Zakon podrazumijeva nekoliko slučajeva kada je osuđenoj osobi dozvoljeno napuštanje prostora u kojem služi kaznu kućnog zatvora, a to su okolnosti hitne medicinske pomoći osuđenoj osobi, odlazak na posao ukoliko je to sud prethodno odobrio, polaganje ispita, teška bolest ili smrt bliske osobe, kao i sezonski poljoprivredni radovi. Ukoliko osuđena osoba prekrši ove taksativno navedene okolnosti i svojevoljno napusti limitirani prostor, sud će joj ukinuti ovaj privilegij, preinačiti kaznu u bezuvjetnu i uputiti je na izdržavanje kazne u zatvorsku jedinicu.«

SUBOTIČKA PRAKSA

»Tijekom ove 2013. godine Osnovni sud u Subotici je donio 20 presuda o izdržavanju kazne kućnog zatvora, neke su već i realizirane, a istaknuo bih kako se ovim putem ostvaruje i značajna ušteda društvenih sredstava potrebnih za provođenje zakonskih sankcija prema osobama koje su počinile kazneno djelo. Također, osuđena se osoba ne isključuje iz socijalnog okruženja, ide i dalje na posao ili studije, a pritom troši osobne resurse za smještaj i prehranu«, rezimirao je na koncu razgovora glasnogovornik Osnovnog suda u Subotici Danijel Kovač.

Dražen Prčić

OMOGUĆENA DIGITALNA PRETRAGA INDEKSA STARIH MATIČNIH KNJIGA

Pristup dokumentima u svako doba

U početnoj fazi

»e-arhiva« dostupni

su indeksi crkvenih

matičnih knjiga,

tj. popis krštenih,

vjenčanih i umrlih u

određenoj godini u

prošlosti, na terito-

riju nekoliko župa

Na internetskoj stranici Histojskog arhiva Subotica www.suarhiv.co.rs, od 2. rujna posredstvom novopostavljenog linka »e - istraživanje« omogućeno je digitalno pretraživanje indeksa starih crkvenih matičnih knjiga, što je značajna novina za korisnike i istraživače koji sada ova dokumenta mogu »prelistavati« i izdaleka, gdje god se nalazili. Takva se mogućnost lako ostvaruje: u prvom kontaktu popunjava se zahtjev za pristup e-istraživanju, a nakon odgovora i registracije, svaki pristup bazi podataka obavlja se uz registriranu šifru korisnika. Za prva dva tjedna podportal »e-istraživanje« ima 164 registrirana korisnika, zabilježeno je 746 pristupa ovoj adresi, a

290 puta su »listane« knjige u digitalnoj formi.

Digitalnu bazu podataka za sada čini 8.000 fotografija stranica indeksa starih crkvenih matičnih knjiga iz nekoliko župa. Indeksi su registri, tj. popis krštenih, vjenčanih i umrlih po abecednom redu za određenu godinu. Preko indeksa, odnosno popisa prezimena, olakšan je put u traganju prema detaljnijim podacima sadržanim u matičnim knjigama. U bazu podataka za sada su postavljeni indeksi starih matičnih knjiga iz triju subotičkih župa (sv. Terezije Avilske, sv. Jurja i sv. Roka), Bajmoka i Šupljaka, a u digitalnoj formi će uskoro na uvidu biti i podaci iz matičnih knjiga parohija. Sljedeći, mnogo veći korak

je postavljanje fotografija matičnih knjiga za elektroničko »prelistavanje« što je opsežan posao i za sada u Histojskom arhivu nisu u mogućnosti bliže najaviti kada će se realizirati. U starim matičnim knjigama za podacima se traga u izradi obiteljskog stabla, izučavanju povijesti i života predaka, kao i života značajnih ličnosti iz povijesti grada, a posljednjih godina traženi su ovi podaci i radi procesa restitucije imovine. Stari popisi po prezimenima krštenih, vjenčanih i umrlih, tj. indeksi, sada prikazani u elektroničkoj bazi podataka su kao putokaz do određenih matičnih knjiga, no da bi se pretraživali podaci zapisani u matičnim knjigama još je neophodno doći u Arhiv.

Radost što je omogućen internetski pristup dijelu podataka prvo su objavili Subotičani koji žive izvan granica, jer pretragu sada mogu obavljati i izdaleka. Druga pogodnost je što »e-arhiva« nema radno vrijeme, te se pretraga može obavljati u bilo koje doba dana i noći. Ne manje važna je i mogućnost uvećanja fotografskih zapisa na kompjutorskom ekranu, što je bitno za čitljivost podataka zabilježenih u dalekoj prošlosti. Podaci iz Bajmoka, primjerice, prikazani su za krštene od 1820., u Šupljaku od 1832., dok su iz matičnih knjiga župe sv. Terezije Avilske pojedini podaci dostupni iz osamnaestog, pa i s kraja sedamnaestog stoljeća.

Katarina Korponaić

RAD SUBOTIČKE SKUPŠTINE U BLOKADI?

Izbori ili nova koalicija?

Postojeće stanje se može održavati dok se ne napravi nova koalicija, tzv. prekomponiranje vlasti ili dok neka stranka ne otkáže poslušnost, što je najmanje vjerojatno

Ovih je dana gradski odbor Ujedinjenih regiona Srbije podsjetio da je po Zakonu o lokalnoj samoupravi neodržavanje sjednice Skupštine u razdoblju od tri mjeseca prvi pokazatelj da se stječu uvjeti za izvanredne izbore. Razlog za ovo podsjećanje od strane URS-a, inače stranke koja na lokalnim izborima nije prešla cenzus, jest u činjenici da se na posljednje tri sjednice gradske Skupštine ne uspijeva okupiti većina oko bitnih pitanja. Posljednja izvanredna sjednica, na kojoj se očekivalo ukidanje gradske odluke iz 2007. godine kojom se poljoprivredno zemljište izdaje crkvenim zajednicama bez nadoknade, ostala je bez kvoruma za održavanje, prije toga nije bilo većine za izglasavanje odluke o dodjeli priznanja počasnog građanina, a ni svečanoj sjednici povodom Dana grada nisu prisustvovala pojedine vijećničke skupine.

KOALICIJSKI SPORAZUM VIŠE NIJE NA SNAZI

»Ovakva situacija je posljedica toga što se trenutačno ne zna tko je vlast a tko oporba u Skupštini, a do toga smo došli zbog brojnih prelazaka iz jedne u drugu stranku ili napuštanja stranaka na

čijim listama su se vijećnici kandidirali. Stoga potpisan početni koalicijski sporazum više nije na snazi, treba ga redefinirati i napraviti novi. Ovakva situacija, da se na svakoj skupštini glasuje za odluke a da se ne zna ishod kakvo će biti glasovanje, jest posljedica toga što ne postoji nikakva koordinacija unutar koalicije«, kaže *Mirana Dmitrović*, šefica vijećničke skupine Lige socijaldemokrata Vojvodine.

Već je prije godinu dana, kada je formirana vlast, bilo jasno da će nas skupo koštati ta tzv. široka koalicija koju su činile stranke okupljene oko koalicije »Izbor za bolji život - Boris Tadić« (DS, SDPS, DSHV), SVM, LDP - Preokret, LSV, koalicija SPS-JS-PUPS, DSS, SBB i Bunjevačka stranka. Tako je od 67 vijećnika u lokalnoj skupštini 56 njih postalo vladajuća većina, a u oporbi su ostali vijećnici iz redova Srpske napredne stranke, Demokratske stranke vođanskih Mađara i Pokreta mađarske nade. Dvije vodeće stranke, Demokratska stranka i Savez vođanskih Mađara, optuživale su jedna drugu da kočje razvoj grada, a potom su uslijedile kupovine i prelasci vijećnika uglavnom iz manjih u veće stranke. Sve to su pratile kal-

kulacije hoće li DS s oporbenom SNS napraviti novu koalicijsku većinu ili će to pak uraditi SVM. Prije dva mjeseca cijeli GO DSS prešao je SNS, pa je do danas ostalo nejasno je li na taj način sada zapravo i SNS u vlasti. Komentirajući stanje u Skupštini *Ilija Maravić*, šef vijećničke skupine SNS-a, kaže: »Kada jedna stranka poput DS-a, koja čini većinu u skupštinskom parlamentu, ne dođe na uredno zakazanu skupštinu, nakon toga bi svuda u svijetu gdje postoji imalo demokracije, imalo parlamentarizma, vjerojatno uslijedili novi izbori, novo pregrupisanje u vlasti ili nove koalicije. Mislim da je ovakvo stanje neodrživo, jer je očigledno da stranke u vlasti ne surađuju«.

ČVRSTA OBEĆANJA

Postojeće stanje se može održavati dok se ne napravi nova koalicija, tzv. prekomponiranje vlasti ili dok neka stranka ne otkáže poslušnost, što je najmanje vjerojatno. Do tada nekoliko krupnih pitanja vise u zraku: grad nastavlja da krši Zakon o javnim i komunalnim poduzećima, jer do lipnja nisu ukinuti upravni odbori poduzeća i imenovani direktori, nije donijeta odluka o pitanju

izdavanja poljoprivrednog zemljišta, trebalo bi početi izradu proračuna za sljedeću godinu a prije predstoji i rebalans gradskog proračuna.

Na koncu kratko podsjećanje što je prije godinu dana građanima obećala tada formirana vladajuća koalicija u svojoj programskoj deklaraciji »Subotica – grad sigurne budućnosti«: dovesti će renomirane svjetske i europske investitore, pomagati osnivanju i radu malih i srednjih poduzeća, radit će na »revitalizaciji subotičkih poduzeća u restrukturiranju«, obnoviti će prerađivačku industriju voća, povrća i mesnu industriju, te povratiti i stvarati subotičke brendove, raspisat će javni poziv za izbor investitora za izgradnju topličko-hotelskog kompleksa na Paliću, donijet će novi generalni urbanistički plan, nastaviti će izgradnju Narodnog kazališta, rekonstrukciju Zelene fontane, osnovat će veletržnicu, možda i sveučilište, itd. Nešto prije ovih »čvrstih« obećanja spominjalo se i preispitivanje odgovornosti i enormna zaduživanja javnih komunalnih poduzeća, mafijaške privatizacije, netransparentni tenderi, proračunske rupe, smanjenje administracije.

S. M.

200 godina župne crkve u Rumi

Danas, 200 godina poslije, crkva se nalazi pred obnovom, potrebno je promijeniti krov, urediti fasadu i pročelje crkve i radovi su trenutno u punom jeku

Za katoličku župnu zajednicu u Rumi 2013. godina je godina velikog i vrijednog jubileja. Ove godine navršava se punih 200 godina od izgradnje sadašnje župne crkve »Uzvišenja svetog Križa« u Rumi. Na mjestu sadašnje crkve nekada se nalazila stara crkva - daščara bez tornja i zvonika koja je više podsjećala na skromniju seosku kuću nego na crkvu, a pokraj nje se isto tako nalazio još skromniji pastoralni dom.

Milošću tadašnjeg gospodara Rume grofa *Marka Pejačevića* početkom 19. stoljeća krenulo se s izgradnjom

crkve i pastoralnog doma od čvrstog materijala i zahvaljujući trudu i zalaganju tadašnjih vjernika crkva je, zajedno s pastoralnim domom, završena i svečano otvorena na blagdan Križeva – prije točno 200 godina 14. rujna 1813. godine.

Danas, 200 godina poslije, crkva se nalazi pred obnovom, potrebno je promijeniti krov, urediti fasadu i pročelje crkve i radovi su trenutno u punom jeku. Baš u takoj svečanoj, ali i radnoj atmosferi proslavljen je i ovogodišnji blagdan crkve, a ujedno i veliki jubilej u subotu, 14. rujna 2013. godine. Pokraj velikog

broja vjernika iz Rume i okolnih mjesta - Vognja, Nikinaca, Hrtkovaca i drugih, svečanoj svetoj misi nazočio je veliki broj svećenika Srijemske biskupije predvođenih srijemskim biskupom monsinjorom *Đurom Gašparevićem*, potom gostiju iz Republike Hrvatske, kao i predstavnika Srpske pravoslavne crkve.

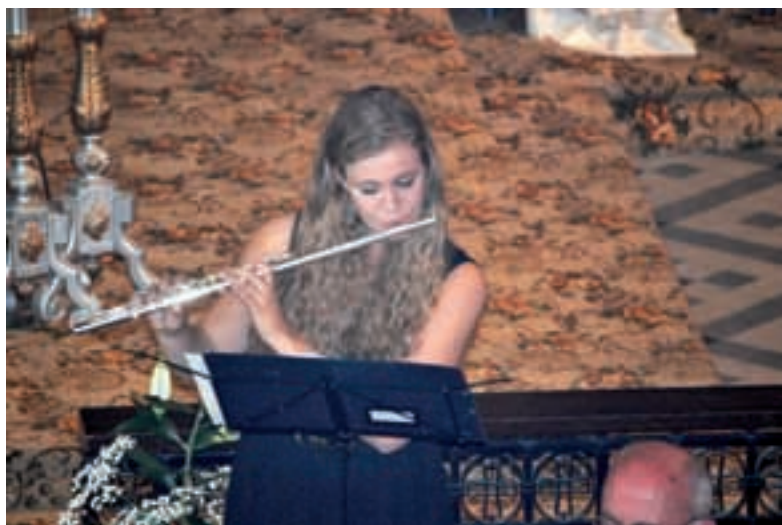
Misi su nazočili i predsjednik općine Ruma *Goran Vuković* i njegov zamjenik *Dragan Kardaš* sa suradnicima, potom ministar-savjetnik

u Veleposlanstvu Republike Hrvatske *Ante Čagalj*, kao i veliki broj predstavnika javnih poduzeća i ustanova s teritorija općine Ruma, a posebni su gosti na svečanoj svetoj misi bili predstavnici rumskih Nijemaca koji su se nakon Drugog svjetskog rata odselili iz Rume, a rođeni su u Rumi i kršteni u rumskoj župnoj crkvi. Njih je posebnim govorom na njemačkom jeziku pozdravio župnik *Željko Tovilo* da bi potom i njihova dva predstavnika na njemačkom jeziku, uz simultani prevod, pozdravila sve nazočne vjernike. Svečanu subotnju svetu misu predvodio je biskup Đuro Gašparević, a na njoj su svirali članovi velikog tamburaškog orkestra HKPD-a »Matija Gubec« iz Rume. U svom prigodnom govoru rum-ski župnik se zahvalio svima

koji su doprinijeli na bilo koji način proslavi ovog velikog jubileja i obnovi župne crkve koja je u tijeku, a posebice se zahvalio članovima HKPD-a »Matija Gubec« i Mađarskog kulturno-umjetničkog društva

»Janoš Hunjadi«, zatim predstavnicima lokalne i pokrajinske vlasti, kao i Zavodu za zaštitu spomenika kulture Vojvodine pod čijim se nadzorom i obavljaju radovi na rumskoj crkvi. Po završetku

svete mise za sve nazočne je u župnom dvorištu organizirano slavlje s prigodnom večerom, a uz tamburaški orkestar »Arterski bunar« iz Vođinaca potrajalo je do duboko u noć.
Nikola Jurca

20. rujna 2013.

Rumski Nijemci u posjetu Rumi

Predstavnici rumskih Nijemaca koji su se iselili iz Rume nakon Drugog svjetskog rata posjetili su Rumu povodom proslave 200. godina župne crkve u Rumi. Tim je povodom za sve njih u nedjelju 15. rujna 2013. godine organizirana prigodna večera u prostorijama HKPD »Matija Gubec« u Rumi. Predstavnik rumskih Nijemaca *Manfred Vagner* tom je prigodom zahvalio predstavnicima udruge na gostoprimstvu, kao i *Heleni Petrović*, predstavnici Njemačkog kulturno-umjetničkog društva »Dunav«.

N. J.

VINKOVAČKE JESENI

To smo što jesmo

Tako je započeo glazbeno-scenski spektakl otvaranja Vinkovačkih jeseni prošloga petka 13. rujna u središtu Vinkovaca, najstarijeg europskog grada, kojega je prof. Ana Cvenić skrojila prema prozi Vladimira Rema »Tko su Šokci« i njegova posljednjeg uratka »To smo što jesmo«, koji je tu materiju detaljno proučio i argumentirano podupro. Zamisao su utjelovili glumci HNK-a iz Zagreba i Osijeka, brojni tamburaški sastavi i muške i ženske pjevačke skupine i KUD-ovi iz okolnih sela

uz pomoć Šime Jovanovca, Marinka Blažinkova, Josipa Jozinovića, Branka Uvodića, bač Roke i did Tunje.

Lijepa slika odaslana u svijet izravnim prijenosom HRT-a je svjedočanstvo kako se čuva tradicija i bogata kulturna baština. Tako su govorili i gradonačelnik Vinkovaca dr. Mladen Karlič, zahvaljujući svima koji su pridonijeli uspjehu Vinkovačkih jeseni, i predsjednik RH Ivo Josipović, otvarajući 48. Vinkovačke jeseni, jednu od najstarijih kulturnih manifestacija na ovim prostorima.

NERASKIDIVE VEZE ČOVJEKA I ZAVIČAJA

Vinkovačke jeseni primjer su neraskidive veze čovjeka i zavičaja, što su potvrdile i brojne manifestacije u gotovo mjesec dana dešavanja u gradu na Bosutu, kojega je posjetilo gotovo sto tisuća žitelja iz okolice, ali i čitave Hrvatske i svijeta. Tako je bilo i na otvorenju Gospodarskog i Sajma obrtništva, koji je okupio brojne izlagače na više od 2.000 četvornih metara otvorenog i

*Vinkovačke jeseni primjer su neraskidive veze čovjeka i zavičaja * Lijepa slika odaslana u svijet izravnim prijenosom HRT-a je svjedočanstvo kako se čuva tradicija i bogata kulturna baština.*

zatvorenog prostora Teniskog kluba Vinkovci, gdje su govorili gradonačelnik Karlović i župan Božo Galić. Ali to nije sve. U parku na Lenijama i u središtu grada, na gotovo 5.000 četvornih metara otvorenog prostora svoje su proizvode izložili brojni obrtnici i udruge koje njeguju rukotvorstvo. Treba spomenuti i dosad neviđene Dječje vinkovačke jeseni s gotovo tri tisuće mališana u ruhu baš po njihovoj mjeri, pa se Vinkovci i čitava Hrvatska ne moraju brinuti za opstojnost. Novi čuvari baštine poručili su da dolaze.

RIJEKA SUDIONIKA

Svečani mimohod u nedjelju započeo je bečarcem, tradicijskom pjesmom ovoga podneblja koja se našla na popisu UNAESCO-ve zaštićene nematerijalne baštine. Kruna svih, pa i ovogodiš-

njih jeseni svakako je baš taj mimohod s gotovo 5.000 sudionika iz 76 udruga i skupina iz čitave Hrvatske, ali i zemalja gdje Hrvati žive, pa su tu bila društva iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Njemačke, Italije, Mađarske, Rumunjske, Slovenije i Srbije. Više od dva sata tekla je rijeka sudionika od središnjeg trga do stadiona Cibalie, gdje je zaigralo najveće kolo na svijetu, uz pjesmu i zvuk tamburice i raskoš narodnoga ruha.

U tom metežu razgovaram s članovima HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice. Stižu neki novi klinci. *Marin Pijuković* pohvalio se kako je čitava obitelj uz »Bunjevačko kolo«, dida i baća, tetke, a i on sam igra već peto ljetu. S njim su i *Nada* i *Mirjana*, sinoć su nastupili na smotri folkloru sa splotom bunjevačkih igara i Momačkim kolom i pobrali su veliki pljesak.

BANDAŠ I BANDAŠICA DUGIM VINKOVAČKIM ŠOROM

I dok je rijeka lijepoga svijeta i još ljepšega ruha odmicala Dugim vinkovačkim šorom, začuo se topot lipicanaca. Njih 35 konjanika i isto toliko svatovskih zaprega plijenilo je pozornost svekolikog puka,

poglavito najmlađih. Najprije Vinkovački šokački rodovi, pa konjanici iz udruge »Stari graničar« iz Županje i tako redom iz svih okolnih srijemskih i slavonskih mjesta. A među njima žitom okičen fijaker, tajnika županijske konjogojske udruge *Marka Maroševca*, koji se pohvalio da vozi bandaša i bandašicu iz Subotice, što su na ovogodišnjoj Dužijanci gradonačelniku podarili posvećeni kruh od novoga žita. I s njima sam podivnio.

Bandašica *Vedrana Cvijin* ima 20 godina i studentica je u Zagrebu. Sretna je što joj je pripala čast da bude bandašica, jer to može samo jednom u vijeku. Pitam i što radi bandašica, a ona veli da pomaže bandašu da ukrasi karuce i sebe, da bli-

sta u bandašicinom kolu i da oplete vijenac za njegov šešir. Gledam vijenac, kao da je jutros pleten, a žetva već odavno prošla. Bandaš *Marko Pejić Tukuljac* ima 23 godine, upravo je priveo koncu studij na Poljoprivrednom fakultetu i sprema diplomski. Presretan je izborom za bandaša, a on je s bandašicom obilazio seoske dužijance od Male Bosne i Đurđina do Starog Žednika i Mirgeša, a na subotičkoj su bili glavni.

ČUVARICA HRVATSKOGA IDENTITETA

Među posjetiteljima sam zapazio i pučkog pjesnika *Đuku Kuveždića*, koji kaže kako je sudjelovao na barem 20 jeseni, što u okviru KUD-a iz Ilače, što kao pjesnik, a

danas je ovdje s bakom i unucima, no njegove će pjesme čitati Branko Uvodić, u centru i Biljana Pavlović, dolje na stadionu. Ne mogu jeseni bez Đuke.

I za kraj, raport s prijema kod gradonačelnika. Dr. Karlić je podijelio darove svim sudionicima i zahvalio im riječima: »Mi smo to što jesmo zahvaljujući vama, jer vi ste ti koji odvajaju od svojega slobodnog vremena da bi svoje bogatstvo prikazali ovdje. Zato vas zovem i dogodne, na 49. Vinkovačke jeseni, ali vas molim da se već sada spremate za jubilarne 50-te, jer Vinkovci žele pokazati čitavoj Hrvatskoj, Europi i svijetu da je ova manifestacija čuvarica hrvatskoga identiteta.«

Slavko Žebić

Izborni predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u Bezdanu i Beregu

Od ove školske godine u bezdanskoj Osnovnoj školi »Bratstvo-jedinstvo« prvi put je započeo s izvođenjem izborni predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture i baštine. Ovaj predmet pohađa 30 učenika škole. U bereškoj je Osnovnoj školi »Moša Pijade«, nakon nekoliko školskih godina pauze, ovaj izborni predmet opet u ponudi đacima te ga pohađa desetero učenica i učenika. Nastava se u ovim dvjema školama izvodi u okviru programa hrvatske nastave u inozemstvu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH, a o nastavi skrbi Hrvatsko nacionalno vijeće u Subotici. *Anđela Horvat*, članica Izvršnog odbora zadužena za obrazovanje na hrvatskome jeziku, izrazila je, u ime HNV-a, veliko zadovoljstvo što je otvoreno još prostora za nastavu na hrvatskome jeziku u Vojvodini kroz ovaj izborni predmet i tamo gdje ga dosada nije bilo, kao i dobrim odzivom roditelja i djece.

»Zahvaljujemo svima koji su pomogli da se ova nastava pokrene, prije svega školama. Hrvatsko nacionalno vijeće će pomagati izvedbu izbornih aktivnosti, kao i u svim drugim školama u kojima se izvodi ovaj oblik izborne nastave. Za početak pomoći ćemo opskrbiti škole potrebnom literaturom i drugim nastavnim pomagalicama«, istaknula je Horvat.

V. Č.

Natječaj za zapošljavanje

SOMBOR – Grad Sombor je raspisao javni natječaj za dodjelu poticaja za otvaranje novih radnih mjesta za kategorije osoba koje se teže zapošljavaju, a to su žene starije od 45 godina, osobe s invaliditetom i Romi, za zapošljavanje osoba u djelatnostima starih umjetničkih zanata i za samozapošljavanje. U gradskom proračunu izdvojeno je 7,3 milijuna dinara. Natječaj se realizira u suradnji s Nacionalnom službom za zapošljavanje - Filijala u Somboru i otvoren je 15 dana.

Z. V.

Lokalni izbori u Lemešu

LEMES – U nedjelju 15. rujna u Lemešu su održani izbori za Savjet Mjesne zajednice. U utrci za 15 vijećničkih mjesta za naklonost građana borilo se pedeset i dvoje kandidata okupljenih u osam građanskih skupina. Kampanja je bila bez incidenata, s mnogo skupova i reklamom kojoj bi pozavidjeli i predsjednički izbori. Na lokalnu se vidi kako se bori za vlast i za svako vijećničko mjesto. Izbori su protekli mirno, nije bilo problema ni žalbi. Neslužbeni rezultati govore kako je u Savjet ušlo dosta ljudi s fakultetskim obrazovanjem, što daje nadu za napredak sela. Ima puno mladih, što daje energiju i nove ideje. Ima i novih lica, pa se Lemešani nadaju da će selo i dalje napredovati.

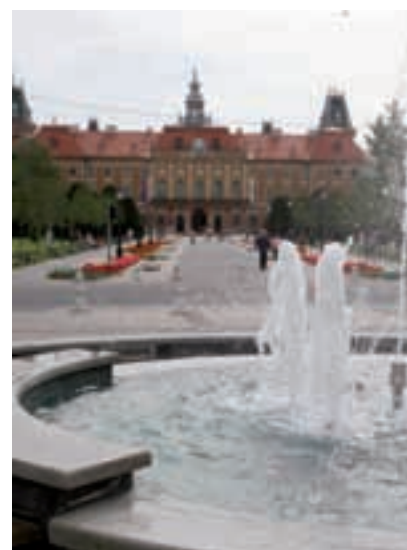
Prema (još uvijek) neslužbenim podacima osobe koje su dobile naklonost građana rangirane po glasovima su: *Radenko Džinić, Eva Sevald, Marija Bagi, Aleksandar Vidaković, Edvard Maćuš, Julijana Knežević, Martin Loboda, Đeno Vidaković, Željko Zelić, Mart Horvat-Odri, Atila Kočiš, Marina Knezi, Jugoslav Veselinović, Zoran Džinić i Vitomir Kusić*. Izlaznost na izbore je bila dobra, izašla su 1.104 glasača. Ako znamo da Lemeš ima oko tri tisuće stanovnika, ovo je odlična izlaznost.

Lucia Knezi

Javni poziv za Oktobarsku nagradu

SOMBOR – Povjerenstvo za provođenje postupka za utvrđivanje prijedloga za dodjelu povelje i nagrade objavila je javni poziv za dodjelu Oktobarske nagrade Grada Sombora. Nagrada se dodjeljuje u povodu obilježavanja 21. listopada - dana oslobođenja Sombora od fašističke okupacije. Nagrada se dodjeljuje pojedincu za iznimne rezultate u višegodišnjem radu, odnosno kao nagrada za trajno životno djelo i istoj osobi se može dodijeliti samo jedanput. Nagrada se dodjeljuje za iznimne rezultate u svim područjima od značaja za grad Sombor (znanost, kultura i umjetnost, publicistika-novinarstvo, planiranje i uređenje prostora, prosvjeta, gospodarski razvoj, socijalni i humanitarni rad i druga područja). Rok za dostavljanje prijedloga je 1. listopad. Prijave se podnose u zatvorenim kuvertama, s naznakom »prijedlog za Oktobarsku nagradu«, osobno u Uslužnom centru Gradske uprave (Trg cara Uroša 1, šalteri 11 i 12), ili putem pošte na adresu: Odjel za skupštinske i izvršne poslove, Povjerenstvo za provođenje postupka za utvrđivanje prijedloga za dodjelu povelje i nagrade, Trg cara Uroša 1, Sombor.

Z. V.

Smotra etnografskog filma

SRIJEMSKA MITROVICA – U mitrovačkom Muzeju Srijema proteklog je vikenda, 13. i 14. rujna, održana smotra etnografskog filma, tijekom koje je prikazano šest filmova. Manifestacija je otvorena premijerom filma »Kovač«, kojeg su snimili Tajmlajn studio i Muzej Srijema i čiji sadržaj čini životna priča jednog kovača iz Martinaca na zalasku karijere. »Lužnički bombondžija« je film *Dragana Stojkovića* u kojem je prikazana izrada konditorskih proizvoda zanatlija lužničkog

kraja, dok je za kraj prvog dana prikazan film »Bolivijske hrvačice – čolite« njemačkog redatelja *Jana Richtera*. Drugi dan manifestacije započeo je filmom hrvatskog redatelja *Davora Borića* »Krasotica večeri«, koji nam prikazuje karnevalsku tradiciju u slavonskim selima Donja Berbina i Ruščica. Serija Etnoforenzicari je igrana dokumentarna TV forma hrvatskog redatelja *Ive Kuzmanića* koja dramaturški parodira popularne CSI serije, a u prikazanoj epizodi »agenti« istražuju patvorena vina koja se nazivaju delancima. Smotru je zatvorilo prikazivanje filma »Od zrna do slike« redatelja i scenarista *Branka Išvančića*, koji prikazuje rad i stvaralaštvo slamarki.

Spomen-obilježje nedužno nastradalima

SRIJEMSKA MITROVICA – Savez podunavskih Švaba Njemačke i Društvo srpsko-njemačke suradnje, podružnica Srijemska Mitrovica, u petak, 13. rujna, otvorili su spomen-obilježje posvećeno nedužno nastradalim Nijemcima iz Srijemske Mitrovice i okolnih mjesta. Spomen-obilježje se nalazi na području nogometnog igrališta Nogometnog kluba »Rad«, gdje je nekoć postojala tvornica svile »Svilara«, a gdje se od 1945. do 1947. godine nalazio komunistički logor za pripadnike njemačkog naroda. U logoru »Svilara« život je izgubilo oko 2000 njemačkih civila navise radi gladi, zime, loših higijenskih uvjeta, ali su vršena i masovna strijeljanja od strane partizana. Postavljanju spomen-obilježja nazočili su: *Hans Supritz*, predsjednik Saveza podunavskih Švaba Njemačke,

Lidija Kalkofen, osnivač stranke Zelenih iz Njemačke, *Nenad Lemajić* uime grada Srijemske Mitrovice, župnik *Eduard Španović*, predstavnici njemačkog i austrijskog veleposlanstva u Beogradu *Karl-Heinz Schmitz* i *Wolfgang Wagner*, i predstavnici Njemačkog nacionalnog vijeća u Srbiji. Spomenik je postavljen pokraj istočne tribine ispod koje se nalazi masovna grobnica. Ovim je ispunjena želja preživjelih logoraša koja traje više od 50 godina, a to je da se ne zaborave žrtve ovog zloglasnog logora. Treba podsjetiti da je 2008. godine na inicijativu Saveza podunavskih Švaba Njemačke podignut bijeli križ na katoličkom groblju na mjestu gdje se nalazi jedna od masovnih grobnica u kojoj su pokopani strijeljani Nijemci i Hrvati nakon ulaska partizana u Srijemsku Mitrovicu 1. studenog 1944. godine.

D. Š.

Adaptiran »Pinki«

SRIJEMSKA MITROVICA – U okviru adaptacije Poslovnog sportskog centra »Pinki«, popularne »Hale«, koja je završena 9. rujna, urađeno je kompletno osvjtljenje, zamijenjen mobilijar i renovirani svi vitalni dijelovi ovog objekta. Tribine su u cijelosti sredene, postavljeno je 1.400 novih fiksnih i nezapaljivih stolica, a 1.200 četvornih metara novog parketa spremno je za sportaše. Adaptirani su sanitarni čvorovi, uređen je plato ispred sportskog centra i postavljen veliki displej, tako da mitrovački sportaši i građani koji posjećuju sportske događaje imaju savim novi komfor. Mitrovački sportski centar »Pinki« od nedavno krasi i veliki mural, djelo mladog umjetnika *Vojislava Krstića*, koji predstavlja ime i veličinu ovog sportskog objekta.

»Mitrovačka dvorana postaje veliki sportski centar i nakon 26 godina ponovno joj se vraća onaj značaj koji je imala. Planiramo napraviti nešto drugačije i sve dijelove dvorane prilagoditi našim građanima. Iskristit ćemo sve potencijale koje ovaj objekt ima, što znači i bolje uvjete za sport u našem gradu«, kazao je mitrovački gradonačelnik *Branislav Nedimović*. Kao sljedeću značajnu investiciju ravnatelj PSC »Pinki« *Ljubomir Vujčić* najavio je postavljanje solarnih panela i toplinskih crpki na alternativne izvore energije.

D. Š.

IŠČEZLA STOLJEĆA – CRTICE IZ POVIJESTI O NASELJIMA U SRIJEMU U SREDNJEM VIJEKU

Drugi boj na Kosovu

Piše: dr. Zsombor Szabó

U prošlom nastavku počeli smo pisati o odnosu *Jánosa Hunyadija*, koji je 1446. godine postao »gubernator regni« umjesto malodobnog kralja *Ladislava V.* i time praktički obnašao dužnoset »kralja« Hrvatsko-Ugarskog Kraljevstva, i *Đurađa Brankovića*, srpskog despota, koji je Hunyadiju prepustio svoje značajne posjede u Kraljevini Ugarskoj, osim onih u Srijemu, da bi ponovno zavladao Srbijom. Njihova isprepletena sudbina uveliko će odrediti sudbinu Hrvatsko-Ugarskog Kraljevstva, a time i gradova u Srijemu. O Hunyadiju povjesničari pišu kako je bio pohlepan prilikom stjecanja imovine, ali mu istovremeno priznaju da je tu svoju ogromnu imovinu angažirao u borbi protiv turske opasnosti. Sredina XV. stoljeća, od 1446. do 1456. godine, obilovala je događanjima koja su tekla, mogli bismo reći, »filmskom brzinom«, a dominantne ličnosti su Hunyadi i Branković. Njihovom odnosu skladatelj *Erkel Ferenc* je posvetio i povijesnu operu »Brankovics György« (koja po mom saznanju nije izvedena u Srbiji).

DRUGI BOJ NA KOSOVSKOM POLJU

Za obranu južnih granica Hunyadi je 1448. godine pokrenuo novi pohod na Turke i stigao je do kosovske ravnice. U ovom pohodu Đurađ Branković je odbio

sudjelovanje, mada su i njega ugrožavali Turci, ali on je tada odlučio da mu je bolje biti sultanovim vazalom. Hunyadi je pretrpio poraz i u povratku s bojnog polja, bolje rečeno prilikom »bjega« Branković ga je zarobio. Uz teške uvjete, povrat dijela Brankovićeve imovine u Ugarskoj i plaćanja otkupa u zlatu, nakon nekoliko mjeseci Đurađ ga je oslobodio. Branković se tada odlučio na vrlo interesantan potez. U Smederevu, gdje mu je bio sjedište, izgradio je četiri kule na dunavskom bedemu, koje su bile okrenute prema Kraljevini Ugarskoj. Zašto je ovo interesantno? Smederevo, bolje rečeno »mali grad«, Brankovićeva palača je izgrađena za vrlo kratko vrijeme u razdoblju od 1428.-1430. godine na ušću rijeke Jezave u Dunav. Tako je bila koncipirana da prema Dunavu, to jest prema Ugarskoj, nisu bile podignute kule, jer odande se nije očekivao napad, budući da je on u to vrijeme bio »suradnik« hrvatsko-ugarskog kralja. Situacija se poslije Brankovićeve »izdaje« promijenila. Po mom mišljenju, u narodnim pjesmama koje su kasnije ispjevane događaji su se izmiješali i kada se govori

Ivan Kapistran propovijeda

o izgubljenoj bici na Kosovu, misli se na Đurađevu izdaju, koji nije došao u boj pomoći *Janku Sibirjaninu*, a ne o Vuku Brankoviću. Sultan *Mehmed II.* je 1453. godine zauzeo Konstantinopol, što je unijelo strah u svijet kršćana. Neki povjesničari smatraju kako je to definitivan kraj Rimskog Carstva. Sultan je iste godine neuspješno opsjedao Smederevo, koje je bilo koncipirano isto kao Konstantinopol, i uz Beograd bilo je najznačajnija utvrda na granici Ugarske. Sljedeće 1454. godine Hunyadi ponovno prodire u Srbiju i kod Kruševca je do nogu potukao armiju *Feriz bega*. Ponovno je pobijedio Turke. Sultan

nije dugo čekao s odmazdom, napao je ponovno Srbiju, a dijelovi turske armije upali su i u Bosnu i Hrvatsku, opsjedali su i Zagreb.

IVAN KAPISTRAN U JUŽNIM ŽUPANIJAMA UGARSKE

Papa *Kalisto (Calixtus) III.* je uvidio kako se protiv Turaka Hrvatsko-Ugarsko Kraljevstvo ne može samo boriti, zato je poslao kardinala *Juana de Carvajala* da počne organizirati novi križarski rat i da izmiri Hunyadija i *Ulriha Celjskog*, koji se držao po strani dok se Hunyadi borio s Turcima. Kardinal Carvajala je u Budimu *Ivanu Kapistranu* svečano simbolično postavio »križ na prsa« i time ga ovlastio da počne prikupljanje križara za vojnu protiv Turaka. Kapistran je sa skupinom franjevac 1456. godine u travnju krenuo iz Budima i oni su dva mjeseca vrbovali križare na teritoriju čije je stanovništvo bilo najugroženije, a to su bile županije: Baranja, Bač, Bodrog, Čanad i Srijem. Kapistran je bio dobar i vatreni govornik, fratri su mu prevodili govor na »narodni jezik« i za kratko vrijeme je uspio angažirati zavidan broj seljaka i stanovnika manjih gradova u križarsku armiju. Hunyadi i Kapistran su blisko surađivali i odredili su da zborni mjesto svih križara bude u Srijemu kod Slankamena, odatle su trebali krenuti prema Beogradu čija je opsada bila na vidiku. Pokret križarske vojske se odužio i na kraju su oni ostali izvan zidina Beograda, čija je opsada počela 3. srpnja 1456. godine.

Crkva svetog Jurja

Nalazeći se na desnoj obali Dunava, na ogranku Fruške gore koji se 40 metara uzdiže nad Dunavom, Petrovaradin je oduvijek predstavljao jedno od najvažnijih vojnih i strateških mjesta na panonskom prostoru. Godine 1693., šest godina nakon što je oslobođen od Turaka, na poziv kardinala *Leopolda Kolonića* isusovci iz Osijeka dolaze u Petrovaradin. Na čelu Družbe isusovaca nalazio se starješina koji kasnije postaje redoviti župnik, premda u Petrovaradinu nije postojala župa, osim male kapele svetog Jurja, pa su Isusovci u Petrovaradinu obavljali župničke poslove. Po dozvoli kardinala *Kolonića* isusovci napuštenu džamiju kod Tekija pretvaraju je u kapelu bezgrešnog začetca Blažene Djevice Marije i tu započinju vjersku službu. Isusovci u Petrovaradinu otvaraju i prvu katoličku školu u Srijemu koja počinje raditi 1729. godine.

SVETI JURAJ

Sveti *Juraj* je rođen između 275. i 281. godine, a umro je 23. travnja 303. godine. On je jedan od najslavnijih kršćanskih mučenika kako Zapadne, tako i Istočne crkve. Njegovo štovanje je prošireno po cijeloj Europi, a neke zemlje ga štiju kao sveca zaštitnika. U Palestini je stupio u vojsku, u kojoj je i postao kršćanin. Zbog religijskih uvjerenja dolazi u sukob sa zapovjednim strukturama u vojsci i biva ubijen za vrijeme Dioklecijanovog progona kršćana 303. godine. Prema

legendi česte su slike gdje se on prikazuje u odori rimskog vojnika koji pobjeđuje zmaja koji simbolizira zlo, odnosno poganstvo. Za svoju hrabrost i čvrstu vjeru u Boga proglašen je za sveca i spomendan mu je 23. travnja.

CRKVA SVETOG JURJA

Isusovac *Ivan Farkaš* započine gradnju crkve svetog Jurja 1701. godine. Te iste 1701. godine gradnja crkve je i završena, a posvećena je 20. svibnja 1714. godine. Crkva je sagrađena u baroknom stilu, bez prebogato kićenja, osnova oblika crkve je pravokutnik s jednom lađom kojoj je u dubini sužena apsida. Površina crkve iznosi oko 500 m², dugačka je oko 36 m i široka oko 15 m. Zvonik crkve visine 25 metara u početku se nalazio na stražnjem dijelu crkve, a kasnije je premješten na prednju stranu. Zvonik ima četiri prozorska otvora radi što boljeg rasprostiranja zvučnih tonova zvona. Premještanjem zvonika popravljeno je i pročelje crkve u stilu klasičnog baroka i tada se ukrašava kipovima svetog *Franje Ksavera* i sv. *Ivana Nepomuka*, a iznad glavnog ulaza u crkvu nalazi se reljefni lik Majke Božje s Djetetom u rukama. Godine 1925. na crkvu je postavljena ploča na spomen kralja *Tomislava* i tisućugodišnjicu hrvatskog kraljevstva.

UNUTARNJOST CRKVE

Oltari u crkvi svetog Jurja napravljeni su od kamena, rezbarenog i pozlaćenog

drveta u stilu rokoka, dok se nad glavnim ulazom nalazi kor s orguljama. Na glavnome oltaru se nalazi slika svetog Jurja koja je dobavljena 1903. godine, a osim ove u crkvi se nalaze i slike sv. *Franje Ksavera*, sv. *Petra* i sv. *Ivana Nepomuka*. Iako ih više nema, u crkvi su nekada stajali i kipovi triju apostola. Danas se u crkvi s lijeve strane glavnog oltara nalazi kip sv. *Ignacija Lojole*, koji se smatra utemeljiteljem isusovačkog reda, a pokraj njega nalazi se kip rimskog mučenika sv. *Longija*. S desne strane glavnog oltara nalazi se kip isusovca sv. *Franje Bordije*, a uz njega je i kip srijemskog mučenika sv. *Dimitrija*. Pokraj glavnog oltara, u crkvi se nalazi još jedan oltar velike umjetničke vrijednosti, oltar sv. Križa s raspelom. Nasuprot oltara sv. Križa smješten je oltar u čast *Blažene Djevice Marije*, s kipovima sv. *Roka* i sv. *Sebastijana*, koji su visoki 1,6 m i slikom *Snježne Gospe*. Također, isusovci su podigli i oltar sv. *Franje Ksavera* sa slikom sveca koja prikazuje njegovo apostolsko djelovanje. Još jedan oltar koji je u crkvi podignut je oltar sv. *Ivana Nepomuka*. Na desnoj

strani od ulaza u crkvu nalazi se oltar sv. *Petra* apostola, koji je postavljen 1903. godine. Ispod kora nalazi se i oltar sv. *Antuna Padovanskog*, koji je zaštitnik djece i izgubljenih stvari, a ispod kora se također nalazi i kip sv. *Franje Asiškog*, koji je visok 1,6 m. Ovaj kip sv. *Franje* je posvećen 25. studenoga 1923. godine zajedno s kipom svetog *Antuna Padovanskog*. Kako je crkva stara 300 godina, pretrpjela je mnoge promjene, ali i dan-danas je krasi propovjedaonica koju je podigao 1. studenoga 1785. godine župnik *Winkler*. Pokraj propovjedaonice sačuvana je i krstionica gdje su kršteni mnogi Petrovaradinci, a najpoznatija osoba koja je krštena na samu stogodišnjicu crkve bio je hrvatski ban *Josip Juraj Franjo Jelačić*, koji je kršten na sam dan svog rođenja 16. listopada 1801. godine. Još jedna zanimljivost je to što je svoju službu kapelana u župi svetog Jurja služio i đakovački biskup *Josip Strossmayer*. On je bio kapelan u Petrovaradinu od proljeća 1838. godine do 1840. godine, kada je otišao na daljnji studij u Beč.

A. Dujić i D. Španović

SMOTRA DJEČJIH PJEVAČA I ZBOROVA

Pjevači za budućnost

ODZIV DJECE SVE VEĆI

Deveti put zaredom održana je Smotra dječjih pjevača i zborova, koja je i ove godine oduševila sve nazočne. Moto ovoga susreta kao i prijašnjih godina bio je »Tuđe poštivaj, a svojim se diči«. Da se djeca znaju dičiti svojom tradicijom pokazali su 13. rujna u Velikoj vjećnici Gradske kuće u Subotici kada je nastupilo 19 izvođača, a izvedeno je 18 numera.

Najmlađi sudionici ovogodišnje Smotre bili su četverogodišnjaci *Iva Francisković* i *Pavao Piuković*, koji su nastupili kao duet, te otpjevali tradicionalnu dječju pjesmu »Kad se Cigo zaželi«. Oboje dolaze iz vrtića »Marija Petković – Sunčica« i, kako nam je Pavao rekao, oni su prijatelji i svaki dan su zajedno u vrtiću. Iva baš i nije bila raspoložena za razgovor, te nam je Pavao rekao kako ga je mama naučila pjevati ovu pjesmu i da su on i Iva dolazili na probe i vježbali s orkestrom. Nastup im je bio vrlo zapažen, Pavao je preuzeo vodstvo i pjevao kao pravi solist, dok je Iva odlučila pjevati, ali bez mikrofona, što je svakako njihov nastup učinilo dodatno zabavnim. Njima se bar može!

SUDIONICI SMOTRE

Osim spomenutih najmlađih sudionika nastupili su i oni puno ozbiljniji, učenici osnovnih škola iz Subotice i okolnih mjesta: Đurđina, Tavankuta, Žednika i Lemeša.

Ove su godine nastupili: *Dunja Šimić*, *Josipa Kujundžić*, *Dario Bašić*, *Palković*, *Katarina Piuković*, *Josipa Stantić*, *Emil Cvijin*, *Marija Pandžić*, *Kristina*

Crnković, *Nevena Orčić*, *Kristina Kemenj*, *Luka Skenderović*, *Josipa Dulić*, *Mila Kujundžić*, *Magdalena Temunović*, *Luka Matatić* i *Ana Piuković*. Sve soliste predstavili su *Katarina Vojnić Purčar* i *David Dujak*, koji su vodili cijeli program.

Kao i dosadašnjih godina, Smotru su otvorile »kraljice«, ovoga puta »Kerske kraljice« iz župe sv. Roka: *Ines Bajić*, *Dajana Brajkov*, *Ivana Vukov*, *Martina Čeliković*, *Dunja Šimić*, *Nikolina Vidaković*, *Emina Baka*, *Hermína Križanović*, te *Iva i Mila Kujundžić*. Čoban je bio *Zdenko Ivanković*, a »kraljice« je pripremila *Bernadica Ivanković*. Ove godine obilježavamo 100. godina od

rođenja pjesnika i svećenika *Alekse Kokića*, tim povodom njegove stihove govorile su najbolje recitatorice Hrvatske čitaonice *Donna* i *Claudia Karan*. Ispred Hrvatskog nacionalnog vijeća djecu i posjetitelje pozdravila je članica IO zadužena za obrazovanje *Anđela Horvat*. S obzirom da Smotra nije natjecateljskog karaktera, svi su pobjednici.

Dječji tamburaški orkestar Hrvatske glazbene udruge »Festival bunjevački pisama« i ove je godine pripremila, kao i pjevače, prof. *Mira Temunović*, koja je orkestrom i dirigirala. Orkestar čine članovi ove udruge, kao i učenici Muzičke škole u Subotici koji sviraju tamburu.

Predsjedik HGU »Festival bunjevački pisama« prim. dr. *Marko Sente* za naš list je rekao: »Jako sam zadovoljan ovogodišnjom Smotrom. Kada je izvođena pjesma *Alekse Kokića* »Božur« sjetio sam se priprema za prvi Festival bunjevački pisama i tog žara. Ono što mi je posebno drago jest da taj entuzijazam nije nestao, što i sada radimo s puno elana i radosti. Također sam zadovoljan činjenicom da je odziv djece sve veći i osobito mi je drago što imamo podršku roditelja, hrvatskih institucija, Grada Subotice, Generalnog konzulata RH u Subotici... To je ono što nas održava. Hrvatska glazbena udruga već 4 godine radi samostalno i mislim da mogu reći kako smo došli jednog stupnja zrelosti«, kazao je Sente i dodao kako se osim smotre i festivala dodatno rade još dva kon-

certa: petrovački i jesenski koncert. »Orkestar je sudjelovao na brojnim natjecanjima i naravno ono što mi je osobito drago jest što i nadalje organiziramo svete mise za početak i kraj školske godine, u suradnji sa svećenicima i vjeroučiteljima, te što smo to uveli u školski kalendar«, naglasio je Sente. Za kraj je dodao: »S posebnim zadovoljstvom pozivam sve čitatelje 'Hrvatske riječi' da u nedjelju 29. rujna dođu na 13. festival bunjevački pisama i da zajedno izaberemo najljepšu ovogodišnju pjesmu. Festival će biti održan u dvorani Srednje tehničke škole 'Ivan Sarić' u Subotici (MEŠC), od 20 sati.«

Ž. Vukov

Pročitaj tri dnevnika i pobijedi

SUBOTICA – Gradska knjižnica Subotica svake se godine uključuje u Nacionalni kviz za poticanje čitanja, koji organiziraju Knjižnice grada Zagreba s ciljem približavanja knjige mladim čitateljima. Kviz se provodi u okviru Mjeseca hrvatske knjige u knjižnicama za djecu i mladež diljem Hrvatske, a putem knjižnica, škola i kulturnih društava i za hrvatsku djecu u susjednim zemljama. U Subotici organizaciju Nacionalnog kviza provodi Gradska knjižnica Subotica u školama gdje se nastava realizira na hrvatskom jeziku.

Nacionalni kviz za poticanje čitanja ove se godine provodi pod naslovom »Pročitaj tri dnevnika i pobijedi!« Pravo sudjelovanja u Kvizu imaju svi učenici od V. do VIII. razreda osnovne škole koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku. Potrebno je online riješiti upitnik koji se nalazi na <http://www.knjiznica.hr/kviz/> a odnosi se na sljedeća djela:

Damir Mađarić: Kako smo od bankrota spasili mamu i tatu
Sanja Polak: Pobuna Pauline P.

Jeff Kinney: Gregov dnevnik – Rodrick rastura

Kviz se može poslati samo jedanput. Kviz se može poslati s bilo kojeg računala, no obvezno je navesti ime Gradske knjižnice Subotica kako bi se moglo sudjelovati u izvlačenju. Upitnici u kojima nije navedeno ime knjižnice neće biti uključeni u proces izvlačenja pobjednika. Rok za slanje upitnika je 25. listopada 2013.

Svi točno popunjeni upitnici s navedenim nazivom Gradske knjižnice Subotica bit će uključeni u izvlačenje koje će biti organizirano koncem listopada 2013. u Hrvatskom centru za dječju knjigu u Zagrebu. Kao nagrada, dva učenika, sudionika Nacionalnog kviza u Subotici, putovat će u Zagreb na završnu svečanost i dodjelu nagrada koja se organizira 15. studenoga 2013. godine, tijekom Sajma knjiga INTERLIBER u Zagrebu. Za ostale sudionike pripremit ćemo nekoliko utješnih nagrada.

Likovna kolonija »Sonta 2013«

SONTA – Međunarodna likovna kolonija »Sonta 2013«, sedma zaredom, bit će održana u subotu 21. rujna, u vikend naselju »Staklara« na obali Dunava. Po najavi organizatora, Kulturno-prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija«, u radu kolonije će sudjelovati slikari iz Subotice, Sombora, Novog Sada, Apatina, Sonte, Hrvatske, Austrije, Mađarske i BiH.

I. A.

Radni boravak književnika u Tavankutu

TAVANKUT – Ivan Andrašić iz Sonte, koji je poslao potpunu prijavu na natječaj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, boravit će sedam dana u Tavankutu s ciljem dovršavanja svog književnog teksta. To je odluka povjerenstva za izbor kandidata u sastavu: Katarina Čeliković (predsjednica), Željka Zelić i Tomislav Žigmanov, koje se sastalo u srijedu 18. rujna 2013. godine i tom prigodom konstatiralo kako

ova prijava ima sve potrebne elemente, kao i preporuke recenzenata koje potvrđuju da je tekst u završnoj fazi. Riječ je o dramama pisanim šokačkom ikavicom na kojoj dugi niz godina ovaj autor piše.

Besplatni sedmodnevni boravak Ivana Andrašića u Tavankutu odvijat će se od 23. do 29. rujna 2013. godine u Tavankutu, u prostorijama HKPD »Matija Gubec«, a podrazumijeva smještaj, prehranu, prostor za rad, računalo i internetsku vezu. Ovo je druga godina zaredom kako Zavod pruža pomoć hrvatskim književnicima u Vojvodini, radi poticanja suvremenog književnog stvaralaštva na hrvatskom jeziku u Vojvodini.

V. saziv likovne kolonije »Ivan Gundić-Čiso Dalmata«

STANIŠIĆ – Hrvatsko kulturno društvo »Vladimir Nazor« iz Stanišića organizira V. saziv likovne kolonije »Ivan Gundić-Čiso Dalmata« u subotu 28. rujna, a sudjelovat će 12 umjetnika iz Subotice, Zrenjanina, Beograda, Sombora i Ridice. Slikari će raditi tehnikama ulje na platnu, akvarel, pastel i duborez u drvetu, a sva nastala djela ostaju u fondusu društva. Rad slikara će se odvijati u Domu kulture. Okupljanje slikara je od 8-9 sati, a zatvaranje kolonije je u 16 sati.

S. T.

Natječaj za zbornik pjesama

REŠETARI – Rešetarački susret pjesnika objavljuje natječaj za XVII. zbornik pjesama hrvatskih pjesnika koji žive u iseljenuštvu. Svaki pjesnik sudjeluje s trima pjesmama. Pjesme trebaju biti pisane standardnim hrvatskim književnim jezikom ili dijalektom hrvatskoga jezika kojim se govori u kraju gdje živi pjesnik. Pisati na računalu i najkasnije do 1. siječnja 2014. godine dostaviti na e-mail adresu ili CD ili pisaćim strojem na papiru A 4 formata (jedna pjesma - jedna stranica). Radovi prispjeli na natječaj neće biti vraćeni. Uz pjesme svaki autor treba poslati svoj kratki životopis - do šest rečenica (datum rođenja, adresa stanovanja, stručna sprema i posao koji sada radi, gdje i kada su objavljeni radovi). Svoje radove slati na adresu:

KLD »REŠETARI« Vladimira Nazora 30
35403 REŠETARI HRVATSKA

Zbornik odabranih radova bit će predstavljen na »XVII. rešetaračkom susretu pjesnika« 13. i 14. rujna 2014. godine.

»Rešetarački susret pjesnika«

Faks broj: 00 385 35 333 111

Telefon: ++ 385 (0) 98 16 75 765

Ivan De Villa.

ODRŽANI XVI. REŠETARAČKI SUSRETI PJESNIKA

Zajednički duh četiri kontinenta

Na manifestaciji je sudjelovalo i šestero pjesnika, pripadnika hrvatske nacionalne zajednice u Vojvodini

Za žitelje Rešetara, nevelike općine nadomak Nove Gradiške, dani proteklog vikenda bili su ispunjeni pjevom muza. U njihovo mjesto su sa svih strana svijeta vodili putevi umjetnika lijepih riječi, riječi posloženih u pjesme. Na XVI. rešetaračkom susretu pjesnika - Hrvata koji žive izvan Hrvatske, članova Književno-likovnog društva »Rešetari« i afirmiranih pjesnika iz Hrvatske, sudjelovalo je 60 pjesnika iz 28 zemalja s četiri kontinenta.

PROMOCIJA ZBORNIKA PJESAMA

Rešetarački susreti počeli su u petak, 13. rujna, otvaranjem likovne izložbe hrvatskog slikara iz Perua *Kristijana Krekovića*. Ovu izložbu KLD »Rešetari« organizira u suradnji sa zagrebačkom Galerijom moderne umjetnosti i Hrvatskom maticom iseljenika. O umjetnikovu životu i radu govorila je *Ljerka Galić*, ravnateljica Odsjeka iseljeničke baštine Hrvatske matice iseljenika.

Središnja događanja susreta odvijala su se u subotu, kada je u prijedpodnevnim satima u prostoru mjesne Osnovne škole »Ante Starčević« promoviran V. zbornik mladih pjesnika »Recept za sreću«. Među više od 80 učenika

Sudionici iz Vojvodine: Antun i Kata Kovač, Ivan Andrašić, Marija Lovrić, Marija Šeremešić i Sanja Andrašić s Ivanom Devillom

osnovnih i srednjih škola iz Hrvatske, Češke, Makedonije, BiH i Srbije u zborniku su zastupljene i sestre *Sanja i Maja Andrašić* iz Sonte, a Sanja je i nastupila na promociji.

Poslijepodne je u prostoru Općine promoviran XVI. zbornik pjesama Rešetaračkog susreta pjesnika »Kamen i odmaci«, a potom i zbirke pjesama hrvatskih pjesnikinja *Ljerke Toth Naumove* iz Skoplja »Nemir koji nije imao ime« i *Marije Kosović Makić* iz Sidneya »Matici domovini«. Pjesme za zbornik odabrao je mr. *Ivan Slišurić*, urednik knjige je *Ivan Devilla*, a pjesme je lektorirala *Ivana Prakaturović*. Zbirku »Nemir koji nije imao ime« pred-

stavila je dr. sc. *Sanja Vulić Vranković*, a »Matici domovini« *Đuro Vidmarović*.

VELIKA OBITELJ

Goste Rešetara primio je i reizabrani načelnik Općine Rešetari *Zlatko Aga*. Pjesničku večer otvorio je brodsko-posavski župan *Danijel Marušić*, a pjesnike su pozdravili i općinski načelnik *Zlatko Aga*, *Diana Mašala-Perković* iz Hrvatske matice iseljenika, *Dubravka Severinski* iz Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i *Antun Kikaš* iz Kanade, sponzor zbornika mladih pjesnika. Tijekom »Večeri za sjećanje« nastupili su svi okupljeni pjesnici,

među njima i šestero vojvođanskih Hrvata.

»Na susretu sam sudjelovala prvi put i upoznala ljude koji su istinske veličine, a tako su jednostavni i pristupačni, pravi uzori nama mladima. Nadam se da ću u Rešetare dolaziti i ubuduće. Ovo je nezaboravno iskustvo, jednostavno sam se od prvog trena osjetila dijelom jedne velike obitelji, koja ne samo da njeguje lijep izričaj, nego i veliku ljubav prema našoj zajedničkoj matičnoj domovini«, kaže Sončanka *Sanja Andrašić*.

U nedjelju, prije rastanka, pjesnici su sudjelovali na svetoj misi, a poslije mise u crkvi su čitali svoje stihove. Ovogodišnja manifestacija održana je pod visokim pokroviteljstvom predsjednika RH dr. *Ive Josipovića*, Ministarstva kulture RH, Ministarstva vanjskih poslova RH, Hrvatske matice iseljenika, Brodsko-posavske županije i Općine Rešetari, a bila je posvećena tragično preminulom pjesniku *Luji Medvidoviću*.

K. P.

Doprinos hrvatskoj riječi

»Mislim da je ovogodišnji susret bio najkvalitetniji do sada, kako po vrijednosti pjesama, tako i po cjelovitom programu. Bio je to još jedan doprinos hrvatskoj riječi i očuvanju hrvatskog jezika diljem svijeta u zemljama u kojima danas žive Hrvati, a kojima su Rešetari postali poveznica s Hrvatskom i hrvatskim jezikom. Ideja nam je i da očuvamo što više dijalekata kojima naši sunarodnjaci govore diljem svijeta«, kaže predsjednik KLD-a »Rešetari« *Ivan Devilla*.

Prostor za komunikaciju i kritički utemeljen dijalog

UREĐIVAČKA POLITIKA

Urednik »Nove riječi« Tomislav Žigmanov ukazao je na osnovne smjernice uređivačke politike časopisa.

»Suština uređivačke politike časopisa je prezentacija suvremenog hrvatskog književnog i umjetničkog stvaralaštva, koja želi biti planski vođena, s prikazom scena, a ne pojedinačnog stvaralaštva. Prezentacija koja neće biti zatvorena unutar vlastitog kulturnog i književnog prostora, nego će smjerati spram drugih, u ovom slučaju u prvom broju imamo prikaz suvremene hrvatske kratke priče. Moramo se upoznavati s onim što se događa u matici, tu postoje brojni deficiti, unatoč internetu. Na taj način želimo pokazati kako iako živimo u Srbiji, želimo biti prenositelji onoga što je recentno u hrvatskom i ovdašnjem kulturnom prostoru. Osim prezentacije, druga snažna alineja bit će tematiziranje hrvatske književnosti u Vojvodini, koja je visoko neisčitana i neprotumačena«, naveo je on.

Po njegovim riječima, »Nova riječ« će ulaziti u polemike i kritički utemeljen dijalog s onima s kojima ne dijeli ista stajališta, uključiti se u opći dijalog koji se tiče ukupnih hrvatsko-srpskih odnosa, te njegovati prevođenje tekstova s drugih jezika. Na koncu izlaganja, Žigmanov je zaključio kako će »Nova riječ« biti živo žarište i okupljalište za sve one koje zanimaju različiti aspekti književnosti i umjetnosti.

Novi, drugi broj časopisa »Nova riječ« trebao bi se pojaviti koncem ove godine.

D. B. P.

Katarina Čeliković, Mirko Sebić, Nevena Mlinko i Tomislav Žigmanov

Dva mjeseca nakon izlaska iz tiska, u Subotici je prošloga tjedna održano predstavljanje prvog broja »Nove riječi«, časopisa za književnost i umjetnost koji izlazi u nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, uz logističku potporu NIU »Hrvatska riječ« iz Subotice. Predstavljanje je održano u pastoralnom centru »Augustinianum« u Subotici.

NOVI UVIDI

Po mišljenju Mirka Sebića, člana Savjeta »Nove riječi«, književni časopisi su i danas važni jer, kako kaže, otvaraju komunikacijske kanale koji su suštinski, a ne površinski.

»Ti kanali nisu samo puka razmjena podataka, već djeluju otvarajući nove uvide, pokazuju vrijednost u konotaciji događaja koji nisu toliko u fokusu interesa i koji su udaljeni od tzv. 'mainstreama'«, pojasnio je Sebić.

U kontekstu komunikacije, on se osvrnuo i na specifičnosti časopisa »Nova riječ«. »Ovaj časopis ima za nijansu spe-

cifičniju ulogu, jer se obraća zajednici vojvođanskih Hrvata na način koji možemo dobro iščitati iz ovog prvog broja: on ne želi zatvoriti komunikaciju o kojoj sam govorio, već nasupot tome otvara je i prema matičnoj kulturi, ali i prema sredini u kojoj nastaje, odnosno vojvođanskom, pa i širem kontekstu. Ali, to ne čini na provincijalan način – obraćajući se samoj sebi, već otvarajući dijalog koji može dalje razvijati kreativne potencijale i ukazivati na nove fenomene i ljude koji stvaraju, te imati jedan aktivistički moment«, kazao je Mirko Sebić.

UMREŽAVANJE I RAZMJENA

Suradnica časopisa Nevena Mlinko ocijenila je kako je

»Nova riječ« manje-više klasičan časopis za književnost i umjetnost bez velikih inovativnosti u samom konceptu. Pozdravila je otvorenost uredništva prema mlađim autorima koji stvaraju, a po njezinu mišljenju, od velikog značaja može biti internacionalni sastav uredništva (Srbija, Hrvatska, Mađarska) koje kreira ovu publikaciju.

»Vodilja 'Nove riječi' bi mogla biti umrežavanje, graditi mostove koji nas povezuju, ali usput i svjedoče tužnu istinu o našoj raspršenosti. Nadalje, ostvariti i produbiti komunikaciju i obogatiti se razmjenom kulturnih dobara, stavova, razmišljanja, iskustava. To je način, put koji jamči kvalitetu«, kazala je Nevena Mlinko.

Nedostajuća valorizacija

Jedna od zadaća časopisa bit će i valorizacija književne povijesti i sadašnjosti vojvođanskih Hrvata. »I ovaj segment je visoko nedostajući. Moramo se kritički osvrnuti spram onoga što se pojavljuje, moraju se pisati i negativne recenzije, da unutar sebe stvorimo kodove vrijednosti i radimo klasifikaciju djela po njihovim vrijednostima, što je praksa koja manje-više postoji i u drugim zajednicama, ali kod Hrvata u Vojvodini ne dovoljno«, rekao je Žigmanov.

Proštenje na subotičkoj Kalvariji

Žalosna Gospa je i ove godine okupila vjernike koji su došli moliti se Gospi u zagovor, za osobne potrebe, ali i za potrebe cijelog čovječanstva. Na sam blagdan Žalosne Gospe 15. rujna na subotičkoj Kalvariji proslavljeno je proštenje, gdje je kapela posvećena Žalosnoj Majci. Dvojezičnom misnom slavlju, koje su predvodili ovogodišnji mladomisnici vlč. *Vinko Cvijin* i vlč. *Tibor Zsúnyi*, uz koncelebraciju svećenika Subotičke biskupije i domaćina mons. *Bele Stantića*, prethodilo je klanjanje za zadovoljštinu grijeha psovke.

U prigodnoj homiliji, vlč. Cvijin je između ostalog rekao: »Marija nije nametljiva. Ona brižno čeka da ju prihvatimo, da joj otvorimo vrata svoga srca. Ne moramo, ali to je ono što Isus od nas očekuje. O ljubavi prema Mariji može govoriti jedino onaj tko ima iskustva o toj ljubavi. A da bismo iskusili takvu ljubav moramo i mi izreći sudbonosno: 'Neka mi bude po riječi Tvojoj.' To bi značilo prepustiti Gospodinu svoje puteve i dati sve od sebe kako bismo koračali Njegovim stazama, to je radila i Marija i tako postala najpoznatija žena na svijetu.« Pjevanje pod svetom misom predvodio je zbor Sveta Cecilija pod ravnanjem s. *Mirjam Pandžić*.

Ž. V.

Foto: A. D.

Srebrni jubilej

U crkvi sv. Josipa Radnika u Đurđinu 14. rujna proslavljena je srebrna misa vlč. *Miroslava Orčića*. Skupa sa srebrnomiskinom vlč. Orčićem, na misi je sudjelovalo jedanaest svećenika, među kojima je bio i vlč. *Oszkar Szeles*, župnik i dekan u Senti, svećenik kojeg je biskup *Matiša Zvekanović* zaredio skupa sa jubilarcem. Propovijed je održao generalni vikar Subotičke biskupije i župnik u crkvi Marije Majke Crkve, preč. *Slavko Večerin*. Na kraju svete mise srebrnomisnik je zahvalio najprije Bogu, doktorima i župljanima Đurđina što su ga prihvatili, te je brojne nazočne vjernike pozvao u župnu dvoranu na čašćenje i druženje uz tamburaški sastav »Đurđinske cure«. Misno slavlje je uvećao tamburaški orkestar pod ravnanjem prof. *Mire Temunović*, zbor mladih iz župe sv. Marka iz Starog Žednika »Markovi lavovi«, te đurđinski dječji zbor pod ravnanjem vjeroučiteljice *Verice Dulić*.

Miroslav Orčić rođen je u Subotici 14. rujna 1963. godine od oca *Ivana* i majke *Marije* (rođene Šarčević). Pohađao je OŠ »Matko Vuković« i Srednju biskupijsku klasičnu gimnaziju »Paulinum« također u Subotici. Nakon završetka srednje škole odlučuje se za daljnje školovanje i upisuje Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu. Biskup *Matiša Zvekanović* ga je zaredio za svećenika 1988. godine u katedrali sv. Terezije Avilske u Subotici. Vlč. Miroslav Orčić trenutačno je župnik u župi sv. Josipa Radnika u Đurđinu.

Kirbaj u Petrovaradinu

Naslovni blagdan petrovaradinske župe Uzvišenja sv. Križa svečano je proslavljen u subotu 14. rujna, bogoslužjem koje je predvodio vlč. mr. sc. *Josip Vrančić*, viši asistent na KBF u Đakovu i postdiplomac na papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu.

Bio je to treći ovogodišnji susret vlč. Vrančića s vjernicima u Petrovaradinu, ali po prvi puta u župi Uzvišenja sv. Križa, gdje su se o spomenutom blagdanu okupili vjernici iz svih župa petrovaradinskoga dekanata i okolice. Misno slavlje uvećao je i nastup mješovitog pjevačkog zbora HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina koji je predvodio liturgijsko pjevanje.

U propovijedi o fenomenu moći kao milosnom Božjem daru - moći riječi, ljubavi, razuma i razboritosti, predslavitelj je upozorio na sve češću zlouporabu moći u svijetu koja »pretvorena u nasilje nad ljudima, njihovom slobodom« u konačnici postaje demonska.

Nakon svečanog blagoslova vjernici su imali priliku cjelivati moći (česticu) sv. Križa, koja se u ovoj drevnoj crkvi čuva još od utemeljenja župe. Slavlje je nastavljeno u prostorijama župe.

Petar Pifat

Škola Biblije

U prostorijama pastoralnog centra »Augustinianum« (Trg Sv. Terezije 2.) organizira se škola Biblije, koja će biti održana svakog drugog i četvrtog ponedjeljka u mjesecu. Prvi susret bit će održan u ponedjeljak 23. rujna s početkom u 19 sati. Voditelj ove škole bit će doc. dr. *Ivica Čatić*, profesor Svetog pisma na KBF u Đakovu.

MEDITACIJA

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Isusova prispodoba o nepoštenom upravitelju iz Lukinog evanđelja (usp. Lk 16, 1-8), iako je ispričana prije gotovo dvije tisuće godina, i danas je veoma aktualna. Mediji su puni afera s nepoštenim upraviteljima koji su na tuđu štetu željeli sebi osigurati lagodniji i bezbrižniji život. Ali znamo da je takvo postupanje protiv zakona i ljudskog i Božjeg.

DOMIŠLJATOST NEPRAVEDNOG UPRAVITELJA

Upravitelj iz Isusove prispodobe osumnjičen je za pronevjeru zbog čega mu njegov gospodar najavljuje otkaz i traži od njega da položi račun svog upravljanja. Za očekivati je da je tu kraj njegovom nepoštenom postupanju i da ga čeka zaslužena kazna. Međutim, upravitelj ostaje i dalje prevarant. On smišlja novu prijevaru u svoju korist te pokazuje veliku hrabrost. Da ne bi ostao bez prijatelja na koje se može osloniti kada ostane bez posla i novca on dužnicima svoga gospodara prepravlja zadužnice opraštajući im dio duga. I sasvim neočekivano gospodar ne kažnjava nepoštenog upravitelja, nego ga pohvaljuje za njegovu domišljatost: »I pohvali gospodar nepoštenog

Primjer nepoštenog upravitelja

upravitelja što snalažljivo postupi jer sinovi su ovog svijeta snalažljiviji prema svojim od sinova svjetlosti« (Lk 16, 8). Naravno da Isus ne želi da njegovi učenici slijede primjer nepoštenog upravitelja. A što onda želi reći ovom neobičnom pohvalom? Pohvala se ne odnosi na pronevjeru i nepoštenje, već na hrabrost i snalažljivost. On poziva »sinove svjetla« da se s takvom hrabrošću i snalažljivošću bore za kraljevstvo Božje. Isus želi da njegovi učenici budu tako domišljati u svom služenju Bogu, kao što je nepošteni upravitelj lukav s novcem.

nama. Jer, moderan je svijet jedno veliko misijsko područje u kojem se od onih koji nasljeđuju Krista očekuje mnogo hrabrosti i mudrosti, mnogo ustrajnosti, i kada prvi rezultati izostanu, mnogo strpljivosti u borbi za kraljevstvo Božje.

BOGATSTVO U SLUŽBI SPASENJA

Potpunu namjeru s ovom prispodobom Isus otkriva riječima: »I ja vama kažem: napravite sebi prijatelje od nepoštena bogatstva pa kad ga nestane da vas prime u vječne šatore« (Lk 16, 9).

Granica između upravitelja i Isusovih učenika je jasna i golema. On je »Sin ovog svijeta«, a oni su »sinovi svjetla«. Ali veliko je Isusovo čuđenje kako su sinovi ovog svijeta hrabri i domišljati u borbi za svoje ciljeve, dok sinovima svjetla nedostaje takav žar i domišljatost u njihovoj borbi. Zato on priča ovu prispodobu da potakne svoje učenike da poput nepravednog upravitelja budu odvažni i domišljati u svojoj borbi za kršćanske ideale. A taj poticaj ostaje i

Upravitelj svoj život želi osigurati nepošteno stečenim bogatstvom. No, to bogatstvo ne može osigurati život u vječnosti. Što onda Isus želi reći navedenom rečenicom? Treba se prisjetiti da je Isus ovozemaljsko blago nazvao varljivim, a čovjeka koji zgrće to blago bezumnikom i naglasio da se treba bogatiti u Bogu (usp. Lk 12, 13-21). U tom kontekstu »nepošteno bogatstvo« možemo razumjeti kao sve materijalno i prolazno. Isusov učenik treba sebi

od tog »nepoštenog bogatstva« napraviti prijatelja koji će mu omogućiti da uđe u »vječne šatore«. A samo je jedan način da se to postigne. Čovjek se ne smije staviti u službu bogatstva, nego bogatstvo staviti u službu svoga spasenja. Isus kratko i jasno kaže: »Ne možete služiti Bogu i bogatstvu« (Lk 16, 13), a to upravo znači poslužiti se bogatstvom za dolazak do spasenja.

Materijalno bogatstvo, kao i sve drugo što je s ovoga svijeta, ne možemo preseliti s nama u vječnost, zato nam stjecanje bogatstva i preokupacija zaradom ne smije biti jedini cilj u životu. Ne trebamo živjeti i djelovati kao sinovi ovog svijeta, nego kao sinovi svjetla. A sinovi svjetla svoje bogatstvo ne čuvaju samo za sebe i ne brinu se da im što više ostane, nego dijele s onima koji nemaju dovoljno za dostojanstven život. Daruju potrebnima od svog viška, ne dopuštajući da njihova braća u Kristu pate. Oni daruju svoju ljubav i vrijeme odbačenima i neljubljenima. Koriste svoj utjecaj i svoje znanje u borbi za obespravljenе i ponižene. Sinovi svjetla ne moraju biti siromašni, bez utjecaja i ugleda, ali svoje bogatstvo, utjecaj i ugled stavljaju u službu onih koji su u potrebi. Jer Isus nas ne poziva »na prijezir i prestanak truda za stjecanje zemaljskih dobara, nego potiče da jednak trud i umijeće uložimo i u neprolazne vrijednosti. Cilj kršćanina nije biti siromašan, kao ni nepošteno bogat materijalnim dobrima, nego biti pošten, pa i po cijenu siromaštva.«

ŠTO VOLITE KUhati, PODIJELITE S NAMA!

Piše i uređuje: Branka Dulić

Umirovljenik koji to baš i nije

Josip Stantić je umirovljenik iz Subotice, veći dio svog radnog vijeka proveo je u inozemstvu. No, došlo je vrijeme da odmara i uživa. Ima lijepu kuću, vrt je prepun krasnog raslinja, zelenila, cvijeća, koje posebno njeguje i održava. Uživa njegovati svoje biljke, saditi uvijek po neku novu biljčicu, cvjetić... Voli šarenilo svog vrta, od proljeća pa sve do kasne jeseni. Travnjak je kao baršun, s prvim jutarnjim suncem raslinje u vrtu dobija vodu, da bi se to ponovilo i navečer. A s prvim jesenjim danima vrt dobiva one krasne jesenje boje.

Josip ne spava mnogo, nije spavalica, iako bi to sebi mogao pružiti. Uvijek su tu neki planovi, ideje, uvijek se nešto zbiva. Je li treba nešto dotjerati, promijeniti, makar to bio raspored u dnevnoj, spavaćoj sobi ili blagovao-

ni. Možda zavjese nisu baš dobro postavljene, ili možda ovaj naslonjač ne paše ovdje, bez po muke ga premješta na drugo mjesto. Traga uvijek za nekim novim, i za njega naravno, boljim rješenjima, jer uvijek je ono novo rješenje bolje nego li je bilo prethodno. Ili mu se samo tako čini.

MAJSTOR ZA SVE, ILI SKORO SVE...

Za jednog umirovljenika je iznimno pokretan, dobro se drži, a i kako nam kaže - uvijek je u pokretu, uvijek nešto radi, ili traži da radi. Ako je potrebno on ide na krov, sve on to sam kontrolira, je li sve dobro stoji, je li treba nešto uraditi, je li potrebno što zamijeniti. Jednom rječju – svestran je, umije s alatom, bilo zidarskim, tesarskim ili vodovodarskim. Jedino se u struju ne pača. Vrijeme

provodi u radu, uposli sebe uvijek. Prvi je u prodavaoni, pošti, banci, na placu...no, ne možemo reći baš da je u svemu ovome jedini i prvi, jer ima još takvih kao on, ali generalno, nije mu teško dići se rano izjutra, obaviti što ima, vratiti se kući u svoju hladovinu, naravno za ljetnih toplota, i ispiti šalicu čaja.

Da, voli čaj, redovito ga pije i po zimi, i ljeti, tijekom cijele godine. Pazi na sebe, na svoju ishranu, iako kaže da bi volio da može malo dulje spavati, ali mu se ne da. No, podne je idealno za malo spustiti glavu, makar u naslonjač, uz dnevnu štampu.

Televizija mu nije tako jako bitna, ne nalazi ništa što bi ga

Autobus Subotica - Novi Sad - Zagreb
 Međunarodna linija koju održava JP «SuboticaTrans» u suradnji s Preseči grupom,
 prometovat će od 1.9.2013. u skraćenom režimu održavanja,
 petkom, subotom, nedjeljom i ponedjeljkom

TELEFON: +381 24/555-566
www.sutrans.rs

posebno privlačilo, no ipak izdvaja »Discovery«, »Travel channel« i još možda po neki. Vijesti ga zamaraju i ne želi gubiti vrijeme na njih, malo prelista najnovija zbivanja u dnevnoj štampi i to mu je dovoljno.

»Volim pogledati, ako naravno ima filmova na njemačkom jeziku, i neke emisije na njemačkim kanalima«. To mu je, kako kaže, malo i vježba da ne zaboravi jezik, koji i dan-danas odlično govori i piše. »Moja unuka je odrasla djevojka, zove se *Miljana*, završila je studij bankarstva. Što da vam kažem, dijete traži posao, no to jako teško ide«, priča nam Josip.

»Žao mi je ovih mladih ljudi i općenito cijela situacija nam je, svi znamo, takva kakva je. No, predugo se čeka na to bolje sutra. Mi smo svoj radni vijek odradili, nije bilo lagano, nikada nije bilo lagano, a posebno spakirati se i otići u tuđu zemlju. Osobno, nisam znao jezik, bilo je teških trenutaka, no istrajao sam. Lijepo sam se snašao, bio sam uporan, vrijedan i radan. To je sada iza mene i gledam da ove dane u mirovini provodim onako kako to najbolje umijem. Volim otići u toplice,

malo se opustiti, promijeniti okolinu, vidjeti neka nova mjesta. Volim putovati, kao mlađi sam dosta putovao po Europi, bio sam u Kanadi, gdje mi i danas živi brat. Tako

se da tako bude, ne sjedim prekrštenih ruku i čekam ne znam ni ja što«.

Naše interesiranje za neki hobi, da li ga ima, koliko je to uopće uputno pitati ovakvu

NJEGOVA KUHINJA

Kad smo u kuhinji, evo još jednog hobija, zašto da ne? Iako su mnogi muški gosti ove rubrike čvrsto nijekali i poricali svoju prisutnost u kuhinji, znamo da to baš i nije tako. Evo primjerice, Josip vrijedno čita, sluša, prati ako ga što zanima po pitanju kuhinje i kuhanja. Zanimaju ga neki novi recepti, ali samo ako je to neka zdrava i lagana ishrana. »Ne jedem slatko, masno, ljuto, začinjeno. Pazim na svoju ishranu, no čini mi se da tako i jedem cijelog života. Nikada posebno nisam bio ljubitelj nekih teških jela«.

Možemo ustvrditi da je to tako, jer on redovito kontrolira svoj tlak i šećer, ne iz nekog straha, nego radi svoje kontrole da bude siguran, da možda negdje nije u gostima pretjerao s nekim kolačem više, ili šnitom torte, ne daj Bože nekim masnijim zalogašem. Htjeli smo naravno čuti za neki recept iz te zdrave i lagane kuhinje, da nam nešto otkrije i podijeli s nama, da i mi malo potkrijepimo zdravlje. Kao rezultat toga pred nama je obrok nutritivno vrijedan, hranjiv, a lagan.

Dijelimo s vama današnji recept sa slikom !

JEČAM S POVRĆEM

Potrebni sastojci:

250 g ječma ili integralne riže / 1 crveni luk / 1 mrkva / 2-3 šljive svježje / mala tikvica / malo peršinovog lišća / svježji đumbir / sol / pšenične klice

Priprema:

Preko noći potopiti rižu ili ječam. Dobro isprati iz vode i ostaviti po strani. Povrće pirjati redom, prvo luk, mrkvu na kolutove, tikvicu nasjecanu na kockice, zatim šljive očistiti od koštica, prepoloviti i ubaciti, da se sve pirja. Peršin, đumbir i sol na kraju dodati. Umiješati u povrće pšenične klice kada je sve gotovo. U drugoj posudi skuhati žitarice, preliti ih dinstanim povrćem i posuti pšeničnim klicama.

da kada se osvrnem, mogu reći da mi je život bio ispunjen, a i danas mi je svaki dan i trenutak ispunjen. Trudim

osobu, kad ona po cijeli dan ima neki hobi. Malo je u vrtu, malo soboslikarski radovi, malo krojački....

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000-Subotica, www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com
024/553-774, 024/567-495; 0600/553-774, 0600/567-465

Badawi

Ponedjeljkom i petkom **POPUST 20%**
na pedijatrijski, ginekološki i opći pregled!

Poliklinika za vašu obitelj

od 1991 sa vama!

BAROMETAR CIJENA NA SUBOTIČKOM BUVLJAKU

GARDEROBA I RAZNO

MUŠKA GARDEROBA

JAKNE - 1.000 - 12.000
DŽINS JAKNE - 1.500-3.000
TRAPERICE - 400-1.200
HLAČE - 1.000 - 2.000
KOŠULJE - 500-1.000
SPORTSKE TRENERICE - 1.500 - 2.500
HALUČE (DUGI RUKAVI) OD DONJAČIH
PROIZVODAČA (ŠIVENI) - 1.400 - 1.600
HALUČE (KRAĆAK RUKAVI) OD
DONJAČIH PROIZVODAČA (ŠIVENI) - 150 - 200
ČEPELE - 400-1.000
TENISKE - 400-1.000
ČARAPKE - 50 - 100
DOLMA - 1.000 - 10.000

ŽENSKA GARDEROBA

JAKNE - 1.500 - 4.000
DŽINS JAKNE - 1.500-3.000
MANTIL - 1.200-2.000
HALJINE - 500-1.000 SUKNJE - 1.000-1.500
TUNIKE - 1.000-1.500
HLAČE - 1.000-1.500
TRAPERICE - 400-1.500
DOLMA - 100-100
POČUJANE - 400-1.000
SPRANJICE - 150-1.000
BAČENANTIL - 1.000-2.000
PRUGUČE - 400-1.500 KOŠULJE - 400-1.500
MARIŠNE EŠARPE - 500 - 700
ČARAPKE - 50-100
KUPAČI KOSTIMI - 400-1.200
TORBE - 500 - 1.500 KALISE - 300-1.000
SAČOVI - 100-15.000 PRAPERENI - 1.000-7.000

DEŠKA GARDEROBA I GRAĐE

TRENERICE - 1.000-1.200
HLAČE - 500-800
DVADESETH-ŠIROKIM TRAPERICE - 400-1.500
HALJINE - 1.200-1.800 JAKNE - 1.500-2.000
BODIČI - 400-750 ČARAPKE - 50-100
DEŠKI ELEKTRONI MOTOR - 5.500 - 8.500
DEŠKI ELEKTRONI AUTOMOBILA - 200-25.000
PLASTIČNI MOTORI MOĆALICE BIKIKLE - 900 - 4.500

RAZNO

KOSILICE - 1.500 - 30.000
MOTOKULTIVATORI - 30.000 - 100.000
FRESIS - 100.000-150.000
SUŠILO ZA VEŠ - 750-800
ČARŠKE ZA PESJALICE - 700-1.500
SINKOBRANI - 400-1.500
PROSTORNE ZA KUPANJE - 550 - 1.000
MREŽE ZA KUPANJE - 140-150-250
ČIŠĆIVA ZA POLJIVANJE BADIJE
SA SVIM PRILJACIMA - 400-1.700
MOBILNI TELEFONI - 1.200-30.000
ANTENE - 650-1.800
EMULIRANO POSUDE - 1.500 - 2.000
POSUDE KERAAMIČKE - 700 - 1.000
ŠARŽI POKRIVAČI PLASTIČNIH POSUDA - 50 - 1.000
PLASTIČNE - 400-800
ŠEROLJIVE SUKULICE - 370-450
ALAT ZA POLJICE - 500 - 850
JOKA ZA OGRADIVANJE PLATICA NO. 110 - 150
MEROVINE DRVENE - 2.100-7.000
MEROVINE ALUMINIJSKE - 1.500 - 11.000
ROŠTILA - 1.200-3.000
KOTLOVI - 700-1.500
KOMPLETI STANOVNIH ČIŠĆA - 200-450

ZELENA TRŽNICA

ARTIKLI	KOL.	CIJENA	ARTIKLI	KOL.	CIJENA
ALUKE	750 gr	150	GRAN	kg	300
ALERNA PAPERKA	kg	600	PEKLOČAN	kg	50
BACEN-ČOŠČEN	kg	1000	FRANZUK	kg	150
BANANA	kg	120	PERŠIN	meso	100
ČEŠNJAK	kg	350	ROŠA	kg	140
BLUTJA	veša	40	CVIJEĆE	kom.	50-150
BRONOLI	kom.	40	TRAVICE	kg	40
CELEB-KOREN	kom.	50	JAJA	kom.	9-11
CERN LUK	kg	70	VEGETA	kg	140
CRVENA PAPERKA	kg	350	ILJE	kg	140
CVIJEĆE	kom.	100	TESTENINE	kg	150
JASNA	kg	40-60	REBA-DORICE	kg	140
JAGODE	kg	120	REBA-LUGAL	kg	270
JAJA	kom.	11	REBA-OSIČ	kg	395
CILETAČA	kg	40-50	REBA-OSIČ FILETI	kg	300
KELERABA	kom.	50	REBA-ŠARAN	kg	430
SPROŠE	kg	30	REBA-SKUSA	kg	380
KRASTJAC	kg	40-80	REBA-SMAR	kg	380
KRUMPIR	kg	40	REBA-SOM FILETI	kg	380
ČIKLA	kg	30	REBA-ŠTOKA	kg	380
KRUŠKA	kg	80	REBA-DARINING	kg	380
KUPUS	kg	40	REBA-TOSTOLOSH	kg	380
LIMUN	kg	200	ŽIVINA-ČOŠČENA	kg	300
MEĐ	kg	450	ŽIVINA-PIKVA	kg	430
MLAČI LUK	veša	20	ŽIVINA-PUČEČAŠERICA	kg	430
MAK	kg	600	ŽIVINA-PUČEČA KOBASICA	kg	500
MLETENI PAPER	kg	1000	ŽIVINA-PUČEČA KELA	kg	250
MARINČA	kg	150	ŽIVINA-PUČEČA LESA	kg	130
GRAS-ČOŠČEN	kg	1000	ŽIVINA-PUČEČA BUELO MESO	kg	440
PAPERKA	kg	50-80	ŽIVINA-PUČEČA BATAK	kg	270
PAPERKA-LUTJA	kom.	15	ŽIVINA-PUČEČA DELJUDAC	kg	350
RAČUČA	kg	130			
SUNO GRUČE	kg	500			
MRVKA	kg	50-80			
SPINNAČ	kg	100			
GLJIVE	kg	200			

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Slama kao neiscrpna manifestacija

Slama, prirodni materijal kojim obiluju sve ravnice i žitnice kao što su naša Vojvodina, te Slavonija i Baranja, u svakidašnjem životu ravničarskih težaka našla je različite primjene. Koristi se za prostiranje pod stoku, kao biomasa za grijanje, ranije za izradu, odnosno punjenje slamarica i slično, a nerijetko se spaljuje ili zaorava na njivi.

Uporaba slame uznapredovala je kada se počela koristiti u umjetničke svrhe, za stvaranje čuvenih slika od slame. U ovoj djelatnosti prednjače prvenstveno žene iz okolice Subotice i Sombora. Samo one znaju koliko je strpljenja, vremena i rada potrebno da se napravi jedna slika.

IZRADA SKULPTURA I DRUGIH PREDMETA

Drugi primjer uporabe ovog materijala u umjetničke svrhe je izrada skulptura i drugih predmeta, čije dimenzije značajno variraju od minimalnih, pa do onih od nekoliko metara. Slama tako započinje svoju priču u Baranji, u selu Lug, u okolici Osijeka, gdje je mladi akademski kipar *Nikola Faler* počeo s izradom sla-

mnatih kipova. Ideja je naišla na odličan odaziv, pa je osnovana i udruga »Slama«, čiji je Nikola predsjednik. U suradnji sa svojim kolegama i kolegincima Nikola izrađuje statue od slame, a primijetiti ih možete u mnogim selima Baranje, Slavonije, a i u Srbiji. Nikola stvara i u svojem atelijeru u čuvenoj Tvrđi u Osijeku, gdje ga rado posjećuju zainteresirani građani i turisti. Stvara i na različitim manifestacijama, izložbama, festivalima, svako- ga puta izazivajući interes prisutnih. Svake godine u srpnju organizira festival posvećen slami, tijekom kojega umjetnici s različitih strana svijeta izrađuju svoje skulpture od ovoga materijala.

Ove godine, osmi po redu festival je održan u Osijeku od 8. do 14. srpnja, na prostoru Perivoja kralja Tomislava. Ranijih godina isti je održavan u polju, u baranjskoj ravnici, a od prošle godine »Slama« je preseljena u sam grad Osijek.

»Slama« okuplja 20-ak umjetnika iz cijeloga svijeta koji u umjetničkoj koloniji tjedan dana stvaraju skulpture od slame. Vrhunac događaja je nedjeljni festival otvoren za javnost na kojem svi posjetitelji mogu uživati u nastalim skulpturama, glazbi, sajmu domaćih proizvoda, te spaljivanju središnje skulpture. Tema ovogodišnje »Slame« bila je Dvorac, dvorac kao simbol za tijelo kojega nastanjuje duša. Prošlogodišnji središnji motiv bila je mitska ptica feniks, kao simbol promjene. Za potrebe

festivala pribavljeno je tisuću bala slame, te 50 komada velikih bala.

SLAMA U MONOŠTORU

»Slama« je stigla i u Monoštor i po svemu sudeći tu je da ostane. Prvi kontakt ostvaren je preko projekta »Tradicija za budućnost«, gdje su između ostalih pridruženi partneri bili i Udruga »Slama« i Udruga »Podunav« iz Monoštora. Tako je dogovorena suradnja tijekom festivala Regeneracija Dunava, 2012. godine, kada je Nikola uz pomoć svojega kolege kipara izradio statue rode i jelena, kao i velikog feniksa. Pozitivna iskustva imala su za posljedicu ponovni susret na ovogodišnjoj Regeneraciji, kada je izrađen dvorac od slame, a najsvježija je bila izrada velike Bodroške tvrđave u središtu sela na Bodrog festu. Tvrđava je izrađena od ukupno 150 bala slame.

Još prve godine izradi statua pridružila su se dva mladića iz Monoštora, *Vanja Golub* i *Mario Stanić*. Promatrajući umjetnike u radu brzo su svladali početne tehnike. Nakon godinu dana i samostalno su izradili svoje prve kipove i ponosno ih predstavili. Sada im je, kažu, jedini problem gdje ih postaviti, budući da u svojim dvorištima mjesta više nemaju.

Ovi mladi i svestrani momci vesele se svakoj novoj Regeneraciji i prilici da stvaraju s Udrugom »Slama«, kažu kako slama za njih predstavlja život – neiscrpnu inspiraciju i mogućnost. Do sada su samostalno napravili statue čaplje, dva feniksa i strašilo, a sljedeća tema je kip zeca. Bilo je i nekoliko ponuda za izradu kipova po narudžbini, pa ovo sigurno obećava veću zastupljenost ove umjetnosti i u našim krajevima.

Zdenka Mitić

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

Zašto? Kako? Molim?

Što će zebri pruge?

Način na koji se zbog pruga reflektira svjetlo neprivlačan je muhama. Ovo je stav znanstvenika iz Mađarske i Švedske, koji su ustanovili da su pruge zebra obrana od muha! Znanstvenici su prvo proučavali konje - bijele, smeđe i crne boje. Muhe se gotovo uopće nisu približavale uzorku kakav na svojem tijelu ima zebra.

Kako spava žirafa?

Žirafa spava jako malo u odnosu na ljude. Prosječno spava oko 2 sata na dan i to uglavnom noću. Spava nekoliko puta tijekom dana (noći) u intervalima od 5 do 30 minuta. Žirafe koje leže lak su plijen za lavove jer teško ustaju, stoga žirafe uglavnom spavaju stojeći.

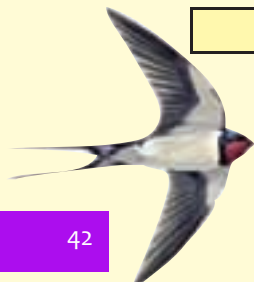
HRCKOVE MOZGALICE

Riješi osmosmjerku i pronađi naziv jedne prugaste životnje.

KROKODIL, KIT, LASTAVICA,
LAV, ORAO, DEVA, RIBA, BIK,
KORNJAČA, MAČKA, JAZAVAC, KANARINAC,
RAK, PLEČA, NOJ, KOALA, OSA

K	R	O	K	O	D	I	L
A	I	I	O	R	E	A	A
N	B	T	R	A	V	P	S
A	A	Z	N	O	A	Č	T
R	A	K	A	E	B	E	A
I	M	A	Č	K	A	L	V
N	O	J	A	O	S	A	I
A	J	A	Z	A	V	A	C
C	R	A	K	O	A	L	A

Piše i uređuje: Željka Vukov

Zaziv Duha Svetoga

Mnoštvo djece okupilo se u subotu, 14. rujna, u katedrali bazilici sv. Terezije Avilske, kako bi na početku školske i vjeronaučne godine zazvali Duha Svetoga. Preko tisuću djece koja pohađaju katolički vjeronauk u školama i vrtićima došla su iz: vrtića »Marija Petković – Sunčica«, »Marija Petković – Biser«, »Petar Pan« - Tavankut, »Bambi« - Mala Bosna, te osnovnih škola: »Vladimir Nazor« - Đurđin, »Miroslav Antić« - Palić, »Vuk Karadžić« - Bajmok, »Matija Gubec« - Tavankut, »Pionir« - Stari Žednik, »Ivan Milutinović« - Mala Bosna, te škola

iz Subotice: »Ivan Milutinović«, »Miloš Crnjanski«, »Đuro Salaj«, »Ivan Goran Kovačić«, »Grof Sečenji Istvan«, »Jovan Jovanović Zmaj«, »Jovan Mikić«, »Kizur Istvan«, »Matko Vuković«, »Sveti Sava«, »10. oktobar«, »Majšanski put«, »Sonja Marinković«, kao i učenici srednjih škola u Subotici. Zaista je bilo predivno vidjeti katedralu punu vesele i nasmijane djece, što je svakako i poticaj organizatorima da nastave u organiziranju ovakvih susreta. U ime »Festivala bunjevački pisama« svu djecu, odgojitelje, učitelje, nastavnike, profesore, vjeroučitelje i ravnatelje škola, kao i uzvanike, pozdravila je Stanislava Stantić Prčić, članica OO »Festivala bunjevački pisama«.

Misno slavlje predvodio je katedralni župnik mons. Stjepan Beretić uz koncelebraciju mladomisnika vlč. Vinka Cvijina i

20. rujna 2013.

paličkog župnika vlč. *Josipa Leista*. Propovijed, koja je bila prilagođena djeci, oduševila je i odrasle. Mons. Beretić je iznio nekoliko »novih bolesti« poput »odgađavitis«, lijenosti i depresije, koje često pogađaju i djecu i odrasle, te je napomenuo kako svatko treba biti najbolji u svom poslu. Nije lijen samo onaj koji ništa ne radi, nego i onaj koji ne radi dovoljno. A lijeni i dokoni ljudi često padaju u depresiju, te tako od dosade stignu i do droge, jer »nemaju pametnija posla«. Svima nazočnima je napomenuo kako ne trebaju biti lijeni duhom, nego trebaju biti marljivi i najbolji. I da nije dovoljno samo sjediti nad knjigom i sanjariti, nego i konkretno učiti. Ukoliko nam je teško u tome, treba zamoliti Isusa i Duha Svetoga za pomoć, te redovito ići na školski vjeronauk, kao i na vjeronauk u župama, poručio je mons. Beretić.

Duhovna obnova na Prviću

Produženi ljetni odmor imale su obitelji koje su od 29. kolovoza do 6. rujna bile na duhovnoj obnovi na otoku Prviću kod Šibenika. Djeca su skupa s roditeljima imala svakodnevne svete mise, kao i duhovno razmatranja za odrasle, koje je predvodio mladomisnik vlč. *Vinko Cvijin*. Ovo je ujedno poticaj za mlade obitelji da upišu svoju djecu u hrvatske odjele. Tijekom boravka na Prviću posjetili su spomen kuće hrvatskih velikana, kao što su: *Nikola Tavelić*, *Ante Antić*, te muzej *Faust Vrančić*... Na kraju duhovne obnove upriličena je zajednička večer za domaćina don *Božu Škembara*, koji je i ove godine svesrdno primio goste iz Subotice. Organizator duhovne obnove bila je Udruga »Stopa«, uz potporu Hrvatskog nacionalnog vijeća.

N. S.

HRCKOVE VIJESTI

LITERARNI I LIKOVNI NATJEČAJ ZA 100. ROĐENDAN ALEKSE KOKIĆA

Tema je: »Ravnica i klasovi pjevaju«. Možete pisati pjesme, kratke priče ili sastavke, naravno na hrvatskom jeziku, bilo standardnom ili ikavicom. Likovni radovi mogu biti rađeni u svim tehnikama, na formatima maksimalne veličine bloka 5. Radove je potrebno poslati na adresu Hrvatskog nacionalnog vijeća: Preradovićeva 13, 24000 Subotica do 7. listopada 2013. godine.

NOVI VRTIĆ »MARIJA PETKOVIĆ

– **BISER**» svečano će biti otvoren 24. rujna prigodnim programom, svetom misom koja je biti služena u župnoj crkvi

»Marija Majka Crkve« u Aleksandrovu u 18 sati, kao i blagoslovom vrtića. Nakon toga slijedi druženje s mališanima.

U OKVIRU PROJEKTA »DANI HRVATSKE KULTURE SOMBOR 2013«

literarni natječaj je raspisan za sve učenike koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku ili izučavaju hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Tema za učenike od I. do IV. razreda je »Priča moje bake«, a za uzrast od V. do VIII. razreda »Nezaboravno ljetno«. Radovi mogu biti pisani hrvatskim standardnim jezikom ili ikavicom (čitkim rukopisom ili tiskano). Radove možete slati na adresu UG »Urbani Šokci«, 25000 Sombor, Matije Gupca broj 19 do 15. listopada 2013. godine.

**PETAK
20.9.2013.**

06:39 Najava
06:42 TV kalendar
06:52 PP
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
07:30 Vijesti
07:35 Dobro jutro, Hrvatska
09:17 Kad srce zatrepri,
telenovela
10:00 Vijesti
10:11 Planovi puta,
dokumentarna serija
10:56 Ni da ni ne
12:00 Dnevnik 1
12:23 Nasljednica s Vendavala,
telenovela
13:05 Reporter: Špijuni
novog doba
14:00 Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14:11 Vijesti iz kulture (R)
14:18 Abeceda zdravlja
14:30 Riječ i život: Zlatni
jubilej "Glasa Koncila",
religijski program
15:00 Murano i Hrvatska,
dokumentarni film
15:30 Festival dječje
kajkavske popevke u
Zlataru, emisija pučke i
predajne kulture
16:03 Heartland (4), serija
17:00 Vijesti
18:06 Abeceda zdravlja
18:20 Znanstveni krugovi
18:55 Iza ekrana
19:25 Najava
19:30 Dnevnik
20:05 Otvorenje 43. varaždinskih
baroknih večeri - orkestar
Pratum integrum
(Moskva), prijenos
22:00 Na terapiji, TV serija
22:35 Dnevnik 3
23:10 Putovanje u Vučjak,
dramska serija
00:00 Zečja rupa, američki
film
01:40 Igrani film (strani) -
repriza dnevnog filma
03:20 Znanstveni krugovi (R)
03:50 Reprizni program
04:20 Emisija pučke i
predajne kulture
04:50 Riječ i život, religijski
program
05:20 Hrvatska uživo
06:10 Iza ekrana
06:35 Luda kuća, TV serija

06:45 Najava
06:50 Mala TV:
--- TV vrtić: Roboti
--- Tajni dnevnik patke

Matilde: S onu stranu
kamere
--- Krtić prikazuje: Juha,
pribor za jelo, higijena
--- Dim dam dum, crtana
serija
07:20 Tom i Jerry, crtana serija
07:45 Teletubbies, animirana
serija
08:10 Papreni detektivi, serija
08:38 Život s Derekom, serija
09:00 Školski sat: Kako
snimiti dokumentarni film
--- Puni krug
09:45 Dolina sunca, serija
10:30 Pozitivno (R)
11:00 Biblija
11:10 Mjesto pod suncem -
ostati ili otići,
dokumentarna serija
12:00 Hotel dvorac Orth,
serija
12:45 Hughove čarolije s tri
sastojka, dokumentarna
serija
13:10 Matura, američki film
14:45 Degressi, serija za
mlade
15:10 Školski sat: Kako
snimiti dokumentarni
film
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Mjesto pod suncem -
ostati ili otići,
dokumentarna serija
17:20 Tree Hill 7, serija
18:05 Briljanteen
18:45 Novi klinci s Beverly
Hillsa (4), serija
19:30 Mala TV:
20:00 Kad Miki kaže da se boji
- Tko su junaci
Johnnyjevih pjesama,
glazbeno-dokumen
tarni film
21:40 Ljubavnice, serija
22:35 Nijemi svjedok
23:25 Nijemi svjedok
00:15 Sinovi anarhije, serija
01:05 Noćni glazbeni program

07:10 Monsuno, crtana serija
07:35 Fun with Flupe
07:45 Štrumpfovi, crtana
serija
08:10 TV izlog
08:25 Kako vrijeme prolazi,
serija R
09:25 TV izlog
09:40 Djevojka imena Feriha,
serija R
11:45 Sutkinja Maria Lopez,
serija
12:15 Zauvijek susjedi, R
13:15 Ninja ratnici, serija R
13:45 In magazin R
14:30 Navy CIS, serija R
15:20 Ninja ratnici, serija
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin

18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha
21:06 Djevojka imena Feriha,
serija - nastavak
22:15 Navy CIS, serija
23:15 Đavolja suza, film
01:05 Savršeni svijet, film
03:30 Ezo TV, tarot show
05:00 Dnevnik Nove TV R
05:50 Kraj programa

05:35 RTL Danas, (R)
06:10 Ekkluziv Tabloid, (R)
06:35 Ben 10: Ultimate Alien
07:05 Moji džepni ljubimci,
07:20 Virus attack
07:40 Galileo - nove epizode
08:50 Obitelj Rey, telenovela
09:40 Tog se nitko nije sjetio!,
game show (R)
10:35 TV prodaja
10:50 Avenida Brasil, serija
11:50 Miješani brak, serija
12:40 TV prodaja
12:55 Sulejman Veličanstveni,
povijesna serija (R)
13:55 Sulejman Veličanstveni,
povijesna serija (R)
15:00 Heroji iz strasti, serija
16:00 Heroji iz strasti, serija
16:55 RTL 5 do 5
17:10 Galileo - nove epizode
18:05 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:10 Tog se nitko nije sjetio!,
game show
20:00 Air Force One: Otmica,
igrani film, akcijski
23:05 Eurojackpot
23:10 Air Force One: Otmica,
igrani film, akcijski
23:30 Tajni agent - TV
premijera, film, triler
01:35 Branitelj, film, akcijski
03:45 Kraj programa

**SUBOTA
21.9.2013.**

07:14 Najava
07:30 Šesti čovjek, američki
film (Ciklus klasičnog
vesterna)
09:05 Normalan život, emisija
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:11 Subotom ujutro
12:00 Dnevnik 1
12:25 Veterani mira, emisija
13:10 Duhovni izazovi
13:40 Prizma, multinacionalni
magazin
14:25 Kulturna baština
14:45 Kućni ljubimci
15:20 Ubojite zaruke,
američko-kanadski film

17:00 Vijesti
17:20 Putovanja željeznicom
(4), dokumentarna serija
18:10 Manjinski mozaik
18:30 Lijepom našom
19:30 Dnevnik
20:05 LOTO 7/39
20:10 Nešto posuđeno,
američki film
22:05 Obitelj Borgia, serija
23:00 Dnevnik 3
23:35 Orao, britanski film
01:25 Šesti čovjek, američki
film
03:05 Subotom ujutro
04:40 Normalan život, emisija
o obitelji (R)
05:25 Veterani mira, emisija
za branitelje
06:10 Prizma, multinacionalni
magazin (R)
06:55 Lijepom našom

06:55 Najava
07:00 Mala TV:
--- TV vrtić: Sumnja
--- Veliki kotač, britanska
drama za djecu
07:25 Moj mali planet, crtana
serija
07:30 Wot wot's, crtana serija
07:40 Jura iz džungle, crtana
serija
08:05 Rimske tajne, serija za
djecu
09:10 Jorgen + Anne = prava
ljubav, norveški film
za djecu
10:35 Sportske igre mladih
10:50 Mjesto pod suncem -
ostati ili otići,
dokumentarna serija
11:40 Kroz tvoje oči,
dokumentarna serija
12:05 Dolina sunca, serija
12:50 Dolina sunca, serija
13:35 Dolina sunca, serija
14:50 Koncert
16:35 Top Gear (18),
dokumentarna serija
17:30 Rukomet, LP - emisija
17:55 Rukomet, LP: Zagreb -
Celje, prijenos
19:30 Rukomet, LP - emisija
19:50 Crtani film
20:00 Festival dalmatinske
šansone - Šibenik 2013,
snimka 1. večeri
21:15 Što sa sobom preko
dana!, domaći
dokumentarni film
22:30 Sinovi anarhije, serija
23:20 Zakon!, serija
23:55 Garaža
00:25 Noćni glazbeni program

06:50 Zauvijek susjedi, R
07:50 TV Izlog

08:05 Lego Chima, crtana
serija
08:30 Fun with Flupe, crtana
serija
08:40 Bratzillas, crtana serija
08:45 Winx club, crtana serija
09:15 Mia i ja, crtana serija
09:40 Štrumpfovi, crtana
serija R
10:05 Power Rangers samurai,
crtana serija R
10:35 Power Rangers samurai,
crtana serija
11:00 Ninja ratnici, serija R
11:25 Ninja ratnici, serija
11:55 Zauvijek susjedi, serija
13:00 Harry Potter i plameni
pehar, igrani film
16:00 Štrumpfovi, crtana serija
16:30 Provjereno R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Provjereno R - nastavak
17:45 Stella, serija R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Pritajena vatra, igrani
film
22:05 Paklena granica, igrani
film
23:55 Duboko modro more.
igrani film
01:50 Đavolja suza, igrani
film R
03:30 Ezo TV, tarot show
05:00 Navy CIS, serija R
05:45 Dnevnik Nove TV R
06:30 Kraj programa

04:15 RTL Danas, (R)
06:20 RTL Danas, (R)
06:55 Obitelj Rey,
telenovela (R)
07:35 Krv nije voda, serija (R)
08:30 Virus attack
08:50 Chuggington
09:15 Aladdin
09:45 Timon i Pumbaa
10:15 TV prodaja
10:30 Ekkluziv Tabloid,
magazin (R)
10:55 TV prodaja
11:10 Galileo - nove epizode,
zabavna/ obrazovna
emisija
12:05 TV prodaja
12:20 Lassie, igrani film,
avanturistički
14:10 Teen Beach Movie,
igrani film, obiteljski
16:10 Krv nije voda, serija
17:10 Dokumentarna serija
17:50 Dokumentarna serija
18:30 RTL Danas
19:10 Galileo - nove epizode
20:00 Pirati s Kariba:
Prokletstvo crnog bisera,
igrani film, avanturistički
23:20 Red letenja, film, triler
01:20 Linija smrti, znanstveno
-fantastični/ akcijski film
03:15 Astro show
04:50 Kraj programa

**NEDJELJA
22.9.2013.**

07:44 Najava
08:00 Opet dolazi gospodin Jordan, američki film (Zlatna kinoteka) (R)
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:11 Press klub
10:11 Najmoćnije žene svijeta: Martha Gellhorn, dokumentarna serija
11:01 Ubojstvo, napisala je (10) - serija
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Rijeka: More
14:00 Nedjeljom u dva
15:05 Mir i dobro
15:35 Divlji u srcu 7, serija
16:25 Vrtlara (R)
17:00 Vijesti
17:15 Priče o avetnjacima, dokumentarna serija
17:40 Priče o avetnjacima, dokumentarna serija
18:10 Volim Hrvatsku
19:30 Dnevnik
20:05 LOTO 6/45
20:10 Stipe u gostima
20:50 Gospodská kuća, Eaton Place 165 - serija
21:40 Damin Gambit
22:25 Dnevnik 3
23:00 Klasika mundi: Berlinska filharmonija i Simon Rattle na Waldbuhne 2013.
00:22 Igrani film (strani) - repriza dnevnog filma
02:00 Reprizni program
02:15 Press klub (R)
03:05 Nedjeljom u dva (R)
04:05 Damin Gambit
04:45 Mir i dobro
05:15 Plodovi zemlje (R)
06:05 Rijeka: More (R)

06:50 Najava
06:52 Mala TV:
--- TV vrtić: Papiga
--- Danica: Danica i kokoš
--- Tajni dnevnik patke Matilde: Klapa
07:20 Pipi Duga Čarapa
07:45 Corto Malteze
08:10 Animanijaci
08:35 Feliksova pisma
09:00 Grčki mitovi, serija
09:25 Ni da ni ne
10:15 Pozitivno
10:45 Biblija
10:55 Misa u povodu 90. obljetnice Hrvatske starokatoličke crkve i župe u Zagrebu, prijenos

12:20 Baš kao tata, američki film
14:35 Koncert zabavne glazbe / festival
15:50 Večer na 8. katu, talk-show (R)
16:30 Rijeka 2013. Judo Grand Prix, reportaža
17:00 Buzet: Automobilizam, EP u brdskim stazama, reportaža
17:30 Magazin LP
17:55 Odbojka, EP (M): Rusija - Bugarska, prijenos
20:00 Sedam tamburaša čika Marka, dokumentarni film
20:30 Košarka, EP (M) - emisija
20:50 Košarka, EP (M): prijenos finala
22:50 Košarka, EP (M) - emisija
23:15 The Rolling Stones: Some Girls - Uživo iz Teksasa
00:37 Vocal marathon 2011., snimka
01:42 Noćni glazbeni program

06:30 Zauvijek susjedi, R
07:30 TV Izlog
07:45 Lego Chima, R
08:15 Fun with Flupe
08:25 Bratzillas, crtana serija
08:30 Winx club, crtana serija
08:55 Mia i ja, crtana serija
09:20 Štrumpfovi, R
09:45 Power Rangers samurai
10:15 Power Rangers samurai
10:35 Ninja ratnici, serija R
11:05 Ninja ratnici, serija
11:35 Zauvijek susjedi, serija
12:40 Vještice iz Eastwicksa
14:35 Srce od tinte, igrani film
16:30 Štrumpfovi
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 In magazin vikend
18:00 Nad lipom 35
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Stella, serija 2/14
21:30 Da Vincijev kod, film
00:30 Paklena granica, film R
02:10 Pritajena vatra, film R
04:00 Babilon 5, igrani film
05:10 Vještice iz Eastwicksa, R
05:55 Dnevnik Nove TV R
06:45 Kraj programa

06:55 RTL Danas, (R)
07:35 Krv nije voda, serija (R)
08:25 Chuggington
08:50 Virus attack
09:10 Aladdin, (R)
09:40 Timon i Pumbaa, (R)
10:05 TV prodaja
10:20 Galileo - nove epizode
11:35 InDizajn s Mirjanom Mikulec, lifestyle emisija
12:25 Dokumentarna serija (R)

**HTV1 22.09. 2013 18:10
VOLIM HRVATSKU**

U prvoj emisiji druge sezone zabavne igre »Volim Hrvatsku« sestre Lucija i Ana Zaninović, braća Mirković - Boris i Mario te prijateljice Larisa Lipovac i Tamara Curić podijelili su mjesta u natjecateljskim timovima Renea Bitorajca i Gorana Navojca. Zabava je bila tim veća što je u Reneovom timu bila Goranova supruga Larisa. Pitanjima i zadacima kroz osam rubrika timovi su otkrivali koliko znaju i vole hrvatsku glazbu, sport, film, televiziju, povijest, zemljopis, književnost... Za veselu atmosferu zaslužni su i raspjevana publika te domaćin-voditelj Mirko Fodor čija pitanja ove sezone Volim

Hrvatsku i nisu bila baš lagana: 8 rubrika, 2 sestre, 2 brata, 2 prijateljice, 2 kapetana i jedan voditelj u zabavnom game showu »Volim Hrvatsku«, u nedjelju u 18.10 na HRT1. Od noviteta tu je i svježa glazbena snaga novog benda Ante Gele kao i nagradna igra preko tjedna za sve gledatelje naše emisije koji točnim odgovorima na tjedno pitanje mogu osvojiti društvenu igricu »Volim Hrvatsku«.

13.05 Dokumentarna serija
13.40 Na putu za Montevideo, dramska serija
14.45 Lassie, igrani film, avanturistički (R)
16.35 Krv nije voda, serija
17.40 RTL Extra Magazin
18.30 RTL Danas
19.10 Galileo - nove epizode
20.00 Dobro jutro, ubojice - TV premijera, film, triler
22.00 CSI: Miami, serija
22.55 CSI: Miami, serija
23.50 CSI: Miami, serija
00.45 Red letenja, film, triler (R)
02.35 Astro show
03.35 RTL Danas, (R)
04.10 Kraj programa

**PONEDJELJAK
23.9.2013.**

06:39 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
07:30 Vijesti
07:35 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
09:17 Kad srce zatreperi, telenovela
10:00 Vijesti
10:11 Canal Trips, dokumentarna serija
11:00 Što vas žulja?
12:00 Dnevnik 1
12:23 Nasljednica s Vendavala, telenovela
13:05 Glas domovine
13:30 Pogled preko granice - Hrvati u BiH
14:00 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:11 Vijesti iz kulture (R)
14:18 Jezik za svakoga
14:30 Društvena mreža
16:03 Heartland (4), serija

17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:06 Jezik za svakoga
18:20 Potrošački kod
18:50 Odmori se, zaslužio si, TV serija
19:30 Dnevnik
20:05 TV Bingo
20:25 Sahalin - kraj svijeta, dokumentarni film
21:00 Fokus
22:00 Na terapiji, TV serija
22:35 Dnevnik 3
23:10 Novinar (Ciklus hrvatskog filma)
00:57 Koncert
01:57 Potrošački kod (R)
02:27 Fokus
03:22 Što vas žulja?
04:07 Glas domovine (R)
04:32 Pogled preko granice - Hrvati u BiH (R)
04:57 Reprizni program
05:10 Hrvatska uživo
06:00 Luda kuća, TV serija

06:50 Najava
06:55 Mala TV:
--- TV vrtić: Aparatić za zube
--- Čarobna ploča: Ponavljanje A-Z
--- Crtani film
07:25 Tom i Jerry, crtana serija
07:50 Teletubbies
08:15 Papreni detektivi, serija za djecu
08:35 Život s Derekom, serija za djecu
09:00 Školski sat
09:45 Sportske igre mladih
10:00 Briljanteen (R)
10:40 Dr. Oz, talk-show
11:55 Hotel dvorac Orth, serija
12:45 Hughove čarolije s tri sastojka, dokumentarna serija
13:10 Just in Time, američki film

14:45 Degrassi, serija za mlade
15:10 Školski sat
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Mjesto pod suncem - ostati ili otići, dokumentarna serija
17:20 Tree Hill 7, serija
18:05 SVAKI DAN DOBAR DAN
18:50 Dr. Oz, talk-show
19:30 Mala TV:
20:00 Dobra žena 2, serija
20:45 Top Gear (18), dokumentarna serija
21:40 Igra prijestolja, serija
22:35 Domovina, serija
23:30 Kalifornikacija (4), humoristična serija
23:55 Lovci na natprirodno serija
00:40 Noćni glazbeni program

07:05 Monsuno, crtana serija
07:30 Fun with Flupe
07:40 Štrumpfovi
08:05 TV izlog
08:20 Kako vrijeme prolazi, serija R
09:20 TV izlog
09:35 Djevojka imena Feriha
10:35 Sutkinja Maria Lopez
11:05 Ninja ratnici, serija R
11:35 Zauvijek susjedi, serija R
12:40 IN magazin R
13:25 Ninja ratnici, serija
13:55 Navy CIS, serija R
14:40 Zora dubrovačka, serija R
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha
21:00 Zora dubrovačka, serija
22:05 Večernje vijesti

22:25 Navy CIS, serija
23:25 Da Vincijev kod, igrani film R
02:20 Divino novo ruho
03:05 Sutkinja Maria Lopez, R
03:30 Ezo TV, tarot show
04:30 Navy CIS, serija R
05:15 Divino novo ruho, R
06:00 Dnevnik Nove TV R
06:50 Kraj programa

05:55 RTL Extra Magazin, (R)
06:40 Ben 10: Ultimate Alien
07:05 Moji džepni ljubimci
07:25 Virus attack
07:45 Galileo - nove epizode
08:55 Na putu za Montevideo, dramska serija (R)
09:55 Obitelj Rey, telenovela
10:45 TV prodaja
11:00 Tko će ga znati!, game show (R)
11:55 Avenida Brasil, serija
12:55 TV prodaja
13:10 Miješani brak, serija
14:00 Sulejman Veličanstveni - nove epizode, povijesna dramska serija (R)
15:00 Heroji iz strasti, serija
16:00 Heroji iz strasti, serija
16:55 RTL 5 do 5
17:05 Galileo - nove epizode
18:10 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:10 Tog se nitko nije sjetio!, game show
20:00 Sulejman Veličanstveni - nove epizode
21:00 Tajne, dramska serija
22:10 Nemoguća misija 3, igrani film, akcijski
00:30 RTL Vijesti
00:55 CSI: Miami, serija (R)
01:50 CSI: Miami, serija (R)
02:45 Astro show
03:45 CSI: Miami, serija (R)
04:25 RTL Danas, (R)
05:05 Kraj programa

UTORAK 24.9.2013.

06:37 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
07:30 Vijesti
07:35 Dobro jutro, Hrvatska
09:17 Kad srce zatreperi, telenovela
10:00 Vijesti
10:11 Canal Trips, dokumentarna serija
11:00 Što vas žulja?
12:00 Dnevnik 1
12:23 Nasljednica s Vendavala, telenovela
13:05 Reporter

14:00 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:11 Vijesti iz kulture (R)
14:18 Jezik za svakoga
14:30 Društvena mreža
14:35 Društvena mreža: Strani dokumentarni film
15:25 Društvena mreža
16:03 Heartland (4), serija
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:06 Jezik za svakoga
18:20 Pravilo 72
18:50 Odmori se, zaslužio si, TV serija
19:30 Dnevnik
20:05 Lea i Darija, TV serija
20:50 I to je Hrvatska: Trogir
21:05 Dokumentarni film C - Pogledi
22:00 Na terapiji, TV serija
22:35 Dnevnik 3
23:10 Svjedoci vremena: Pero Kvrđić, dokumentarna serija
23:55 Koncert
00:55 Pravilo 72 (R)
01:25 Sahalin - kraj svijeta, dokumentarni film
01:55 Svjedoci vremena: Pero Kvrđić, dokumentarna serija
02:40 Što vas žulja?
03:25 Reprizni program
05:10 Hrvatska uživo
06:00 Luda kuća, TV serija

06:50 Najava
06:54 Mala TV:
07:25 Tom i Jerry, crtana serija
07:50 Teletubbies
08:15 Papreni detektivi, serija
08:35 Život s Derekom, serija
09:00 Školski sat
09:45 SVAKI DAN DOBAR DAN
10:25 Dr. Oz, talk-show
11:05 Mjesto pod suncem - ostati ili otići, dokumentarna serija
11:55 Hotel dvorac Orth, serija
12:45 Hughove čarolije s tri sastojka, dokumentarna serija
13:10 Tuđa žena, američko-kanadski film
14:45 Degraasi, serija
15:10 Školski sat
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Mjesto pod suncem - ostati ili otići, dokumentarna serija
17:20 Tree Hill 7, serija
18:05 SVAKI DAN DOBAR DAN
18:50 Dr. Oz, talk-show
19:30 Mala TV:
20:00 Dobra žena 2, serija
20:45 Brazil s Michaelom Palinom, dok serija
21:40 Igra prijestolja, serija

22:35 Domovina, serija
23:30 Kalifornikacija (4), humoristična serija
23:55 Lovci na natprirodno
00:40 Noćni glazbeni program

06:50 In magazin vikend R
07:05 Monsuno, crtana serija
07:30 Fun with Flupe
07:40 Štrumpfovi
08:05 TV izlog
08:20 Kako vrijeme prolazi, R
09:35 Djevojka imena Feriha, serija R
10:35 Sutkinja Maria Lopez
11:05 Ninja ratnici, serija R
11:35 Zauvijek susjedi, R
12:40 IN magazin R
13:25 Ninja ratnici, serija
13:55 Navy CIS, serija R
14:50 Zora dubrovačka, R
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha
21:00 Zora dubrovačka, serija
22:05 Večernje vijesti
22:25 Navy CIS, serija
23:25 Cmok cmok, bang bang, igrani film
01:20 Divino novo ruho
02:05 Sutkinja Maria Lopez, R
02:30 Ezo TV, tarot show
03:30 Navy CIS, serija R
04:15 Divino novo ruho, R
05:00 Dnevnik Nove TV R
05:50 Kraj programa

05:35 RTL Danas, (R)
06:10 Ekkluziv Tabloid, (R)
06:35 Ben 10: Ultimate Alien
07:00 Moji džepni ljubimci
07:20 Virus attack
07:40 Galileo - nove epizode
08:45 Obitelj Rey, telenovela
09:40 Tog se nitko nije sjetio!, game show (R)
10:35 TV prodaja
10:50 Avenida Brasil, serija
11:50 Miješani brak, serija
12:50 Tajne, dramska serija
13:55 Sulejman Veličanstveni - nove epizode, (R)
15:00 Heroji iz strasti, serija
16:00 Heroji iz strasti, serija
16:55 RTL 5 do 5
17:05 Galileo - nove epizode
18:05 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:10 Tog se nitko nije sjetio!, game show
20:00 Sulejman Veličanstveni - nove epizode
21:00 Tajne, dramska serija
22:10 Ljepotica i zvijer, film, romantična komedija

00:20 RTL Vijesti
00:40 Nemoguća misija 3, igrani film, akcijski (R)
03:00 Astro show
04:00 RTL Danas, (R)
04:40 Kraj programa

SRIJEDA 25.9.2013.

06:37 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
07:30 Vijesti
07:35 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
09:17 Kad srce zatreperi
10:00 Vijesti
10:11 Canal Trips, dokumentarna serija
11:00 Što vas žulja?
12:00 Dnevnik 1
12:23 Nasljednica s Vendavala, telenovela
13:05 Reporter
14:00 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:11 Vijesti iz kulture (R)
14:18 Jezik za svakoga
14:30 Društvena mreža
16:03 Heartland (4), serija
17:00 Vijesti
18:06 Jezik za svakoga
18:20 Eko zona
18:50 Odmori se, zaslužio si, TV serija
19:30 Dnevnik
20:05 LOTO 7/39
20:10 Takvim sjajem može sjati: Od popevke do šansone, dok serija
21:00 Paralele
21:30 Pola ure kulture
22:00 Na terapiji, TV serija
22:35 Dnevnik 3
23:10 Žena sa slomljenim nosom, srpsko-njemački film
00:50 Koncert
01:50 Takvim sjajem može sjati: Od popevke do šansone, dok serija
02:40 Paralele
03:10 Pola ure kulture
03:35 Što vas žulja?
04:20 Eko zona (R)
04:50 Kulturna baština
05:10 Hrvatska uživo
06:00 Luda kuća, TV serija

06:50 Najava
06:54 Mala TV:
--:-- TV vrtić: Knedla
--:-- Je li šestoprsti tvoj prijatelj?, korejska drama za djecu
--:-- Dim dam dum

07:25 Tom i Jerry, crtana serija
07:50 Teletubbies
08:15 Papreni detektivi, serija
08:35 Život s Derekom, serija
09:00 Školski sat
09:45 SVAKI DAN DOBAR DAN
10:25 Dr. Oz, talk-show
11:05 Mjesto pod suncem - ostati ili otići, dokumentarna serija
11:55 Hotel dvorac Orth, serija
12:45 Hughove čarolije s tri sastojka, dok serija
13:10 Iznevjereno povjerenje, kanadski film
14:45 Degraasi, serija
15:10 Školski sat
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Mjesto pod suncem - ostati ili otići, dokumentarna serija
17:20 Tree Hill 7, serija
18:05 SVAKI DAN DOBAR DAN
18:50 Dr. Oz, talk-show
19:30 Mala TV:
20:00 Dobra žena 2, serija
20:45 Simpsoni (21), humoristična serija
21:15 Rocky, američki film
23:15 Kalifornikacija (4), humoristična serija
23:40 Lovci na natprirodno
00:25 Noćni glazbeni program

06:30 IN magazin R
07:05 Monsuno, crtana serija
07:30 Fun with Flupe
07:40 Štrumpfovi
08:20 Kako vrijeme prolazi, R
09:35 Djevojka imena Feriha, serija R
10:35 Sutkinja Maria Lopez
11:05 Ninja ratnici, serija R
11:35 Zauvijek susjedi, R
12:40 IN magazin R
13:25 Ninja ratnici, serija
13:55 Navy CIS, serija R
14:50 Zora dubrovačka, R
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha
21:00 Zora dubrovačka, serija
22:05 Večernje vijesti
22:25 Navy CIS, serija
23:25 Dva tjedna za ljubav, Igrani film
01:15 Divino novo ruho
02:00 Sutkinja Maria Lopez, R
02:25 Ezo TV, tarot show
03:25 Navy CIS, serija R
04:10 Divino novo ruho, R
04:55 Dnevnik Nove TV R
05:45 Kraj programa

05.35 RTL Danas, (R)
 06.10 Ekkluziv Tabloid, (R)
 06.35 Ben 10: Ultimate Alien
 07.00 Moji džepni ljubimci
 07.20 Virus attack
 07.40 Galileo - nove epizode
 08.45 Obitelj Rey, telenovela
 09.40 Tog se nitko nije sjetio!, game show (R)
 10.35 TV prodaja
 10.50 Avenida Brasil, serija
 11.50 Miješani brak, serija
 12.35 TV prodaja
 12.50 Tajne, dramska serija(R)
 13.55 Sulejman Veličanstveni - nove epizode, (R)
 15.00 Heroji iz strasti, serija
 16.00 Heroji iz strasti, serija
 16.55 RTL 5 do 5
 17.10 Galileo - nove epizode
 18.05 Ekkluziv Tabloid
 18.30 RTL Danas
 19.10 Tog se nitko nije sjetio!
 20.00 Sulejman Veličanstveni
 21.00 Tajne, dramska serija
 22.10 Sherlock i Watson, serija
 23.05 Sherlock i Watson, serija
 00.05 RTL Vijesti
 00.25 Ljepotica i zvijer, film, romantična komedija (R)
 02.30 Astro show, show
 03.30 RTL Danas, (R)
 04.10 Kraj programa

ČETVRTAK
26.9.2013.

06:37 Najava
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska

07:30 Vijesti
 07:35 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 09:17 Kad srce zatrepri
 10:00 Vijesti
 10:11 Canal Trips, dokumentarna serija
 11:00 Što vas žulja?
 12:00 Dnevnik 1
 12:23 Nasljednica s Vendavala
 13:05 Reporter
 14:00 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:11 Vijesti iz kulture (R)
 14:18 Abeceda zdravlja
 14:30 Društvena mreža
 14:35 nruštvena mreža: Tvorci promjene - Voda: Izvor i izazov, dokumentarni film
 16:03 Heartland (4), serija
 17:00 Vijesti
 18:06 Abeceda zdravlja
 18:20 Turistička klasa
 18:50 Odmori se, zaslužio si, TV serija
 19:30 Dnevnik
 20:05 Večer na 8. katu, talk-show
 20:55 I to je Hrvatska: Dubrovačke zidine
 21:10 Labirint, unutrašnje politički magazin
 22:00 Na terapiji, TV serija
 22:35 Dnevnik 3
 23:10 Drugi format
 23:55 Koncert
 00:55 Večer na 8. katu, talk-show
 01:45 Labirint, unutrašnje politički magazin
 02:30 Drugi format
 03:15 Turistička klasa (R)
 03:45 Što vas žulja?
 04:30 Reprizni program
 05:10 Hrvatska uživo

06:00 Luda kuća, TV serija

06:50 Najava
 06:54 Mala TV:
 --:-- TV vrtić: Mikser
 --:-- Profesor Baltazar: Igrati se lovice
 --:-- Laboratorij na kraju svemira: Povečalo
 --:-- Dim dam dum
 07:25 Tom i Jerry, crtana serija
 07:50 Teletubbies
 08:15 Papreni detektivi, serija za djecu
 08:35 Život s Derekom, serija za djecu
 09:00 Školski sat
 09:45 SVAKI DAN DOBAR DAN
 10:25 Dr. Oz, talk-show
 11:05 Mjesto pod suncem - ostati ili otići, dokumentarna serija
 11:55 Hotel dvorac Orth, serija
 12:45 Hughove čarolije s tri sastojka, dok serija
 13:10 Taksijem do Kanade, američki film
 14:45 Degraasi, serija za mlade
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Mjesto pod suncem - ostati ili otići, dokumentarna serija
 17:20 Tree Hill 7, serija
 18:05 SVAKI DAN DOBAR DAN
 18:50 Dr. Oz, talk-show
 19:30 Mala TV:
 --:-- TV vrtić: Mikser
 --:-- Profesor Baltazar: Igrati

se lovice
 --:-- Laboratorij na kraju svemira: Povečalo
 20:00 Dobra žena 2, serija
 20:45 Simpsoni
 21:15 Gabrielle, francuski film (Ciklus festivalskih pobjednika) (R)
 23:00 Kalifornikacija, humoristična serija
 23:25 Lovci na natprirodno
 00:10 Noćni glazbeni program

06:30 IN magazin R
 07:05 Monsuno, crtana serija
 07:30 Fun with Flupe
 07:40 Štrumpfovi
 08:05 TV izlog
 08:20 Kako vrijeme prolazi, R
 09:35 Djevojka imena Feriha, serija R
 10:35 Sutkinja Maria Lopez
 11:05 Ninja ratnici, serija R
 11:35 Zauvijek susjedi, R
 12:40 IN magazin R
 13:25 Ninja ratnici, serija
 13:55 Navy CIS, serija R
 14:50 Zora dubrovačka, R
 15:50 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 IN magazin
 18:05 Kako vrijeme prolazi
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Djevojka imena Feriha
 21:00 Zora dubrovačka, serija
 22:00 Provjereno
 23:05 Večernje vijesti
 23:25 Navy CIS, serija
 00:25 Nestale, igrani film
 02:55 Divino novo ruho
 03:40 Sutkinja Maria Lopez, R

04:05 Ezo TV, tarot show
 05:05 Divino novo ruho, R
 05:50 Dnevnik Nove TV R
 06:40 Kraj programa

05.35 RTL Danas, (R)
 06.10 Ekkluziv Tabloid, (R)
 06.35 Ben 10: Ultimate Alien
 07.00 Moji džepni ljubimci
 07.20 Virus attack
 07.40 Galileo - nove epizode,
 08.30 TV prodaja
 08.45 Obitelj Rey, telenovela
 09.40 Tog se nitko nije sjetio!, game show (R)
 10.35 TV prodaja
 10.50 Avenida Brasil, serija
 11.50 Miješani brak, serija
 12.35 TV prodaja
 12.50 Tajne, serija (R)
 13.55 Sulejman Veličanstveni - nove epizode, (R)
 15.00 Heroji iz strasti, serija
 16.00 Heroji iz strasti, serija
 16.55 RTL 5 do 5
 17.10 Galileo - nove epizode
 18.05 Ekkluziv Tabloid,
 18.30 RTL Dana
 19.10 Tog se nitko nije sjetio!, game show
 20.00 Sulejman Veličanstveni
 21.00 Tajne, dramska serija
 22.10 CSI, serija
 23.05 CSI, serija
 00.05 RTL Vijesti
 00.25 CSI, serija
 01.25 Sherlock i Watson, (R)
 02.20 Astro show
 03.20 Sherlock i Watson, (R)
 04.10 RTL Danas, (R)
 04.45 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Starišća emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 14,40 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Populane melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktualije' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
 • 18,15 'Vojvodanski tjedan'
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
 • 20,00 Divni novi svijet
 • 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
 • 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
 • 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
 • 20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

NOGOMET

Nastavak glavinjanja Sonćana

KRUŠČIĆ – Ni poslije 5. prvenstvenog kola sonćanski Dinamo na svojem kontu nema niti jedan bod. Zbog obveza na poslu na subotnje gostovanje u Kruščić otputovalo je svega 9 nogometaša. Iako brojčano oslabljeni, plavi su igrali u polju solidno, međutim kako su minute odmicale, pritisak igrača Mladosti se pojačavao, pa se na odmor otišlo s prednošću domaćina od 5 – 0. U nastavku, iako je publika očekivala novu goleadu, Dinamovci su stisli redove. Domaćinima su dopustili da postignu još svega jedan zgoditak i tako spriječili još veću rezultatsku bruku. Nogometaši Dunava iz Bačkog Monoštora u ovom prvenstvu su nemilosrdni. Poslije 5. kola i sigurne pobjede nad Panonijom iz Lalića rezultatom 3 – 1 na tablici zauzimaju visoko 3. mjesto s 4 pobjede i jednim neodlučenim rezultatom.

I. A.

Prijekid susreta

SUBOTICA – Susret nogometaša Zrinjskog 1932 protiv momčadi Dušan Silni u 3. kolu Gradske lige Subotice prekinut je pri rezultatu (0-0) zbog grube povrede pravila uslijed neregularnog pogotka. U narednom kolu, u subotu 21. rujna, kao gosti igrat će protiv Radničkog u Bajmoku.

Prva pobjeda Bačke 1901

NOVI BEČEJ – S gostovanja kod Jedinstva u Novom Bečeju nogometaši Bačke 1901 vratili su se s prvom pobjedom (1-0) u prvenstvu Srpske lige Vojvodine. Nakon 5 odigranih kola crveno-bijeli se nalaze na 10. mjestu s 6 osvojenih bodova, a u sljedećem kolu, u nedjelju 22. rujna, od 16 sati na stadionu kod Somborske kapije igra se lokalni derbi protiv Palića.

ŠAH

Prva pobjeda HAŠK-a Zrinjski

SUBOTICA – Lokalni šahovski derbi pripao je HAŠK Zrinjskom koji je s 4,5 – 3,5 bio bolji od momčadi Spartaka. Pobjede za prvi ligaški uspjeh izborili su Ifković, Godar i Hegediš, dok su svoj doprinos dali i Mandić, Kopilović i Seleš remizirajući svoje partije.

Sljedeći susret je u nedjelju, 22. rujna, protiv Gunaroša.

TENIS

Mihalička osvojio Futures Subotica

SUBOTICA – Čeh Marek Mihalička pobjednik je ITF Futures turnira (10.000\$) koji se proteklog tjedna igrao na terenima TK Spartaka u Subotici. Finalni duel protiv zemljaka Dominika Suca lako je riješio u svoju korist (6-1, 6-1) i zaslužio osvojio naslov najboljeg u konkurenciji 32 igrača iz: Hrvatske, Njemačke, BiH, Slovenije, Češke, Slovačke, Austrije i doma-

ćih igrača iz Srbije. Denis Bejtulahi i Dejan Katić (Srbija) izborili su plasman u četvrtfinale, Franjo Raspudić (BiH) plasirao se u polufinale pojedinačne konkurencije, dok su braća Ivan i Matej Sabanov (Hrvatska), te par Bejtulahi, Vučić (Srbija) izborili polufinale u igri parova.

ATLETIKA

Dječja atletika

TAVANKUT – Koordinator Atletskog kluba Spartak Suzana Kenjereš, Joška Kereši i Šandor Sekelj, skupa s profesoricom razredne nastave Mirjanom Savanov prezentirali su projekt Dječja atletika u OŠ Matija Gubec u Tavankutu za učenike 3. i 4. razreda.

Program je zamišljen kao koncept koji bi trebao unijeti zabavu u bavljenje sportom, da nove discipline i inovativna organizacija osiguraju djeci otkrivanje nekih od osnovnih aktivnosti sporta poput brzine, snage, izdržljivosti, gipkosti i dr.

KARATE

Pet odličja

ČAČAK – Karatistica KK ENPI Simona Ivković osvojila je tri zlatne medalje, a Sofija Arsić srebro i broncu na Otvorenom prvenstvu Srbije u Čačku. Ovi lijepi rezultati odlična su najava

za 21. Svjetsko Shotokan prvenstvo i 6. Kohai kup kojemu će 12. i 13. listopada biti domaćin Novi Sad.

GIMNASTIKA

Tri bronce

OSIJEK – Hrvatski gimnastičari Tomislav Marković i Andrej Korosteljev (15,050) na parteru i Filip Ude (15,675) na konju s hvataljkama osvojili su brončane medalje na turniru Svjetskog kupa održanog prošlog vikenda u Osijeku.

Nitko nas još nije nadigrao

Ostavkom dosadašnjeg predsjednika NK Zrinjski 1932 *Bele Temunovića*, mjesto vršitelja dužnosti predsjednika »plavo – bijelih« preuzeo je *Petar Tikvicki*, još uvijek registrirani nogometaš momčadi koja se natječe u Gradskoj nogometnoj ligi Subotice. Nova sezona prvenstvenog natjecanja u najnižem ligaškom rangu startala je vrlo solidno za Zrinjski, jer u prva tri susreta ekipa nije službeno poražena. Istina, posljednji susret je prekinut, pa ostaje da arbitražno povjerenstvo procijeni stvarno stanje i donese odluku. O čemu je riječ i što je sve drugo novo u redovima momčadi koja igra pod znamenitim imenom hrvatskih heroja, upitali smo v.d. predsjednika.

»Susret 3. kola protiv momčadi Dušan Silni prekinut je nakon situacije poslije nepravilno realiziranog kaznenog udarca gostujuće ekipe, kada je izvođač prvo pogodio stativu i nakon toga postigao pogodak koji mu je sudac priznao. Uslijedili su opravdani prosvjedi naših nogometaša zbog grube povrede materijalnih pravila nogometne igre, a neiskusni sudac je prekinuo susret. Očekujemo odluku arbitražnog povjerenstva koje bi moralo biti u duhu pravila nogometne igre«, ukratko je predsjednik Tikvicki pojasnio problematičnu situaciju koja je dovela do prekida susreta.

SOLIDAN START

Za razliku od prošle sezone u kojoj su »plavo-bijeli« imali manje rezultatskog uspjeha,

novo prvenstvo Gradske lige Subotice su započeli s dva neodlučena susreta, a ni treći još uvijek nisu izgubili.

»Možemo biti vrlo zadovoljni postignutim rezultatima na početku nove sezone Gradske lige, jer nas niti jedan protivnik nije nadigrao, a sve tri momčadi – Hajduk (Dušanovo), Udarnik (Višnjevac) i Dušan Silni – pretendiraju na visok plasman. Ekipa je pojačana nekolicinom novih igrača, iskustvo iz prošlog prvenstva predstavlja dodatnu snagu, a igramo i lijep nogomet što potvrđuju i naši vjerni navijači koji nas redovito gledaju kako na domaćim tako i na gostujućim susretima.«

TRENINZI

Nogometni pogon NK Zrinjski 1932 trenutačno broji više od 25 igrača koji konkuriraju za mjesto u prvoj momčadi, a među njima je i v.d. predsjednik Petar Tikvicki.

»Imamo lijep igrački kadar, odziv na treninzima je zbilja velik i svi nastoje uložiti puno truda u nastojanju postizanja što boljih rezultata. I ja sam registriran za ovu natjecateljsku sezonu, igrao sam na nekoliko prijateljskih susreta, a vjerojatno ću zaigrati i na nekoj prvenstvenoj utakmici. Naravno, ako tako odluči trener momčadi *Bačić*«, nasmijao se nogometaš – predsjednik Petar Tikvicki.

FINANCIJE

Kao i uvijek, sve je lijepo sve dok se ne povede priča o

»Plavo bijeli« još uvijek nisu poraženi

Razgovor vodio: Dražen Prčić

financijama, a one su problem s kojim se klub bori i dovija u nastojanju realiziranja natjecateljske sezone.

»Novca nikada dosta, jer treba podmiriti sve potrebne troškove vezane uz organiziranje domaćih susreta, putovanja na gostovanja, ali i ostale prinadležnosti vezane uz normalno funkcioniranje jednog sportskog kolektiva. Nogometašima svaka čast na trudu, zalaganju i velikom entuzijazmu, kao i svim članovima koji se trude pomoći u radu i djelovanju NK Zrinjski 1932. Nedostatak financijskih sredstava uvjetovao je i prekid rada s najmlađim nogometašima, pa je ovaj dio aktivnosti, nažalost, suspendiran do daljnjeg. No, nastojat ćemo već u bliskoj budućnost ponovno pokrenuti najmlađi pogon, jer i dalje imamo zainteresiranost djece

koja bi htjela trenirati i zaigrati u našoj majici.«

PLANOVI

Uz dobar start i lijepu igru, odmah su prisutni i određeni rezultatski apetiti. Na pitanje s kojom bi pozicijom na tablici čelništvo kluba bilo zadovoljno, Petar Tikvicki odgovara:

»Nismo postavili nikakve rezultatske imperitive, jer nam je prvenstvena želja konsolidirati momčad i dati sve od sebe na svakom susretu. Objektivno, sada smo mnogo jači nego prošle sezone, ponajprije zbog pojačanja u svim igračkim formacijama i tvrdim kako ćemo svim protivnicima biti neugodan protivnik. Mislim kako bi mjesto bliže vrhu prvenstvene tablice bilo realan domet ove momčadi«, istakao je v.d. predsjednik NK Zrinjski 1932 Petar Tikvicki.

POGLED S TRIBINA

Hajdučko srce

Najbolji i najvjerniji hrvatski nogometni navijači, nadaleko poznati pod nazivom Torcida, svake godine dodjeljuju priznanje »Hajdučko srce« nogometašu Hajduka koji se istakne zalaganjem i igračkim doprinosom u »biloj« majici. Strijelac dva pogotka u derbiju protiv Dinama, mladi Frane Pašalić, već sada je u vrhu konkurencije za osvajanje ovog prestižnog priznanja. Upravo zbog svog hajdučkog srca.

Široj javnosti je manje poznata činjenica kako je ovaj još uvijek 18-godišnji mladić prije samo godinu dana imao ozbiljnih zdravstvenih problema (bakterijska infekcija) i njegova nogometna karijera je bila pod velikim upitnikom. Ali, na sreću Hajduka i hrvatskog nogometa, Frane je ozdravio, ponovno krenuo u nogomet kod trenera Jarnija u juniorima Hajduka, na koncu prošlog prvenstva debitirao u prvoj momčadi kod Krstičevića, a u subotu pod trenerskom palicom Tudora zabio oba pogotka »bilih« za veliku pobjedu nad najvećim rivalom. Hajduk i cijela Dalmacija slave, a dojučerašnji junior Pašalić se proslavio. Baš kao što se proslavio i Bukva, ovosezonska pridošlica, s dva efektna centaršuta iz kojih su nastali pobjednički golovi, ali i cijela momčad na terenu koja je nakon puno vremena dominirala nad najboljim hrvatskim klubom i višestrukim uzastopnim prvakom. Vrijednost ekipe novog Dinamova trenera Ivankovića broji se desetina milijuna eura, dok igrači Hajduka ovog trena svi skupa tržišno ne vrijede kao nekolicina modrih vedeta. No, to je samo trenutačna vrijednost, nastavi li »bila« družina igrati hajdučkim srcem kako je odigrala najveći hrvatski derbi, i njena će vrijednost rasti na nogometnom mercatu. Ljetos je mladi Pašalić odbio ponudu talijanske Catanije ali je odlučio ostati u Hajduku, već danas mu je cijena najmanje utrostručena, a njegov će talent biti na znatno višoj cijeni kada jednog dana »bilu« majicu zamijeni nekom inozemnom.

Sve zbog srca. Hajdučkog.

D. P.

NOGOMET

Derbi pripao Hajduku

Pobjedom protiv Dinama (2-0) nogometaši Hajduka su se približili na samo bod zaostatka svom rivalu iz subotnjeg derbija i učinili prvenstvo još zanimljivijim.

KOŠARKA

Hrvatska u četvrtfinalu

Nakon uvodnog poraza protiv branitelja naslova Španjolske, hrvatska košarkaška reprezentacija je nanizala sedam pobjeda i kao prvoplasirana u svojoj skupini izborila plasman u četvrtfinale EP-a u Sloveniji. Pobjedom protiv Ukrajine izabranici Jasmina Repeše izborili bi mjesto u polufinalu i borbi za medalje, što im nije uspjelo već dugih 18 godina.

TENIS

Poraz od Velike Britanije

Treći tenisač svijeta Andy Murray bio je prejak za Ivana Dodiga i pomlađeni sastav hrvatske reprezentacije (Čorić, Pavić) u susretu za ostanak u Svjetskoj skupini Davisova kupa. Nekadašnji osvajači »salatare« oslabljeni neigranjem prvog reketara Marina Čilića i umirovljenog reprezentativca Ive Karlovića, pružili su samo slab otpor na šljaci u Umagu i zbog poraza od 1-4 sljedeće sezone igrat će u Prvoj skupini Euroafričke zone.

Suspendija za Čilića

Međunarodna teniska federacija (ITF) kaznila je Marina Čilića s devet mjeseci suspendije zbog pozitivnog nalaza na doping kontroli, počevši od 1. svibnja tekuće godine. Najbolji hrvatski tenisač je najavio žalbu, a sporni uzorak potječe od tableta glukoze kupljenih u ljekarni u Francuskoj.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Izdajem jednosobni namješten stan, blizu Ekonomskog fakulteta, telefon, CATV, interfon, TA peć, priključak na ADSL. Tel.: 064 - 3285657.

Prodajem veću termoizolovanu kompletno završenu tehnički primljenu katnicu (13 x 11) sa suterenom, CG i svim infrastrukturnim priključcima (voda, kanalizacija, telefon, internet, gas) u centru Sombora. Tel.: 025-449-220; 064-280-84-32.

Prodajem traktor Torpedo tip TD 4506 izdanje 1979 god. Registriran, izvršena generalna popravka i u odličnom je stanju. Tel.: 061-1621820.

Prodajem sajle raznih dužina i debljina u Novom Sadu. Tel.: 063 8291-264.

Izrađujem hrastove čamce, 3 do 6 metara dužine i jasenova vesla. Prijevoz po dogovoru. Petar Okrugić, Morović Tel.: 064-3467056 www.okrugic-camci.co.rs

Prodajem Singer šivači stroj star preko 100 godina. Malo korišten, sačuvan s original papirima, za 100 eura. Tel.: 572-875; 0638838747; 0690094246;

Primila bih na dvorbu, spremanje ili druge kućne poslove. Tel.: 065/531-99-28.

Iznajmljivanje čokoladne fontane za rođendane, vjenčanja i razne druge prigode. Tel.: 069/524-7860.

Crikvenica – izdajem apartmane blizu mora. Tel.: +385 51 241-053.

Prodajem Renault CLIO 1,2 crvene boje, 3 vrata, decembar 2011, prešao 4500 km. Tel.: 063/516-300.

Prodajem kozje mlijeko i sireve u Subotici. Tel.: 064 2380088.

Prodajem vijetnamske svinje i švicarske patuljaste koze. Tel.: 064 2380088.

Nudim uslužno kuhanje domaćeg sapuna, sirovina osigurana. 50 posto gotovog sapuna nudim osobi koja poznaje tehnologiju. Tel.: 069 2887213.

Prodajem stan u Zagrebu – Gajnice, 52,80m² + ostava u podrumu. Stan ima 2 sobe, kuhinju, kupaoću, wc, predsooblje, terasu. Neposredna blizina vrtića, škole, ambulate, tržnice i ostalih sadržaja. Tel.: 064-3690680.

Izrađujem po narudžbi ručno šivene tradicionalne ženske bunjevačke, šokačke, mađarske i bizovačke papuče. Tel.: 064 0543720.

Povoljno dekoriranje dvorana za vjenčanja i rođendane, izrada perlica za zvanice, poklon korpe i dekorativno pakiranje darova. Tel.: 064 0543720.

Prodajem ulični dio obiteljske kuće. U jednom dijelu potrebna adaptacija. Postoji struja, voda, kanalizacija, kablovska. U najljepšem je dijelu Kertvaroša. Cijena 40.000 eura. Tel.: 024 572-875, 063 8838747, 069 0094246.

Prodajem salaš i 2 jutra zemlje kod željezničke stanice Ljutovo, Mažuranićeva 21. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno TIP 500, TIP 400 meko i oštro od 1, 5, 25 kg. Tel.: 024562-415 ili 064 2779948.

Prodajem slamu – žitnu i zobnu s njive, i čutke. Tel.: 532-570 ili 060 0532570.

Crikvenica, izdajem apartmane blizu mora. Tel.: 385 51 241053.

Mijenjam 2 jutra zemlje i salaš u Ljutovu za garsonjeru u Subotici. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno T-500 krušno, T- 400, čisto i T- 400 oštro. Po narudžbi pečem domaći kruh. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem bojler 10 litara, aspirator i električnu biciklu malu. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem kuću-vikendicu na obali jezera Palić. Tel.: 062 8687964.

U centru se izdaje lijep poslovni ured od 35 m² – dvije prostorije s parkingom, na tihom i mirnom mjestu. Cijena 100 eura. Tel.: 064 9738601

Prodajem kuću u Gornjem Tavankutu, 120 m², sendvič zid, etažno grijanje s okućnicom, Tel.: 061 1478823

Prodajem noviju kuću iza Dudove šume, trosobnu s dvorištem, dodatnim prostorijama i garažom. Cijena po dogovoru. Tel.: 064 2525946

Prodajem zemlju 5,62 ha od 2 parcele (cca 10 jutara), Šupljak (ko Palić), 3 km iza stare škole, produžetak senčanske ljetnje ceste, uz kanal. Cijena: 63.000 eura. Tel.: 061 2724822 i 063 1648043.

Hrvatska likovna udruga »CROART« prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važiti će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vuković-Lamić
Branimir Kuntić
Josip Horvat

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO: DVOSTRUKO SLAVLJE NA BUNARIĆU

Zlatna i srebrna obljetnica

Marijansko svetište Bunarić okupilo je nedavno rodbinu i prijatelje obitelji Šarčević i Ivković. Naime, obilježavanje 25. obljetnice braka *Vinka* i *Anice Ivković*, te 50. obljetnice vjenčanja *Ivana* i *Justike Šarčević* misnim slavljem je proslavljeno upravo na tom mjestu. Velečasni *Julije Bašić* tijekom propovijedi opisao je Blaženu Djevicu Mariju kao ženu koja nije bila posebno uspješna:

»Nije imala karijeru, nije imala dobar posao, veliku kuću, dobar auto, nije se šminkala – a ipak je bila najljepša žena svijeta.«

Dotaknuvši se slavljenika želio im je podariti "duhovne torte". Tri misli koje je usmjerio na slavljenike nazvao je doboš, voćnom, te kinder tortom. Prva se odnosila na trajnost njihovih brakova:

»Na vašim sretnim licima čitam da se niste pokajali. Onako kako ste obećali jedno drugom da ćete izdržati skupa do smrti, vaši brakovi traju već 25 odnosno 50 godina. Božjom pomoći ćete izdržati i nadalje.«

Druga poruka se odnosila na opovrgavanje mišljenja da ženidba donosi uvećanje nevolja i umanjivanje radosti, a treća na to kako odrastanjem sve više sumnjamo u roditelje, sve dok ne žalimo što ih više nema. Misao je završio sljedećim riječima:

»Želim slavljenicima da nam dragi Bog da da s njima dočekam i željezni bračni jubilej, a to je 75 obljetnica bračnog života, i da je proslavimo ovdje na Bunariću.«

Anica pak ovako rezimira recept uspješnog braka:

»Potrebno je puno strpljenja, razumijevanja, sloge, truda. Život je težak i ima puno nevolja, i financijskih i svih drugih, ali smo skupa jači. Imamo skladan život i djecu da to proslave s nama.«

Njena majka Justika pak upućuje poruku mladima:

»Prije svega je bitno da dobro razmisle za koga će se i kako vjenčati. Neka obrate pozornost kakve je naravi, da bi imali slogu i našli zajednički mir. Za mene je u mom braku jedan od najsretnijih trenutaka bio dan vjenčanja naše kćeri. No, u braku ima i jednog i drugog. Treba sve izdržati, sin nam je bolestan, ima i teških trenutaka. Ali, sve se može prebroditi«, kaže Justika, dok Ivan dodaje kako je to i njegovo mišljenje:

»Jednako mislimo. Nema moje-tvoje. Isto ću vam reći kao i ona.«

Nikola Perušić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Pera gastarbajter

Piše: Branko Ivković

Faljen Isus čeljadi moja jevo ja sidim i gledim u tu televiziju i nikako da uvertam šta ovi u svitu još očedu od ovog sirotog svita, ta kako su ovi drugi došli na vlast sve se pripolovilo, kuruz upolak, žito u polak, cincokret upolak, a nisu tako pripovidali kad su prodavali njevo „mitrad“ zbog poskupljenja sirovine tridest posto. Kugod danas se sićam onog bečara iz nike zadruga kad nas ubidivo da nosimo sime. Izem ja tu njevu politiku pa bome nikako ne ide na ruku nama paorima. Kad odeš na pecu, a tamo te oma skobe oni pecari i s onim njevim taškama kugod financi te obrlatidu da njim platiš od džaka, a ti se slikuj oš prodat, ta kažem vam velika je muka, a nema ko to lipo razvijat i vratit na staro. Eti baš niki dan ja odno pet džakova kuruza na pecu, platijo od džaka pedest dinara i bome nisam prodo samo dva, kažem onim tamo kad sam izlazijo s pece da mi vrati novce za ta tri što nisam prodo, a on se još i uvridijo, »šta vi mislite da mi radimo džabe«. E taki sam bijo bisan da mal nije bilo vrući fanaka, al sam na kraju moro kajst »Ne triba zabadavad derane al vas ne triba bit tu dvajst na nas petnajst, izijo vas ko vas pomećo«. Čeljadi moja sad sam prilomijo, nema više brez politike, na sledećim izborima ode Braniša lipo u kaku partiju i ko ga znade, možda ću i ja digod bit kaki velik čovik, mante ga, jest da mi fali malo škula, a i nisam s nikom praksom u lopovluku to kod nas u Ivković šoru nikad niko nije učijo dicu Bože sačuvaj, al možedu štogod nač pa da tiram u pošteno, nije valjidak baš sve u državi prišlo u lopovluk. Tijo ja lipo u svit kugod moj pajto

Pera, al sam se pridomislijo kad se on posli jedno dvanajst nedilja vratijo iz Jevrope. Našli se mi prid dućanom, a on kaže meni »Braniša imaš jednu cigaretlu?«, ja nako niki zinem i pružim mu škatulju pa ću, »pa Pera di su jevroni?«, a on će natrag siroma, »ta mani Braniša moj ja lipo oćo, odradijo ko što bog zapovida, nisam vidijo tri miseca bilog dana, a oni nam povračali pasuše i natrag kući, a novce ćemo vam poslat poštom i eto novaca ni dan danas. Još sam osto i dužan kad sam išo tamo za put dobro što su nam put natrag platili, a jevo već dva miseca ne šaljedju«. Eto vam pripovitka šta se i tamo radi sa sirotim svitom, iziš ti pravdu kad niko ne haje i kome sad kajst da je tamo lipo, lipo je meni di me bog lupijo o put, a zašto je tako tijo to je njegova stvar, moje je da ćutim i služim, tako sam se sažalijo na mog sirotog Peru da sam oma izno litru bilog i kiselu pa smo malo se utišili posli dva tri okrećaja. Ta ustanovili smo na kraju da nije ovi školovani mi bi bili pribogat narod, svi vridni i radni, ta da ne otmedu novaca bi bilo i za propaljivanje da sad imam malu dicu i da mi spomenidu škole oma bi otkinijo prut od cica mace i dobro njim isprašijo čakšire, već radit a ne mudrovat, koliko smo mudrovali nismo baš namudrovali. E sad čeljadi moja dućan se zatvorijo, a budelar ispraznijo pa ja lagano guram biciglu stazom, vidim da su se i rendiri natrcili u selu, valjda i oni skupljadu za onaj koridir deset, Neg idem ja lipo pišce u moj Ivković šor tamo još nismo uveli vake miškulancije. Zbogom do drukput.

Kaki smo nismo ni za matrnju

Bać-Iva će se ve godine baš nait koidi. Malo poslim, a malo više svojom voljom, već se naajko i vamo i tamo po čile države, skroz od Subotice do Zemuna, a puno put bijo i priko. Evo, u subotu se opet zadesilo da mora it. Jel mora, jel oće? To bi se kod njega uvijek moglo pitat. Zvo ga još davno njegov imenjak, kaže u matrne će se okupit ofanj ni što znadu jako lipo poredat riči u kitice i pismice. Veli dojće čak i š druge strane svita, odsvakud di ima naši. Bać-Iva mu oma reko da će dojt drage volje, a š njim će i starija. Malo mu bilo žo što ne može i mlađa, ne bi izostajala iz škole. Lipo je sijo i prisapijo se kako bi jim bilo najlipše, a bome i š najmanje troška. Veli, najbolje bi bilo sist na ajziban tude oma priko, pa na drugi u prve velike varoši i na miru otit tamo di su se krenili. Kad no, ne može nikada bit nako kako namisli. Prvo, ajziban što je pri išo do te prve varoši, više ne ide, kažu pokidana štreka. Sad ide do druge varoši, pa bi tribalo drugim do te prve varoši i istom onda tamo di su se krenili. Eto, misli se bać-Iva, kako je tude, tako je i u matrne. Lipa štreka prolazi kroz njegovo selo, pa je pri rata tude išlo vraganajst ajzibana i danjom i noćom. Lipo u po noći sidne i zadrmlje, a ujutru urani u Zagrebu. Pa onda došo rat i pdjedamput se njegovo selo našlo u jedne države, a Zagreb u druge. U prvo vrime ko da se svaj ošalamutijo, ni zno ni čiji je. Vi kažu ti si naš, ni isto kažu ti si naš. Stali se za njega otimat ko za usranu metlu. A ajzibani pristali it. Potli se već sve malo primirilo, jedni kažu rat gotov, drugi kažu rata ni ni bilo, pa je izgledalo i da će se nikako sporazumit, pa će ajzibani ope it. E, onda došlo novo zlo. Počeli letit eroplani iz ciloga svita i bome, svašta su bacali. Tako su jedamput malo ošinili po njeve čuprije, al se ni ništa ni otkrnilo, samo se malo smoto jedan čoš na vršike. Al taman dosta da ga skroz zatvoru za ajzibane. Ka su to opravili, izgledalo da će se va i matrna brzo sporazumit i da će ajzibani ope it. Rekli i na televizije. Čeljad se š obadve strane Dunova obradovala, svako je imo nikoga svojega priko, a uvijek se najbrže i najjeftinije išlo ajzibanom. Bogu fala, evo još i dan danas ozgleda da čedu se kadgoda sporazumit, a bać-Ive, ope, izgleda da će se ajzibani krenit kad na njegovomu naraste nokat. Prezniljo se iz štodira ka je zazvrčo telefon. Javili se njegovi dobri iz varoši, kažu idu i oni, a imadu lemuzinu, pa će ponet i bać-Ivu i njegovu stariju, svakako prolazu kroz njevo selo, a biće za sve lakše kad podilu trošak. Krenili se na vrime, nisu kasnili ni fitalj sata. Malo su se brinili kako će kad idu priko Dunova, više put se znade desit da žandari kod rampe piju kafu i pušu baš kad oni naidu, pa kad se malo zapripovidu, znade se to otegnit i na tri fitalja sata. Vaj put su imali sriće, za dram su i izašli iz njeve i unišli u matrnju. Niko nije ništa ni pito, samo su jim udarili štambire u pasoše. Brzo su stigli i tamo di su se krenili. Al su zoto sorovali ka su išli natrag. Prvo su u matrne sat vrimenta išli za nikakima bogažijama na točkeva što se nuž nji ni moglo projt, a ni se ni smilo, jel su ji dobro pazili žandari. A da su ti sat vrimenta trčali, brže bi išli. Taman su malo odanili ka su vidli čupriju, velu za dram će doma. Iz matrne su brzo izašli, ope ji niko ni ništa ni pito. Al su zoto čekali tri fitalja sata da unidu u vu u koje stoju. Žandari kod rampe pili kafu i pušili. I zapripovidali se.

Piše: Ivan Andrašić

20. rujna 2013.

Feydeau:

Sve mane kada su u modi postaju vrline.

Dostojevski:

Ako pri svakoj prijateljskoj usluzi misliš na zahvalnost, onda nisi darovao nego prodao.

Heraklit:

Znati mnogo stvari ne znači biti mudar.

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

Nostalgija za ljetom!

Dragutin Domjanić

Koje godine i gdje je rođen hrvatski pjesnik Dragutin Domjanić?

Što je po temeljitoj naobrazbi bio znameniti hrvatski pjesnik?

Po čemu je njegovo pjesništvo poznato i vrijedno?

Koja su njegova najpoznatija djela?

O čemu je pjevao u svojim pjesmama?

Tko su svjetski liričari koje je prevodio na hrvatski jezik?

Koje su značajne funkcije koje je obnašao?

Kada i gdje je umro Dragutin Domjanić?

Roden je 12. rujna 1875. godine u Adamovcu.
Diplomirani pravnik.
Po melodioznosti i ritmičnosti kajkavskog dijalekta.
Kipci i popevke, Sonce, Po dragom kraju.
Duhovnoj ljubavi, pleničima, kavalirima, perlovima.
Goethe, Heine, Verlaine.
Član JAZU, vijećnik Banskog stola, predsjednik Matice hrvatske.
Umro je 7. lipnja 1933. godine u Zagrebu.

U sred noći Josipu stiže SMS:

- Trebaju li vam drva?

- Ne trebaju – odgovori Josip.

Ujutro izađe u dvorište i zatekne praznu komoru za drva...

Došao turist u Sarajevo i sjeo u kafić:

- Molim vas jednu kafu.

- Nema – odgovori konobar.

- Onda jednu kavu.

- Nema.

- Pa dobro, jednu kahvu.

- Čovječe, nema vode!

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаче"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

Pretplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara
☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 40 EURA
☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
Ulica i broj: _____
Mjesto i zemlja: _____
Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

- Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje
- Inozemstvo: 10 eura godišnje

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

SUBOTICA SOMBOR APATIN SENTA BEČEJ

I U VAŠEM GRADU OVOG VIKENDA SUPER PONUDA U KTC MARKETIMA

HRVATSKA GLAZBENA UDRUGA

XIII. FESTIVAL BUNJEVAČKI PISAMA

**Subotica, 29. 09. 2013. u 20 sati
u Sportskoj dvorani Tehničke škole
„Ivan Sarić“, (MEŠĆ) u Subotici**

**Karte u preprodaji: Knjižara Plato
ili na mobitel: 060 016 11 67**

Karte na dan Festivala na ulazu u Sportsku dvoranu. Cijena: 250 dinara

FESTIVAL PARTNERI:

MEŠTERSKI SPONZORI:

